

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

RIGORÓZNÍ PRÁCE

Založení a vznik evropské akciové společnosti v České republice
a v Německu

The Foundation and Establishment of European Company in the Czech
Republic and in Germany

Konzultant: prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.

Zpracovatel: Mgr. Alžběta Svobodová, LL.M.

červenec 2011

Uchazeč: Alžběta Svobodová

Téma rigorózní práce: Založení a vznik evropské akciové společnosti se sídlem v České republice a v Německu

Datum odevzdání: 20.07.2011

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že jsem tuto rigorózní práci zpracovala samostatně, že jsem řádně vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala, a že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 28. června 2011

Alžběta Svobodová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala své konzultantce prof. JUDr. Stanislavě Černé, CSc., která svými cennými radami přispěla ke zkvalitnění tohoto dokumentu.

Obsah

Seznam zkratk.....	9
Abstrakt.....	11
Abstract.....	12
1. Úvodem	13
1.1. <i>K evropské společnosti v kontextu komunitárního práva.....</i>	<i>13</i>
1.2. <i>K evropské společnosti jako takové.....</i>	<i>13</i>
1.3. <i>Systematika a cíl práce.....</i>	<i>15</i>
2. Základní otázky existence evropské společnosti.....	15
3. Historický vývoj vzniku evropské společnosti.....	17
3.1. <i>První fáze.....</i>	<i>17</i>
3.2. <i>Druhá fáze.....</i>	<i>17</i>
3.3. <i>Třetí fáze.....</i>	<i>17</i>
4. Právo aplikovatelné na evropskou společnost.....	18
4.1. <i>Právo aplikovatelné na již existující evropskou společnost.....</i>	<i>18</i>
4.1.1. <i>Nařízení o SE</i>	<i>19</i>
4.1.2. <i>Stanovy konkrétní SE v takovém rozsahu, jaký připouští Nařízení.....</i>	<i>20</i>
4.1.3. <i>Národní právo členského státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, v otázkách týkajících se SE, ve kterých to Nařízení připouští</i>	<i>21</i>
4.1.4. <i>Národní právo členského státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, které se použije na akciové společnosti</i>	<i>22</i>
4.1.5. <i>Stanovy konkrétní evropské společnosti v rozsahu, v jakém je to přípustné podle národního akciového práva v členském státu, ve kterém má SE zapsané sídlo.....</i>	<i>22</i>
4.2. <i>Směrnice 2001/86.....</i>	<i>23</i>
4.2.1. <i>Implementace směrnice do národního práva.....</i>	<i>23</i>
4.2.2. <i>Úprava participace zaměstnanců na SE.....</i>	<i>24</i>
4.3. <i>Právo aplikovatelné na evropskou společnost při jejím zakládání.....</i>	<i>25</i>
5. Založení SE.....	26
5.1. <i>Úvod.....</i>	<i>26</i>
5.2. <i>Způsoby založení.....</i>	<i>27</i>
5.3. <i>Subjekty založení.....</i>	<i>31</i>
5.4. <i>Přeshraniční prvek.....</i>	<i>32</i>
6. Fúze.....	34
6.1. <i>Úvod.....</i>	<i>34</i>
6.2. <i>Podstatné znaky založení SE fúzí.....</i>	<i>34</i>
6.3. <i>Aplikovatelné právo.....</i>	<i>35</i>
6.4. <i>Druhy založení SE prostřednictvím fúze.....</i>	<i>36</i>
6.5. <i>Řízení.....</i>	<i>37</i>
6.6. <i>Subjekty.....</i>	<i>38</i>
6.7. <i>Projekt fúze.....</i>	<i>39</i>
6.7.1. <i>Vypracování projektu.....</i>	<i>39</i>
6.7.2. <i>Obsah projektu.....</i>	<i>40</i>
6.7.3. <i>Forma projektu.....</i>	<i>42</i>
6.7.4. <i>Účinnost projektu na základě příslušného souhlasu.....</i>	<i>42</i>
6.8. <i>Stanovy.....</i>	<i>43</i>
6.9. <i>Zpráva o fúzi.....</i>	<i>45</i>
6.10. <i>Zveřejnění údajů (publicita projektu fúze a ostatních skutečností).....</i>	<i>45</i>
6.10.1. <i>Zveřejnění v obchodním nebo jiném věstníku.....</i>	<i>45</i>

6.10.2. Zpřístupnění dokumentů v sídle společnosti.....	46
6.11. Přezkoumání projektu fúze a zpráva znalců.....	47
6.12. Schválení projektu fúze	48
6.12.1. Způsob rozhodování valné hromady.....	48
6.12.2. Forma a obsah rozhodnutí valné hromady.....	49
6.12.3. Schvalování stanov a výhrada dle čl. 23 odst. 2 Nařízení.....	49
6.12.4. Náležitosti projektu u zjednodušené fúze	51
6.13. Účast úřadů.....	51
6.14. První fáze přezkoumání a vydání osvědčení.....	52
6.14.1. Orgán příslušný k přezkoumání.....	52
6.14.2. Řízení o vydání osvědčení.....	53
6.14.3. Přezkoumávané skutečnosti.....	54
6.14.4. Kontrola splnění opatření přijatých k ochraně věřitelů.....	55
6.14.5. Kontrola splnění opatření přijatých k ochraně menšinových akcionářů	56
6.14.6. Forma osvědčení.....	57
6.14.7. Obsah osvědčení.....	57
6.15. Druhá fáze přezkoumání.....	57
6.15.1. Orgán příslušný k přezkoumání.....	58
6.15.2. Rozsah přezkumu.....	58
6.16. Zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku.....	58
6.16.1. Zápis SE v zahraničí, když se fúze účastnila nejméně jedna společnost řídící se českým právem.....	58
6.16.2. Zápis SE v České republice, pokud se žádná ze zúčastněných společností neřídila českým právem.....	59
6.16.3. Zápis SE v České republice, jestliže měla také některá z fúzujících společností sídlo na území České republiky.....	60
6.16.4. Zápis SE se sídlem v Německu.....	60
6.17. Účinky fúze.....	61
6.18. Zveřejnění.....	62
6.19. Neplatnost fúze.....	63
6.20. Ochrana minoritních akcionářů.....	64
6.20.1. Všeobecná úprava ochrany minoritních akcionářů při fúzi v členských státech.....	64
6.20.2. Ochrana minorit dle čl. 24 odst. 1 Nařízení.....	65
6.20.3. Ochrana nesouhlasících akcionářů dle čl. 24 odst. 2 Nařízení.....	65
6.20.4. Neudělení souhlasu akcionáři zahraniční společnosti.....	66
6.20.5. Nabytí vlastních akcií.....	67
6.20.6. Právo na zaplacení dorovnání podle zákona o přeměnách.....	67
6.20.7. Německá úprava ochrany menšinových akcionářů.....	69
6.21. Ochrana věřitelů a třetích osob.....	70
6.21.1. Ochrana věřitelů podle Nařízení.....	70
6.21.2. Ochrana věřitelů v Německu.....	71
6.21.3. Ochrana věřitelů v České republice.....	72
6.22. Zjednodušená fúze.....	73
7. Založení holdingové SE.....	74
7.1. Úvod.....	74
7.2. Podstatné znaky holdingové SE.....	75
7.3. Aplikovatelné právo.....	75
7.4. Řízení.....	76

7.5. Subjekty.....	76
7.6. Projekt založení holdingové společnosti.....	77
7.6.1. Subjekty příslušné k vypracování projektu.....	77
7.6.2. Obsah projektu založení.....	78
7.6.3. Podmínky pro přidělení akcií v evropské společnosti.....	80
7.6.4. Rozšíření projektu založení holdingové SE.....	81
7.7. Stanovy.....	81
7.8. Zveřejnění projektu založení holdingové SE.....	82
7.9. Přezkoumání projektu založení a zpráva znalců.....	82
7.10. Schválení projektu založení valnou hromadou.....	83
7.11. Účast zaměstnanců.....	85
7.12. Převedení obchodních podílů na SE.....	85
7.13. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení.....	87
7.14. Přezkum obchodním rejstříkem.....	87
7.15. Zápis, nabytí účinnosti, zveřejnění.....	88
7.15.1. Návrh na zápis.....	88
7.15.2. Zápis do obchodního rejstříku.....	89
7.15.3. Zveřejnění.....	90
7.16. Právní následky založení holdingové SE.....	90
7.17. Právní následky protiprávního vzniku holdingové SE.....	91
7.18. Ochrana minoritních společníků a věřitelů.....	91
7.18.1. Německá úprava ochrany minoritních společníků.....	91
7.18.2. Česká úprava ochrany minoritních společníků.....	92
8. Dceřiná společnost ve formě SE.....	93
8.1. Úvod.....	93
8.2. Aplikovatelné právo.....	93
8.3. Řízení.....	93
8.4. Subjekty	94
8.5. Zakladatelská smlouva.....	96
8.6. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení.....	97
8.7. Účast valné hromady	98
8.8. Účast zaměstnanců.....	98
8.9. Přezkoumání obchodním rejstříkem.....	98
8.10. Zápis do obchodního rejstříku a zveřejnění.....	99
8.11. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů.....	99
9. Přeměna stávající akciové společnosti na SE.....	100
9.1. Úvod.....	100
9.2. Podstatné znaky.....	101
9.3. Aplikovatelné právo.....	101
9.4. Řízení.....	101
9.5. Subjekty.....	102
9.6. Projekt přeměny.....	102
9.6.1. Náležitosti projektu přeměny.....	102
9.6.2. Stanovy	103
9.7. Zveřejnění projektu přeměny.....	104
9.8. Zpráva o přeměně, přezkoumání přeměny a osvědčení podle čl. 37 odst. 6 Nařízení.....	104
9.9. Schválení valnou hromadou.....	105
9.10. Účast zaměstnanců.....	106
9.11. Zpráva o založení, přezkoumání založení, zpráva o přezkoumání založení.....	106

9.12. Přezkoumání prostřednictvím obchodního rejstříku.....	107
9.13. Zápis do obchodního rejstříku, zveřejnění a účinnost.....	107
9.14. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů.....	108
10. Odvozená dceřiná evropská společnost.....	108
10.1. Úvod.....	108
10.2. Aplikovatelné právo.....	108
10.3. Subjekty.....	109
10.4. Zakládací listina.....	109
10.5. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení	110
10.6. Účast valné hromady.....	110
10.7. Účast zaměstnanců.....	110
10.8. Přezkoumání obchodním rejstříkem.....	111
10.9. Zápis a zveřejnění.....	111
10.10. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů.....	111
11. Vznik SE.....	112
12. Jednání jménem SE před jejím vznikem	112
13. Závěr.....	113
13.1. Pozitiva versus negativa SE.....	113
13.2. SE versus české úřady.....	114
13.3. Statistika.....	114
13.4. Zpráva Komise.....	115
Resumé.....	118
Seznam literatury.....	120
Internetové stránky.....	126
Příloha (Nařízení č. 2157/2001).....	127
Seznam klíčových slov.....	141

Seznam zkratek

AG	Aktiengesellschaft, Die Aktiengesellschaft, časopis (akciová společnost)
AGs	Aktiengesellschaften (akciové společnosti)
AktG	Aktiengesetz (akciový zákon)
ABl.	Amtsblatt (sbírka)
ABl.EG	Amtsblatt der Europäischen Union (sbírka zákonů EU)
BB	Der Betriebs-Berater, časopis
BGB	Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník)
BGBI.	Bundesgesetzblatt (spolková sbírka zákonů)
býv.	bývalý
DStR	Deutsches Steuerrecht, časopis
EGV	Smlouva o založení Evropského společenství
EHZS	Evropské hospodářské zájmové sdružení
EK	Evropská komise
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
EuZW	Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht, časopis
EWIV	Europäische wirtschaftliche Interessenvereinigung (EHZS)
GmbH	Gesellschaft mit beschränkter Haftung (s.r.o.)
ins. zák.	Zákon č. 182/2006, o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
KgaA	Kommanditgesellschaft auf Aktien (komanditní společnost na akcie)
lit.	litera
marg. č.	Marginální číslo
Nařízení	Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)
NZG	Neue Zeitschrift für Gesellschaft, časopis
Nr.	Nummer (číslo)
Obč. z.	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OHG	Offene Handelsgesellschaft (otevřená obchodní společnost)
RiL	Richtlinie (směrnice)
RNotZ	Rheinischen Notar-Zeitschrift, časopis
s.	Strana
sb.	Sbírka
SCE	Evropská družstevní společnost
SE	Societas Europaea (evropská akciová společnost)
SE-AG	Deutsches Ausführungsgesetz zur SE-VO (německý prováděcí zákon k Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001)
SE-BG	Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer SE (zákon o účasti zaměstnanců na SE)
SE-EG	Gesetz zur Einführung der SE (zákon k provedení SE)
Směrnice	Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou

	se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců
Slg.	Sammlung (sbírka)
SPE	Societas Privata Europaea (evropská soukromá společnost)
spol.	společnost
SpruchG	Gesetz über das gesellschaftsrechtliche Spruchverfahren (Spruchverfahrensgesetz)
Srov.	Srovnej
UmwG	Umwandlungsgesetz (zákon o přeměnách)
Úř. věst.	Úřední věstník Evropských společenství
VvaG	Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit (pojišťovací spolek)
zák. o přeměnách	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
ZeUP	Zeitschrift für Europäisches Privatrecht, časopis
ZPr	Zákoník práce
ZGR	Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (časopis)

Abstrakt

Rigorózní práce pojednává o problematice založení a vzniku evropské společnosti v České republice a v Německu. Nová právní úprava evropské akciové společnosti nabyla účinnosti v roce 2004 a je tvořena Nařízením Rady č. 2157/2001 z 8. října 2001 o Statutu evropské společnosti a Směrnicí Rady č. 2001/86/ES, kterou se doplňuje Statut o evropské společnosti s ohledem na účast zaměstnanců, přičemž Nařízení obsahuje řadu odkazů a zmocnění pro národního zákonodárce. Tato komunitární právní úprava představuje významný posun v oblasti práva obchodních společností a je první, která dovoluje nadnárodní fúzi akciových společností v rámci EU/EHP.

Základním cílem práce je hlubší přiblížení relativně nové problematiky zakládání evropských společností v zemích, kde se zdá být tato forma obchodní společnosti nejúspěšnější, a sice v Německu a České republice, a to cestou komparace právní úpravy obou států týkajících se předmětného tématu, jakož i „vypíchnutí“ problematických ustanovení komunitární i národní úpravy zakládání evropských společností a navržení jejich nejvhodnějšího výkladu. V práci je podrobně popsáno pět způsobů založení evropské společnosti: Fúze, založení evropské společnosti jako holdingové společnosti, založení evropské společnosti jako dceřiné společnosti, přeměna akciové společnosti založené dle národního práva na evropskou společnost a založení evropské společnosti jako odvozené dceřiné společnosti již existující evropské společnosti.

Abstract

This rigorous work deals with the Foundation and Establishment of European Company in the Czech Republic and in Germany. The new legislation of the European Company entered into force in 2004 and is created by the European Council Regulation No. 2157/2001 of 8. October 2001 on the Statute for a European Company and Council Directive No. 2001/86/ES of 8. October 2001 complementing the Statute for a European Company with regard to the involvement of employees in the European company. This legislation is significant shift in the area of business companies' rights and is the first which allowed the realization of international fusions within the EU/EEA.

The main goal of this work is to describe a new issues of forming European Companies in the states of EU where is this legal form relatively successful – in the Czech Republic and in Germany by way of legal comparison and clarification of disputable provisions of Regulation No. 2157/2001 and national law. There are described in detail five ways of forming a European Company: Merger, formation of a holding company, formation of a joint subsidiary and conversion into European Company of a public limited company previously established under national law and forming the European Company as subsidiary company of existing European Company.

1. Úvodem

1.1. K evropské společnosti v kontextu komunitárního práva

Evropská společnost patří mezi evropské podnikatelské právnické osoby, které jsou zvláštní kategorií právních forem podnikání, jež přináší právo Evropské unie coby první vlašťovky sjednoceného práva obchodních společností. Jelikož je unifikace národních obchodně-právních společností obtížně realizovatelná a naráží na odlišnosti jednotlivých právních řádů, rozhodl se komunitární normotvůrce pro nadstavbu nad národní úpravu a vytvořil tak nové druhy právnických osob, jež nenahrazují vnitrostátní společnosti, ale jsou jejich jakási alternativa. Mezi právnické osoby evropského práva nyní řadíme Evropskou společnost (SE), Evropskou družstevní společnost (SCE¹), Evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS²) a do budoucna je počítáno s tzv. Evropskou soukromou společností (SPE³). Pro tyto skupiny právnických osob je příznačné, že mají mozaikovitou a mnohohrstevnou právní úpravu, jež je tvořena právními akty komunitárního práva (čili nařízeními a směrnicemi), dále vnitrostátními předpisy (zde se jedná o speciální prováděcí zákony a podpůrnou aplikaci národního práva obchodních společností), přičemž se na obchodní společnosti z práva Evropské unie užije především směrnice právo, jež má harmonizovat národní předpisy o obchodních společnostech vytvořením jakéhosi minimálního evropského standardu transparentnosti a ochrany práv třetích osob.⁴

1.2. K evropské společnosti jako takové

Od 8. října 2004 mohou podnikatelé (obchodní společnosti) a koncerny členských států Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru zakládat

¹ Societas Cooperativa Europaea; Nařízení Rady o Statutu evropské družstevní společnosti 1435/2003, z 22.7.2003, Úř. věst. L 049, 17.2.2007, s. 35

² Nařízení Rady o evropském zájmovém hospodářském sdružení 2137/85 ze dne 25.7.1985, Úř. věst. L 199, 31.7.1985, s. 1-9

³ Societas Privata Europaea; Jejím cílem by mělo být ulehčení mobility malých a středních podniků prostřednictvím minimálních nákladů na její založení a provoz (základní kapitál 1€) a tím zvýšení jejich konkurenceschopnosti v rámci jednotného vnitřního trhu. Z povahy soukromé společnosti vyplývá, že její podíly nesmějí být veřejně obchodovány na kapitálových trzích. Z Návrhu dále vyplývá, že sídlo a hlavní provozovna SPE se mohou nacházet v různých členských státech, a rovněž mohou migrovat napříč celému Společenství. Návrh Statutu SPE, který je součástí Aktu o drobném podnikání (Small Business Act), a který má formu Nařízení, byl uveřejněn na stránkách Evropské komise 25. června 2008, poté byl návrh předložen k posouzení Radě a Evropskému parlamentu. Více viz.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52008PC0396:CS:NOT> [navštíveno dne 2.1.2011]; stejně tak viz. *Mišúr, P.*: Návrh nařízení Rady o Statutu evropské soukromé společnosti byl vrácen k přepracování, *Obchodněprávní revue* 3/2010, s. 84 a násl.

⁴ *Bejček, J. a kol.*: Základy obchodního práva v Evropě, Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 92

evropskou společnost (Societas Europaea). Tato supranacionální evropská forma kapitálové společnosti disponuje především právními a ekonomickými přednostmi. Jedná se především o přeshraniční flexibilitu a mobilitu evropské společnosti v rámci vnitřního trhu Evropské unie. Societas Europaea je jednou ze stěžejních součástí programu dokončení evropského vnitřního trhu. Podle článku 26 odst. 2 Smlouvy o fungování EU (bývalý článek 14 odst. 2 SES) představuje vnitřní trh prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. Podle Nařízení o statutu evropské společnosti je kromě odstranění překážek obchodu předpokladem pro uskutečnění vnitřního trhu, a pro s tím spojené zdokonalení hospodářské a sociální situace v celém Společenství, také přizpůsobení struktur výrobních kapacit rozměrům Společenství. K tomu je nezbytné, aby společnosti, jejichž činnost není omezena na uspokojování pouze čistě místních potřeb, mohly plánovat a provádět reorganizaci svého podnikání v měřítku Společenství. Z důvodů k Nařízení o statutu evropské společnosti dále vyplývá možnost společností z různých členských států, aby spojovaly svůj potenciál prostřednictvím fúzí. Mohou se tedy na základě jednotných evropských pravidel v rámci Společenství nově strukturovat, reorganizovat a slučovat a lépe tak obstát v konkurenci s americkými a japonskými podniky a koncerny.⁵ Dále mohou tyto přeložit sídlo evropské společnosti v rámci Společenství na základě jasných právních pravidel, což umožňuje rychlou a flexibilní reakci na měnící se tržní podmínky. Rovněž mohou za určitých podmínek uskutečnit nadnárodní fúzi národních akciových společností v jednu evropskou společnost, zřídit nadnárodní holdingovou evropskou společnost prostřednictvím národní akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným z jiného členského státu, za určitých podmínek rovněž dceřinou společnost ve formě evropské společnosti nebo přeměnit stávající akciovou společnost na společnost evropskou, aniž by bylo zapotřebí provedení likvidace.⁶ V neposlední řadě nabízí evropská společnost také psychologickou výhodu, a sice nabízí jakýsi evropský „good will“, kdy je prostřednictvím dodatku právní formy „SE“ zvýrazněna její mezinárodní identita a tím odstraněny psychologické zábrany a překážky.⁷

⁵ Důvod číslo 1 a 2 Nařízení

⁶ Důvod číslo 10 Nařízení

⁷ Srov. *Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis* 2009, Freiburg 2008, Rn. 47.065; blíže k této problematice: *Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE)*, C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 5 a násl.

1.3. Systematika a cíl práce

Tato nadnárodní evropská kapitálová forma společnosti, a možnosti její přeshraniční flexibility a mobility v rámci vnitřního trhu evropské unie, budou dále blíže popsány. Nejprve budou přiblíženy základní otázky existence evropské společnosti spolu s historií vzniku nařízení o evropské společnosti, dále se práce zaměří na analýzu jednotlivých kroků, které jsou nezbytné k založení a vzniku evropské společnosti. Podrobně budou popsány všechny způsoby založení evropské společnosti, které budou rozčleněny do jednotlivých kapitol. Největší prostor bude věnován založení SE prostřednictvím fúze z důvodu složitosti tohoto tématu. Podrobně budou rovněž popsány jednotlivé kroky založení holdingové SE. U dalších způsobů založení SE bude pojednáno o nejdůležitějších bodech procesu jejich založení, a to z důvodu obsírnosti tématu.

Problematika jednotlivých aspektů založení evropské společnosti bude dále členěna na subkapitoly a oddíly a prostřednictvím komparativní metody bude srovnána česká a německá úprava, na kterou je odkazováno komunitárním právem, popř. která byla na základě zmocnění komunitárního práva k provedení příslušné problematiky přijata. Tato práce se bude rovněž zabývat i analýzou právní úpravy ochrany minoritních akcionářů a věřitelů při zakládání a vzniku evropské společnosti u nás a v Německu, a to rovněž prostřednictvím komparativní metody.

Jak již abstrakt napovídá cílem této rigorózní práce je především hlubší přiblížení této relativně nové problematiky zakládání evropských společností u nás a v Německu, srovnání stěžejních ustanovení obou států týkajících se předmětného tématu a „vypíchnutí“ problematických ustanovení Nařízení a národní úpravy a navržení jejich nejvhodnějšího výkladu.

2. Základní otázky existence evropské společnosti

Evropská akciová společnost je nadnárodní právní forma akciové společnosti, která byla vytvořena komunitárním právem. Účelem jejího vytvoření je poskytování společností a skupinám podnikajícím na mezinárodní úrovni odpovídající právní formu, která by zajistila odbourání překážek podnikání, které plynou z odlišností právních úprav obchodních společností.

Přestože se jedná o samostatnou formu obchodní společnosti, má svými charakteristikami nejbližší ke společnosti akciové⁸. Tyto základní charakteristiky, které jsou společné právním řádům většině evropských států vyplývají z důvodu Nařízení č. 13. Evropskou společnost lze tedy na základě tohoto důvodu charakterizovat jako:

- 1) kapitálovou společnost (tvoří povinně základní kapitál);
- 2) základní kapitál je tvořen souhrnem vkladů akcionářů a rozčleněn na akcie (cenné papíry);
- 3) má právní subjektivitu a odpovídá za své závazky celým svým majetkem;
- 4) akcionář ručí za závazky společnosti jen do výše svého vkladu.⁹

Zásadním rozdílem mezi národní a komunitární právní úpravou je tedy vymezení ručení akcionářů. Zatímco dle českého a německého obchodního práva akcionář neručí za závazky společnosti, podle Nařízení ručí každý akcionář jen do výše svého upsaného základního kapitálu (čl. 1 odst. 2 Nařízení). Převládající je výklad, podle kterého je ručení společníka limitováno výší jeho nesplaceného vkladu, ne tedy výší jeho vkladu bez ohledu na to, jestli ho splatil nebo nikoli.¹⁰

Základním principem postavení evropské společnosti v národním právním systému je zákaz diskriminace, který je zakotven v čl. 10 Nařízení.¹¹ Podle tohoto ustanovení se s výhradou Nařízení musí k evropské společnosti v každém členském státě přistupovat tak, jako by se jednalo o akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo. Na evropskou společnost bude tedy v národním právním systému nahlíženo jako na akciovou společnost s tím, že na ni budou některé právní normy použity specificky. SE bude mít právo podnikat ve všech oblastech, ve kterých může podnikat běžná akciová společnost a za stejných podmínek.¹² Naopak právním systémem jiného členského státu na ni bude pohlíženo jako na zahraniční společnost.¹³

⁸ Z tohoto důvodu se také mluví o již výše zmiňované nadnárodní právní formě akciové společnosti

⁹ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 126; Důvod Nařízení č. 13, věta první: „SE samotná musí být kapitálovou společností ve formě akciové společnosti, která je nejvhodnější formou jak z hlediska financování, tak i řízení, pro potřeby společnosti provozující podnikání v měřítku Společenství.“

¹⁰ Michal, P.: Evropská společnost – 1. část, Právní rozhledy 2/2005, s. 69 a násl.

¹¹ Na tento princip je poukazováno již v důvodu č. 5 Nařízení: „Členské státy jsou povinny zajistit, aby ustanovení platná pro evropské společnosti podle tohoto nařízení nevedla k diskriminaci vyplývající z neodůvodněného rozdílného přístupu k evropským společnostem ve srovnání s akciovými společnostmi ani k nepřiměřeným omezením týkajícím se založení SE nebo přemístění jejího sídla.“

¹² Bude-li ale vnitrostátním právem vyžadováno pro určitou činnost umístění sídla společnosti na jeho území, bude muset SE tuto podmínku splnit

¹³ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 151

3. Historický vývoj vzniku evropské společnosti

3.1. První fáze

Myšlenka vytvořit evropskou akciovou společnost se datuje zhruba do stejného období jako je vznik evropských společenství. Tato idea byla v dalších čtyřiceti letech nadále rozvíjena. První úvahy o vytvoření této nadnárodní formy obchodní společnosti lze přisoudit francouzskému notáři C. Thibiérge a profesoru Pieteru Sandersovi již v šedesátých letech. Jejich myšlenka byla dále rozvíjena především na francouzské půdě, přičemž roce 1966 byla francouzskou vládou zaslána Komisi nóta. To byl první krok k vypracování tzv. předběžného návrhu statutu evropské společnosti. Komise navrhovala schválení návrhu jako nařízení na základě kompetence podle článku 235 SES (článek 308 SES, dnes čl. 352 Smlouvy o fungování EU), ke kterému ovšem nedošlo z důvodů obav některých členských států z evropské akciové společnosti coby konkurence k jejich národnímu akciovému právu.¹⁴

3.2. Druhá fáze

Další fáze pokusů o vytvoření právního „podhoubí“ pro evropskou akciovou společnost je spojena se snahou o dokončení evropského vnitřního trhu ke konci roku 1992. Bylo navrhováno vytvoření návrhu nařízení o statutu evropské akciové společnosti na základě článku 100a SES (článek 95 SES, dnes článek 115 Smlouvy o fungování EU), pokud jde o otázky obchodněprávního charakteru a návrh směrnice na základě článku 54 odst. 3 lit. g) SES (později článek 44 odst. 2 lit. g) SES, dnes článek 50 odst. 2 lit. g) Smlouvy o fungování EU), pokud se týkalo zapojení zaměstnanců. Ale ani tyto návrhy nebyly úspěšné.¹⁵

3.3. Třetí fáze

Úspěch se dostavil až spolu se třetí fází pokusů o vytvoření právního podkladu pro vznik evropské akciové společnosti, která se datuje od listopadu 1996 až do října roku 2001. Shody bylo dosaženo v prosinci 2000, kdy se právním podkladem pro vytvoření nařízení o evropské akciové společnosti stal článek 308 SES (dříve článek 235 SES, dnes článek 352 Smlouvy o fungování EU). Základ pro vytvoření směrnice

¹⁴ Srov. Lutter, M.: Europäische Aktiengesellschaft-Rechtsfigur mit Zukunft?, BB 2002, s. 2.; jakož i Spindler, G., Stilz, E.: Kommentar zum Aktiengesellschaft, C.H.Beck, Mnichov 2007, Rn. 9 a násl.

¹⁵ Merkt, H.: Europäische Aktiengesellschaft: Gesetzgebung als Selbstzweck?, Kritische Bemerkungen zum Entwurf von 1991, BB 1992, s. 652 a násl.; Nedelka, M.: Znovuzrození evropské akciové společnosti, Evropské právo 12/2001, s. 1

zůstal stejný. Byl jím nadále článek 44 odst. 2 lit. g) SES (dnes článek 50 odst. 2 lit. g) Smlouvy o fungování EU).¹⁶ Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)¹⁷ a směrnice Rady (ES) č. 2001/86 ze dne 8.10.2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na účast zaměstnanců¹⁸ byly ministerskou radou schváleny 8.10.2001 a zveřejněny v Úředním věstníku Evropské unie 10.11.2001. Účinným je nařízení od 8.10.2004.¹⁹

4. Právo aplikovatelné na evropskou společnost

4.1. Právo aplikovatelné na již existující evropskou společnost

Původní myšlenka samostatné právní úpravy evropské akciové společnosti byla tedy do jisté míry okleštěna. Výčet právních předpisů aplikovatelných na evropskou společnost je uveden v článku 9 Nařízení. Podle tohoto ustanovení se evropská společnost řídí:

- a) tímto Nařízením;
- b) svými stanovami, pokud je to v tomto Nařízení výslovně stanoveno;
nebo
- c) v případě záležitostí tímto Nařízením neupravených nebo záležitostí tímto Nařízením upravených pouze částečně ve věcech, které neupravuje,
 - i) právními předpisy přijatými členskými státy k provedení opatření Společenství, která se týkají výhradně SE,
 - ii) právními předpisy členského státu, které by se vztahovaly na akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má SE sídlo,
 - iii) svými stanovami stejným způsobem, jako u akciové společnosti založené v souladu s právními předpisy členského státu, ve kterém má SE sídlo.

¹⁶ Lutter, M.: Euroäische Aktiengesellschaft-Rechtsfigur mit Zukunft?, BB 2002, s. 2

¹⁷ ABl.EG 2001 Nr. L 294 S.1-21 (Úř. věst. ES L 294, 10.11.2001, s. 1-21);
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:294:0001:01:CS:HTML>
[navštíveno dne 5.3.2010]; dále jen „Nařízení“

¹⁸ ABl.EG 2001 Nr. L 294 S. 22-32 (Úř. věst. ES L 294, 10.11.2001, s. 22-32);
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:294:0022:01:CS:HTML>
[navštíveno dne 5.3.2010]; dále jen „Směrnice“

¹⁹ Více viz též: Merkt, H.: Europäische Aktiengesellschaft: Gesetzgebung als Selbstzweck?, Kritische Bemerkungen zum Entwurf von 1991, BB 1992, s. 652 a násl.; jakož i Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Heidelberg 2005 s. 9 a násl.

Článek 9 Nařízení je tzv. generální odkaz, přičemž odkazuje se zřetelem na oblasti, které jsou v Nařízení upraveny částečně nebo vůbec, na právo členského státu.²⁰ Tento článek tedy určuje hierarchii pramenů práva: Nejdříve je nutno použít kogentní ustanovení Nařízení. V případě, že není Nařízením dána úprava pro určitou právní otázku, použijí se ustanovení stanov, které jsou Nařízením výslovně dovoleny. Na třetím místě přichází v úvahu použití dispozitivních norem Nařízení, na čtvrtém pak kogentní ustanovení národního práva členských států, což znamená kogentní normy členského státu speciálně přijaté pro SE a kogentní normy národního akciového práva. Jako páté v pořadí je pak možno použít ustanovení stanov, které připouští národní právo členského státu a v poslední řadě dispozitivní normy národního práva členského státu.²¹

4.1.1. Nařízení o SE

Nařízení o statutu SE je právním základem pro evropskou akciovou společnost ve všech členských státech EU, má obecnou působnost, je závazné v celém svém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech. Nevyžaduje tedy žádnou formu implementace do národního právního řádu.²² Jeho nadřazenost ostatním národním pramenům práva pramení z principu přednosti komunitárního práva před právem členských států (princip speciality).²³ Z tohoto principu vyplývá přednostní aplikace Nařízení soudy nebo jinými orgány veřejné moci před národním právem. Interpretace Nařízení musí respektovat ustálené výklady a způsoby výkladu, stejně tak i specifickou terminologii komunitárního práva, přičemž nelze přihlížet k národním

²⁰ Viz. *Grundmann, S.*: Europäisches Gesellschaftsrecht, C.F.Müller, Heidelberg 2011, s. 484; blíže k tomu viz. *Hirte, H.*: Die Europäische Aktiengesellschaft-ein Überblick nach In-Kraft-Tretender deutschen Ausführungsgesetzgebung, DStR 2005, s. 654

²¹ Srov. např. čl. 59 odst. 1 Nařízení; Srov. také *Wagner, J.*: Die Bestimmung des auf die SE anwendbaren Rechts, NZG 2002, s. 986 a násl.; jakož i *Ballof, F. a kol.*: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.: Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.070.; jakož i *Baums, T., Cahn, A.*: Die Europäische Aktiengesellschaft, Umsetzungsfragen und Perspektiven, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, Berlin 2004, s. 39

²² Srov. čl. 288 Smlouvy o fungování EU (býv. čl. 249 SES)

²³ *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, s. 26, Rn. 47; Více k této problematice *Ballof, F. a kol.*: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.: Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.070; jakož i *Baums, T., Cahn, A.*: Die Europäische Aktiengesellschaft, Umsetzungsfragen und Perspektiven, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlag-GmbH, Berlin 2004, s. 33 a násl.; V krajním případě však i zde existuje možnost odvolat se na jednotlivé svobody proti ustanovením Nařízení. Nařízení je totiž „jen“ sekundárním pramenem komunitárního práva, zatímco Smlouva o fungování EU je předpisem primárního práva a tudíž má v hierarchii komunitárních právních předpisů přednost; *Ďedič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 24.; *Ďedič, J., Čech, P.*: Evropské právo společností včetně úplného znění předpisů komunitárního práva, BOVA POLYGON, Praha 2004, s. 140

souvislostem a terminologii. V krajním případě může být závazná interpretace podána jen Evropským soudním dvorem.²⁴

Nářízení o evropské společnosti upravuje klíčové otázky evropské společnosti, zejména její založení, přemístění sídla, jakož i vnitřní organizaci. Na druhé straně například oblasti základního kapitálu, jeho zachování a změny, akcií, dluhopisů a ostatních podobných cenných papírů²⁵, soutěžní právo nebo daňové otázky, nejsou v Nářízení upraveny vůbec, což vyplývá mj. i z dvacátého důvodu Nářízení.²⁶ Pro tyto oblasti, které nejsou Nářízením upraveny vůbec, nebo jen zčásti, obsahuje Nářízení zmocňovací ustanovení pro národního zákonodárce nebo odkazy na národní právo státu sídla evropské společnosti. Tato technika odkazů²⁷ vede k tomu, že se materiální právo, které je na evropskou společnost použitelné, liší stát od státu. Zmocňovací normy, naproti tomu, dovolují členským státům, aby odlišně od Nářízení upravili jednotlivé otázky pro evropské společnosti se sídlem na jejich území (např. čl. 19 Nářízení).²⁸

Ohledně organizační struktury evropské společnosti ponechalo Nářízení tvůrci stanov možnost výběru mezi tzv. monistickým systémem (vedení podniku vykonáváno prostřednictvím jednotného orgánu) a tzv. dualistickým systémem (vedení a dohled jsou vykonávány prostřednictvím dvou oddělených orgánů).²⁹

4.1.2. Stanovy konkrétní SE v takovém rozsahu, jaký přípouští Nářízení

V druhé řadě se evropská společnost řídí svými stanovami. Z kogentního charakteru Nářízení plyne, že stanovy se od něho mohou odchýlit jenom tehdy, pokud to Nářízení samo výslovně dovoluje a to jenom takovým způsobem, který Nářízení

²⁴ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 726

²⁵ Podle čl. 5 Nářízení platí (s výhradou čl. 4 odst. 1 a 2 Nářízení) pro základní kapitál evropské společnosti, jeho zachování a změny, a rovněž pro akcie, dluhopisy a ostatní podobné cenné papíry evropské společnosti předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost se sídlem v členském státě, ve kterém je evropská společnost zapsána do rejstříku

²⁶ Důvod Nářízení č. 20: „*Toto nařízení se netýká jiných oblastí práva, jako jsou daně, hospodářská soutěž, duševní vlastnictví nebo úpadek. Ustanovení jednotlivých předpisů jednotlivých členských států a právních předpisů Společenství se proto použijí ve výše uvedených oblastech a dalších oblastech neupravených v tomto Nařízení.*“

²⁷ Podrobněji k tomu viz. Brandt, U.: *Die Hauptversammlung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE)*, Peter Lang Verlag, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 43 a násl.

²⁸ Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: *Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE)*, C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 43

²⁹ Více k této problematice Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: *Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea*, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 23 a násl.; jakož i Hueck, G., Windbichler, C.: *Gesellschaftsrecht*, C.H.Beck, Mnichov 2008, s. 452 a násl.

dovoluje. Pokud tak tedy Nařízení stanoví, budou stanovy SE přednostně aplikovatelné před národní právní úpravou akciových společností, přičemž toto platí bez ohledu na to, jestli má národní právní úprava akciových společností kogentní nebo dispozitivní charakter.

V tomto případě se jedná o rozdíl oproti české právní úpravě stanov akciových společností. Zde platí, že stanovy mohou obsahovat vlastní úpravu odchýlnou od zákona, nestanoví-li zákon něco jiného.³⁰

4.1.3. Národní právo členského státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, v otázkách týkajících se SE, ve kterých to Nařízení připouští

V případě záležitostí, které Nařízení neupravuje vůbec nebo záležitostí, které upravuje pouze částečně, se aplikuje konkrétní ustanovení národního zákona přijatého k provedení těch článků Nařízení, která výslovně počítají s národní právní úpravou určitých otázek evropské společnosti.

Německý zákonodárce koncentroval všechna potřebná opatření pro zavedení evropské společnosti do jediného zákona - zákona k provedení Evropské společnosti (Gesetz für Ausführung der Europäischen Gesellschaft – SE-EG³¹). Jde o tzv. „článekový zákon“, přičemž jeho první článek obsahuje zákon k provedení Nařízení Rady o evropské společnosti (SE–Ausführungsgesetz – SE-AG³²) a druhý článek obsahuje zákon o účasti zaměstnanců na evropské společnosti (SE-Beteiligungsgesetz – SE-BG³³). Podstatná část zákona SE-AG tvoří ustanovení týkající se monistické struktury evropské společnosti, která byla do té doby německému akciovému právu neznámá.³⁴ Nařízení totiž státům, kterým byl institut monistické struktury řízení a správy společností dosud neznámý přikazuje, aby ho upravily speciálně pro evropskou akciovou společnost (čl. 43 odst. 4 Nařízení).

U nás došlo k provedení Nařízení zákonem č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti a vyhláškou č. 293/2005 Sb., o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí.

³⁰ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 727

³¹ BGBl. 2004 I, s. 3675

³² Gesetz zur Ausführung der Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE) z 8. října 2001

³³ Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft z 22. prosince 2004

³⁴ Srov. Wagner, J.: Die Bestimmung des auf die SE anwendbaren Rechts, NZG 2002, s. 986 s násl., jakož i van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 43 a násl.

4.1.4. Národní právo členského státu, ve kterém má SE zapsané sídlo, které se použije na akciové společnosti

Na čtvrtém místě jsou aplikovatelné na evropskou společnost ustanovení národního akciového práva, a sice ustanovení platná pro veřejné akciové společnosti.³⁵

4.1.5 Stanovy konkrétní evropské společnosti v rozsahu, v jakém je to přípustné podle národního akciového práva v členském státu, ve kterém má SE zapsané sídlo

Na evropskou společnost se v poslední řadě použijí ustanovení jejich stanov. A sice stejným způsobem a ve stejném rozsahu vlastní autonomní úpravy, v němž národní zákonodárství dovoluje stanovám národních akciových společností odchýlit se od národní legislativy. Z tohoto lze vyvodit, že stanovy každé evropské společnosti se budou skládat z obligatorních a popř. také fakultativních náležitostí dle Nařízení, přičemž v tomto případě zde platí zásada „co není dovoleno, je zakázáno“. Dále se budou stanovy každé evropské společnosti skládat z obligatorních, popř. též fakultativních náležitostí dle národního akciového práva, přičemž podle české právní úpravy platí zásada „co není zakázáno, je dovoleno“.³⁶

Z výše uvedeného ohledně stanov lze dovodit, že obligatorně musí stanovy obsahovat zejména, zda bude evropská společnost organizována dle monistického nebo dualistického pojetí, kolik členů bude čítat řídicí orgán nebo pravidla pro stanovení jeho počtu, pokud je společnost založena na dualistickém principu, kolik členů bude čítat dozorčí orgán nebo pravidla pro stanovení jeho počtu, pokud je společnost založena na dualistickém principu, kolik členů bude čítat správní orgán nebo pravidla stanovení jeho počtu, v jakém časovém intervalu bude správní orgán zasedat, a jaké bude funkční období členů orgánů. Dále také musí obsahovat druhy jednání, které vyžadují schválení též dozorčím orgánem, postupy a lhůty pro podávání žádostí minoritními akcionáři o zařazení dodatečných bodů na pořad jednání valné hromady. V neposlední řadě je nutno stanovit podmínky pro určení orgánu, kterému náleží obchodní vedení; jakož i stanovit maximální počet delegovaných generálních ředitelů a počet členů výborů zaměstnanců a způsob jejich volby a oprávnění tohoto

³⁵ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 728

³⁶ Tamtéž

výboru vůči společnosti, jakož i určit způsob a rozsah vykonávání vlivu na složení orgánů společnosti.

Ohledně fakultativního obsahu mohou obsahovat ustanovení umožňující, aby valná hromada volila řídicí orgán podle práva státu, kde má své sídlo, dále např. svolení, aby se právnická osoba stala členem orgánu evropské společnosti, zvláštní podmínky pro způsobilost členů orgánu společnosti zastupujících akcionáře či možnost opětovného jmenování členů orgánů. Dále je do stanov možné zahrnout i zvláštní podmínky pro způsobilost členů orgánu společnosti zastupujících akcionáře nebo jiná pravidla pro rozhodování a usnášení se společníků, dále např. také speciální povinnosti pro výkon funkce člena orgánu nebo nižší podíl na základním kapitálu minoritních akcionářů pro přiznání jejich postavení jako minoritních společníků. Dále lze odchylně sjednat i ujednání o rozhodujícím hlasu předsedy orgánu při rovnosti hlasů, což je naší právní úpravou u ostatních typů obchodních společností vyloučeno. Fakultativně je také možné určit i fondy, jež nesmějí být rozděleny či povinnost pozvat delegované generální ředitele na schůze správní rady.³⁷

4.2 Směrnice 2001/86

4.2.1 Implementace směrnice do národního práva

Podle článku 288 odst. 3 Smlouvy o fungování EU (bývalý čl. 249 odst. 3 SES) je směrnice závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům. Na základě tohoto ustanovení byla směrnice Rady (ES) č. 2001/86 v Německu transformována do německého právního řádu prostřednictvím již výše zmiňovaného článku 2 zákona k provedení evropské společnosti (SE-EG).

U nás je tato směrnice transponována rovněž zákonem č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, který také upravuje právní poměry evropské společnosti, pokud nejsou upraveny Nařízením, a sice v druhé části, která svou systematikou odpovídá Směrnici. Současně je novelizován zákoník práce s tím, že se nepoužijí v něm obsažená ustanovení o informacích a projednání (§ 25d – 25l ZPr).

Význam této právní úpravy vyplývá z čl. 12 odst. 2 Nařízení, podle kterého evropská společnost nemůže vzniknout, jestliže není uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců, čili pokud není v souladu s touto směrnicí vyjasněna otázka účasti

³⁷ *Pospíšil, M.*: Evropská společnost, Aplikované právo 1/2006, s. 91, 92

zaměstnanců. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že s druhou částí zákona o SE budou konfrontováni všichni zakladatelé evropské společnosti u nás (či v Německu), a to nehledě na to, jakým z určených způsobů bude evropská společnost vznikat.³⁸

4.2.2 Úprava participace zaměstnanců na SE

Účelem speciální úpravy zapojení zaměstnanců v souvislosti s evropskou společností je tedy zachování rozsahu oprávnění, která měli zaměstnanci společností zúčastněných na zakládání evropské společnosti před jejím vznikem. Jedná se především o to, aby v důsledku vzniku evropské společnosti nedošlo k omezení práv zaměstnanců.³⁹ V každém případě jim musí být zajištěno právo na informace a konzultace.⁴⁰ Stejně tak pokud měli zaměstnanci některé ze zúčastněných společností právo participace, musí být toto (jestliže není dosaženo odlišné dohody) zachováno i na úrovni evropské společnosti.⁴¹ Směrnice dále stanoví pravidla pro vznik vyjednávacího výboru, kterého se účastní nejen zaměstnanci společností zúčastněných na zakládání evropské společnosti, nýbrž i jejich dceřiných společností a organizačních složek a základní pravidla činnosti tohoto výboru (čl. 4 Směrnice). Dále stanoví obsahové náležitosti smlouvy, které má být dosaženo (čl. 4 Směrnice), obecná ustanovení o průběhu vyjednávání takové smlouvy (čl. 5 a 6 Směrnice) a tzv. Standartní pravidla obsažená v příloze Směrnice, která jsou užitá v případě, že se tak zaměstnanci s vedením společnosti dohodnou, případně jestliže se jim nepodaří dohodnout se na zvláštních pravidlech (čl. 7 Směrnice). Tato pravidla o účasti zaměstnanců jsou však dle některých účastníků (zejména společností, včetně SE, právních poradců a podnikatelských sdružení) veřejné diskuze k problematice evropské společnosti, která byla uzavřena v květnu 2010, označena za složité a časově náročné. Především se jedná o postup vyjednávání v souvislosti se založením evropské společnosti. Odbory však tato jednání nepovažují za přítěž, nýbrž za nutný mechanismus, jež umožňuje skutečný dialog mezi vedením společnosti a zaměstnanci. Odbory dále poukazují na fakt, že statut evropské společnosti neobsahuje především jasné ustanovení co se týká tzv. ready-made společností. Otázkou je, zda tato předzaložená evropská společnost může být zapsána do obchodního registru nebo ne, a to z důvodu neexistence žádných jednání o účasti zaměstnanců, jelikož v době

³⁸ Čech, P.: Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti, Právní zpravodaj, 2/2005, s. 9 a násl.

³⁹ Srov. důvod 3 preambule Směrnice

⁴⁰ Srov. důvod 6 preambule Směrnice

⁴¹ Srov. důvod 7 preambule Směrnice

založení evropské společnosti nemají SE ani zúčastněné společnosti žádné zaměstnance.⁴²

4.3. Právo aplikovatelné na evropskou společnost při jejím zakládání

Při zakládání společnosti zakladateli z různých států může dojít ke kolizi, čili ke sporu, týkajícího se vymezení působnosti jednotlivých právních řádů. Nařízením je tento problém řešen několika ustanoveními. Především se jedná o ustanovení článku 15 odst. 1 Nařízení, které určuje, že „s výhradou ustanovení tohoto nařízení se založení SE řídí právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém SE zřizuje sídlo.“ Důležitost tohoto odkazu spočívá především v tom, že již výše zmiňovaný čl. 9 Nařízení se nevztahuje na časový úsek, kdy evropská společnost jako taková ještě neexistuje.⁴³ V této fázi se tedy na vznikající evropskou společnost použije národní právo členského státu, v němž bude mít nová evropská společnost své sídlo. Dále je nutno zmínit čl. 18 Nařízení, který upravuje založení evropské společnosti fúzí: „V záležitostech, které tento oddíl neupravuje, nebo v záležitostech, které jsou v tomto oddíle upraveny pouze částečně, se na každou společnost účastníci se založení SE prostřednictvím fúze vztahují právní předpisy členského státu, jehož právem se řídí, upravující fúze akciových společností v souladu se směrnicí 78/855/EHS.“ Právo státu, ve kterém bude mít evropská společnost své budoucí sídlo, je rovněž použitelné při zakládání dceřiné evropské společnosti podle čl. 36 Nařízení.⁴⁴

V této souvislosti je na místě pro zpřehlednění rámcově uvést zejména německou právní úpravu, která se bude na vznikající SE aplikovat, a o které bude podrobněji pojednáno v následujících kapitolách. Bude-li mít tedy budoucí evropská společnost sídlo na území Německa, jsou kromě Nařízení použitelná následující ustanovení:

⁴² Zpráva Evropské Komise Evropskému parlamentu a Radě (Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)), KOM (2010) 676 v konečném znění; podrobněji k této problematice viz. *Spitzbart, B.*: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 374; jakož i *Schmidt, P.*: Die monistische SE in Deutschland, Hamburg 2006, s. 26 a násl.

⁴³ V takovém případě by se rozhodně právo muselo určit podle pravidel mezinárodního práva soukromého, což by ale mohlo vést k nesrovnalostem

⁴⁴ Viz. *Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.*: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 44 a násl.; *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 154

1) všeobecná právní úprava zakládání akciové společnosti, kterou upravuje AktG v §§ 23–29 a §§ 32-53; předpisy o ustanovení dozorčí rady podle §§ 30 a 31 AktG nejsou v tomto případě aplikovatelné z důvodu přednosti komunitární úpravy, konkrétně čl. 40 Nařízení; ustanovení týkající se kapitálu (§§ 27, 36 odst. 2 a 36a AktG) jsou aplikovatelné již na základě ustanovení čl. 5 Nařízení;

2) dále budou k použití ustanovení AktG týkající se akcií, a sice §§ 8-13;

3) při zakládání evropské společnosti fúzí se budou aplikovat ustanovení UmwG (zákona o přeměnách), a sice všeobecná ustanovení týkající se fúze dle §§ 2 a 3 UmwG; dále také v případě fúze sloučením §§ 4-35 UmwG a v případě fúze splynutím ustanovení §§ 35-38 UmwG ve spojení s ustanoveními týkajícími se fúze sloučením (s výjimkou ustanovení § 16 odst. 1 a § 27 UmwG); dále jsou aplikovatelné rovněž zvláštní předpisy týkající se fúzí akciových společností (§§ 60-65, 68 odst. 3, 70-72 a §§ 73-77 UmwG) a ustanovení o přeshraniční fúzi dle § 122a a násl. UmwG.

4) co se týká přeměny společnosti jsou aplikovatelné ustanovení UmwG, a sice všeobecná ustanovení v §§ 190-213, všeobecná úprava změny právní formy kapitálových společností dle §§ 226, 227 UmwG a přeměna jiné právní formy na kapitálovou společnost dle §§ 238-249 UmwG.⁴⁵

5. Založení SE

5.1. Úvod

Založením právnické osoby se všeobecně rozumí naplnění formalit, které jsou právním řádem pro vznik právnické osoby vyžadovány. Především u akciových společností je tento proces značně komplikovaný. Pojmem „založení“ je proto v literatuře označován souhrn právních úkonů, které je nutno uskutečnit, aby mohla být společnost zapsána do obchodního rejstříku.

Na rozdíl od akciových společností podle obchodního zákoníku, nevzniká evropská společnost jako úplně nový, ekonomicky i právně nezávislý subjekt „na zelené louce“, ale v důsledku koncentrace nebo transformace již existujících kapitálových společností. Stejně tak tomu je i v případě založení dceřiné společnosti ve formě evropské společnosti. V tomto případě vzniká jen zdánlivě „nový“, právně samostatný subjekt, ale i zde se jedná o formu koncentrace, jelikož se bude zásadně jednat o založení společně kontrolovaného podniku (joint-venture). Jako zcela „nová“

⁴⁵ *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.: Die Aktiengesellschaft, Berlin 2010, s. 234*

evropská společnost může být tedy založena v podstatě jenom jako dceřiná společnost již založené evropské společnosti, což plyne z čl. 3 odst. 2 Nařízení.⁴⁶

S ohledem na aplikovatelné právo na vznikající a již existující evropskou společnost lze dovodit, že Nařízení chápe založení SE jako dvoufázový proces, přičemž první z fází je proces přijetí rozhodnutí o založení evropské společnosti zakladatelskými společnostmi a druhou fází je samostatné založení evropské společnosti.⁴⁷

5.2. Způsoby založení

Podstatná část Nařízení se týká založení a vzniku evropské společnosti. SE je právní formou pro velké podniky, proto není možné založení SE fyzickými osobami pouhým upsáním akcií. Založení evropské společnosti podléhá, co se týká způsobů založení, právní úpravě, která je zakotvena v čl. 2 Nařízení. Jedná se tedy o taxativní vymezení způsobů založení SE. Podpůrně se použijí ustanovení národního práva, což vyplývá z ustanovení čl. 15 odst. 1 a čl. 9 Nařízení.⁴⁸ Založit evropskou společnost lze tedy jen v rámci jakési reorganizace již existujících podnikatelů, a to pouze v případě, že je možné v jejich podnikání vypozorovat nějaký nadnárodní prvek.⁴⁹

Jak již z výše uvedeného vyplývá, založení evropské společnosti podléhá určitým formálním omezením: Prvním z nich je možnost založení evropské společnosti jen za podmínek a způsobem, které Nařízení předvídá. Jedná se tedy o způsoby založení v Nařízení explicitně upravené. Mluvíme o tzv. „numerus clausus“ forem založení, které jsou v Nařízení výslovně zakotveny (srov. čl. 1 odst. 1 ve spojení s čl. 2 a 3 Nařízení). V úvahu tedy přichází tyto originární způsoby založení:

1) Založení evropské společnosti prostřednictvím fúze podle čl. 2 odst. 1 Nařízení v souvislosti s přílohou I. k Nařízení a články 17-31 Nařízení. Jedná se o fúzi akciových společností (nebo SE) do jedné evropské společnosti, kdy dvě či více akciových společností založených dle práva různých členských států, a majících sídlo a hlavní správu na území Společenství, skuteční fúzi sloučením nebo splynutím, přičemž nástupnickou, resp. novou společností se stane evropská společnost.⁵⁰

⁴⁶ Michal, P.: Evropská společnost – 1. část, Právní rozhledy 2/2005, s. 77

⁴⁷ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 153

⁴⁸ Podrobněji k tomuto: Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.100

⁴⁹ Pospíšil, M.: Evropská společnost, Aplikované právo 1/2006, s. 89

⁵⁰ Srov. Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 151; Bejček, J. a kol.: Základy obchodního práva v Evropě, Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 97

Schéma založení evropské společnosti fúzí splynutím

Německá Aktiengesellschaft + Česká a.s. => Evropská společnost
(zaniká) (zaniká) (nově vzniklá spol.)

Schéma založení evropské společnosti fúzí sloučením

Německá Aktiengesellschaft + Česká a.s. => Evropská společnost
(nástupnická spol.)

2) Založení evropské společnosti podle čl. 2 odst. 2 Nařízení a čl. 32-34 Nařízení v souvislosti s přílohou I a II k Nařízení, a sice vytvořením společné holdingové společnosti ve formě evropské společnosti prostřednictvím kapitálových společností (včetně SE). V tomto případě se jedná o postup, kdy akcionáři dvou nebo více akciových společností nebo společností s ručením omezeným, kteří drží nejméně 50% hlasovacích práv, vloží své podíly do nové evropské společnosti výměnou za její akcie. Evropská společnost se tedy stane mateřskou společností těchto zakladatelských společností.⁵¹ Holdingová společnost tedy vzniká jako jakési „zastřešení“ nad dvěma nebo více kapitálovými společnostmi, které byly založeny dle práva některého z členských států a mají sídlo a hlavní správu zapsanu na území Společenství, a jestliže alespoň nejméně dvě z nich jsou založeny dle práva různých členských států nebo mají nejméně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu, či organizační složku podniku umístěnou na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se řídí.⁵²

Schéma založení evropské společnosti jako holdingové společnosti s převodem 100% účasti ve všech zúčastněných společnostech na evropskou společnost⁵³

⁵¹ *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 151

⁵² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 67

⁵³ *Bejček, J. a kol.: Základy obchodního práva v Evropě, Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 98*

Před založením

Česká akciová společnost

A B C
akcionáři

Po založení

česká a.s.

(*dceřiná*)

↑

akcionář

německá GmbH

(*dceřiná*)

↑

společník

Německá GmbH

D E
společníci

Evropská společnost

(*mateřská*)

A B C D E

akcionáři evropské společnosti

3) Založení dceřiné evropské společnosti podle čl. 2 odst. 3 a čl. 35 a 36 Nařízení, a sice více právnickými osobami z různých členských států (bez omezení právní formy), kdy tyto mateřské společnosti založí společnou koncernu podřízenou společnost (dceru) ve formě evropské společnosti. Jedná se o společnosti ve smyslu čl. 48 SES (nyní čl. 54 Smlouvy o fungování EU), které byly založeny dle práva některého členského státu a mají zapsané sídlo a hlavní správu na území Společenství, jestliže alespoň dvě z nich jsou založeny podle práva různých členských států nebo mají nejméně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu, nebo organizační složku podniku umístěnou na území jiného členského státu, než je stát, jehož právem se řídí.

Schéma založení evropské společnosti jako joint-venture

Česká a.s.

(*nezaniká*)

→

Evropská společnost

(*dceřiná*)

Německá Aktiengesellschaft

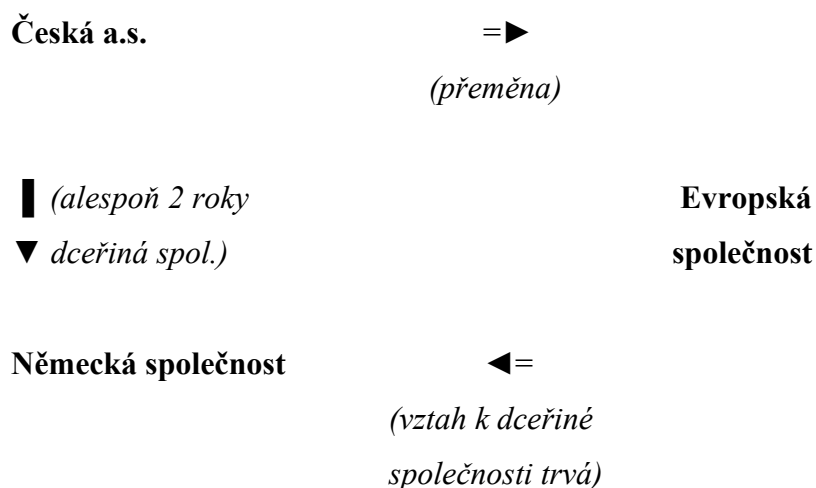
(*nezaniká*)

→

4) Posledním originárním způsobem založení evropské společnosti je změnou právní formy akciové společnosti národního práva na SE podle čl. 2 odst. 4 Nařízení.

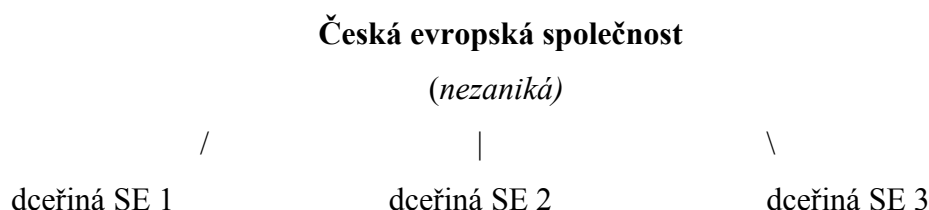
A sice v tomto smyslu lze uskutečnit přeměnu akciové společnosti založené dle práva některého z členských států Společenství, nachází-li se její skutečné i zapsané sídlo na území Společenství, pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu.

Schéma založení evropské společnosti přeměnou národní a.s.



Jako sekundární forma založení evropské společnosti přichází v úvahu podle čl. 3 odst. 2 Nařízení vytvoření jedné nebo více dceřiných společností evropské společnosti ve formě SE.⁵⁴

Schéma založení evropské společnosti jako dceřiné společnosti jiné SE



Další formy založení evropské společnosti nejsou Nařízením předvídány a nemůžou být ani vyvozovány z národních právních předpisů.⁵⁵

⁵⁴ K tomu více viz. Nagel, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (SE) in Deutschland-der Regierungsentwurf zum Einführungsgesetz, NZG 2004, s. 834 a násl.

⁵⁵ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 11

5.3. Subjekty založení

Dalším omezením při založení evropské společnosti, které vyplývá z Nařízení, je možnost účasti na založení evropské společnosti jen pro Nařízením dovolené právní subjekty. Na zřízení evropské společnosti se tak mohou účastnit jen nejméně dvě společnosti, které jsou usazeny v různých členských státech.

Tento požadavek „mnohonárodnosti“ je doplněn požadavkem určité právní formy zakladatelů. To znamená, že jenom ty subjekty, které mají právní formu požadovanou Nařízením mohou evropskou společnost určitým způsobem založit, potažmo se na založení podílet nebo jej iniciovat. Vždy se jedná o právnické osoby.⁵⁶ Akciové společnosti a již vzniklé evropské společnosti mají neomezený přístup k založení evropské společnosti. Společnost s ručením omezeným může zakládat jen holdingovou společnost nebo společnost dceřinou. Ostatní společnosti a právnické osoby veřejného a soukromého práva, s výjimkou takových, které nesledují účel zisku (srov. čl. 54 Smlouvy o fungování EU; bývalý čl. 48 SES), mohou založit společnost dceřinou. Evropská společnost nemůže být založena fyzickou osobou. Ta se může na evropské společnosti účastnit jako akcionář.⁵⁷

Pokud se jedná o zakládání evropské společnosti dle čl. 2 odst. 1 až 3 Nařízení, tzn. založení evropské společnosti fúzí, holdingové evropské společnosti a dceřiné evropské společnosti, je možná účast rovněž evropské společnosti. To vyplývá z čl. 3 odst. 1 Nařízení, podle něhož se pro účely čl. 2 odst. 1, 2 a 3 se evropská společnost považuje za akciovou společnost řídící se právem členského státu, ve kterém má sídlo.⁵⁸ Na jedné straně tedy z výše uvedeného ustanovení vyplývá, že na evropskou společnost bude nahlíženo jako na běžnou akciovou společnost, řídící se právem členského státu, jedná-li se o možnost podílet se na založení jiné evropské společnosti, na druhé straně má však privilegium vyplývající z druhého odstavce článku třetího. Jak již bylo výše zmíněno, může vytvářet dceřiné společnosti ve formě evropské společnosti bez jakékoli další podmínky. V tomto případě je dokonce vyloučeno použití národních ustanovení, jež by zakazovala založení akciové společnosti jedinou osobou. Naopak jsou na evropskou společnost aplikovatelná ustanovení národního

⁵⁶ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 63

⁵⁷ Srov. Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.105

⁵⁸ Také viz. čl. 10 Nařízení: Zákaz diskriminace mezi akciovými a evropskými společnostmi

práva, která transponují tzv. 12. směrnici o jednočlenných společnostech⁵⁹. Zde je možno pozorovat určitou rozštěpenost Statutu o SE, jež je v některých směrech asimilována národním akciovým společenstvem, přičemž v jiných se od nich odlišuje.⁶⁰

Dalším předpokladem pro zakládání evropské společnosti je splnění podmínky, že tito zakladatelé musí být založeni dle práva některého z členských států Společenství a musí mít zapsané i skutečné sídlo na území Společenství. Z tohoto pravidla vybočuje zmocnění, které je obsaženo v čl. 2 odst. 5 Nařízení. Podle tohoto ustanovení mohou členské státy dovolit, aby se na založení evropských společností, jejichž sídlo má ležet na jejich území, podílely i ty společnosti, které nemají svou hlavní správu na území Společenství, jestliže jsou splněny dvě základní podmínky, a sice společnost je založena dle práva některého členského státu a má registrované sídlo v tomtéž státě. K tomuto ještě přistupuje podmínka trvalého a efektivního vztahu této zúčastněné společnosti k ekonomice státu, jehož právem se řídí. Toto ustanovení se vztahuje zejména na společnosti z území bývalých koloniálních velmocí, jež se dodnes z formálního hlediska řídí dle jejich právních řádů, ale jejich skutečné sídlo se nachází v bývalých či stávajících koloniích. Český zákonodárce využil tohoto zmocnění v § 3 zák. o SE, německý zákonodárce nikoli.⁶¹

5.4. Přeshraniční prvek

Za třetí je pro založení evropské společnosti velice důležitý tzv. přeshraniční (mezinárodní) prvek. To znamená, že každé založení SE musí disponovat přeshraničním elementem, které spočívá buď v tom, že evropskou společnost lze založit jen tehdy, pokud nejméně dvě zakládající společnosti mají sídlo na území různých členských států, nebo sice mají sídlo na území stejného členského státu, ale požadavek přeshraničního elementu je tu splněn faktem, že alespoň dvě z těchto společností mají po dobu nejméně dvou let dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu než tyto společnosti. Stejně tak k přeměně národní akciové společnosti na evropskou společnost může dojít jenom tehdy, jestliže přeměňující se

⁵⁹ Dvanáctá směrnice Rady 89/667/EHS ze dne 21. prosince 1989 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, Úř. věst., L 395, 30.12.1989, s. 40-42.; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1989:395:0040:015:CS:HTML> [navštíveno dne 10.8.2010]

⁶⁰ Pelikánová, I.: Evropská akciová společnost a její význam pro české právo, Sborník-XIII., Karlovarské právnické dny, Linde, Praha 2003, s. 180-193

⁶¹ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 64; Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 750

společnost měla alespoň dva roky dceřinou společností řídicí se právem jiného členského státu.⁶² Prof. Pelikánová k tomu dodává, že stačí cizí prvek, který spočívá v implantaci organizační formy, která je právně nesamostatná. Tato teze je v souladu s koncepcí komunitárního „usazení se“ na území jiného členského státu, kdy se „usazením se“ myslí také vazba, která vznikla prostřednictvím založení organizační složky (agentury apod.) na území jiného členského státu. Prof. Pelikánová dále dodává, že *„taková organizační složka totiž vyjadřuje relativně trvalé a soustavné sepětí s územím tohoto státu a má proto určitou významnou právní relevanci.“* Jde-li ale o založení evropské společnosti změnou právní formy, pak tato forma připoutání k území jiného státu nepostačuje a je nutno, aby alespoň dva roky existovala dceřiná společnost měnící se akciové společnosti.⁶³

Splnění podmínky tzv. mezinárodního prvku s sebou rovněž přináší problém různosti právních řádů, který se evropský zákonodárce snaží překlenout institutem tzv. osvědčení. Jeho podstata spočívá v následujícím: Společnost, jež překračuje státní hranici a má povinnost splnit podmínky uložené jí v Nařízení a domácím právním řádem, nabyde od orgánu, který je určen státem, potvrzení, že splnila všechny potřebné požadavky vyplývající z předmětných předpisů. Toto potvrzení je pak předloženo ve druhém členském státu příslušnému orgánu. Tento pak na jeho základě uskuteční další nutné kroky, nejčastěji je to zápis do obchodního registru.⁶⁴

V literatuře je popsáno již několik „návodů“, jak mohou subjekty, které podmínku nadnárodního prvku nesplňují, obejít. Jeden z nich se odvolává na fakt, že čl. 2 odst. 1 Nařízení v případě založení evropské společnosti fúzí, nepožaduje žádnou korporátní historii akciových společností, které se fúze účastní, ani nestanoví povinnost pro tyto subjekty, aby byly reálně činné. Je proto možný scénář založení obou těchto společností jako prázdných schránek, i z jediného členského státu, jen za účelem následného založení evropské společnosti.⁶⁵

Jak již bylo výše zmiňováno, Nařízení předvídá pět možností založení evropské společnosti, a sice čtyři originární a jeden odvozený způsob založení. Evropská společnost může tedy vzniknout následujícími způsoby.

⁶² Srov. Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 49 a násl.

⁶³ Pelikánová, I.: Evropská akciová společnost a její význam pro české právo, Sborník-XIII., Karlovarské právnícké dny, Linde, Praha 2003, s. 180-193

⁶⁴ Tamtéž

⁶⁵ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 73

6. Fúze

6.1. Úvod

Nařízení zná výše jmenované primární způsoby založení SE, ale jen fúze je v Nařízení podrobněji upravena. Právní úprava fúze se řídí čl. 2 odst. 1 Nařízení ve spojení s přílohou I k Nařízení a čl. 17-31 Nařízení. Založení evropské společnosti cestou fúze spočívá v řízení, které ve svých podstatných rysech odpovídá německému Umwandlungsrecht.⁶⁶ Na tomto způsobu založení se mohou účastnit jen akciové společnosti založené podle práva členského státu a se sídlem, jakož i se správním ústředím ve Společenství, z čehož alespoň dva zúčastněné právní subjekty musejí podléhat právu různých členských států (čl. 2 odst. 1 Nařízení). Tímto je poprvé v rámci Evropských společenství umožněna fúze společností z různých členských států, což vzhledem k odlišnosti koncepcí práva obchodních společností v jednotlivých členských státech a k uzavřenosti těchto systémů bylo do té doby nemožné.⁶⁷

6.2. Podstatné znaky založení SE fúzí

Vznik evropské společnosti fúzí můžeme charakterizovat těmito podstatnými znaky:

- a) Převod celého majetku převádějící společnosti na přejímající (nástupnickou) nebo nově vzniklou společnost,
- b) formou celkového právního nástupnictví,
- c) proti poskytnutí podílů, popř. poskytnutí hotovostního doplatku,
- d) a to vše za zrušení a bez likvidace převádějících společností.⁶⁸

⁶⁶ Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.140

⁶⁷ Právní úprava vnitrostátních fúzí akciových společností na úrovni členských států byla harmonizována tzv. Třetí směrnici (Třetí směrnice Rady ze dne 9. října 1978, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností, Úř. věst. L 259, 20.10.1978, s. 36-43; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31978L0855:CS:HTML> [navštíveno dne 5.3.2010]), která se později stala jakýmsi základem pro právní úpravu přeshraničních fúzí, jež byla vtělena do tzv. desáté směrnice (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností, Úř. věst. L 310, 25.11.2005, s. 1-9; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:310:0001:01:CS:HTML> [navštíveno dne 5.3.2010]; Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 37

⁶⁸ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 133; jakož i čl. 17 odst. 2 pododst. 1 ve spojení s čl. 3 odst. 1, popř. čl. 4 odst. 1 Třetí směrnice

6.3. Aplikovatelné právo

Tato forma založení má vzor v celoevropském unifikovaném právu. Podle čl. 18 Nařízení „*v záležitostech, které oddíl upravující založení SE prostřednictvím fúze neupravuje, nebo v záležitostech, které jsou v tomto oddíle upraveny pouze částečně, se na každou společnost účastníci se založení SE prostřednictvím fúze vztahují právní předpisy členského státu, jehož právem se řídí, upravující fúze akciových společností v souladu se směrnicí 78/855/EHS*“. Toto ustanovení tedy vychází z předpokladu, že národní úprava akciového práva je harmonizovaná prostřednictvím třetí směrnice o vnitrostátních fúzích akciových společností. Například při založení evropské společnosti nadnárodní fúzí české akciové společnosti a německé akciové společnosti se na českou a.s. budou aplikovat ustanovení Nařízení a zákona č. 125/2008 Sb. o vnitrostátních fúzích české a.s., v otázkách ochrany minoritních akcionářů a věřitelů rovněž úpravou zákona o SE, přičemž na německou a.s. se aplikují ustanovení Nařízení, SE-AG a předpisy UmwG.⁶⁹ Pro fúzi sloučením jsou rozhodující především §§ 4 UmwG a násl. a pro fúzi splynutím se jedná především o §§ 36 UmwG a násl., které povětšinou odkazují na ustanovení týkající se fúze sloučením a §§ 73-77 UmwG. Nutno je také zmínit ustanovení §§ 60 a násl. UmwG, které obsahují speciální úpravu pro fúzi akciových společností.⁷⁰

Na čl. 18 Nařízení navazuje kolizní norma, kterou obsahují čl. 15 a 26 odst. 1 Nařízení. Podle těchto ustanovení se zakládání evropské společnosti jako takové subsidiárně řídí národním právem aplikovatelným na akciové společnosti ve státě, kde bude mít evropská společnost své budoucí sídlo. Příslušný rejstříkový orgán zde přezkoumává zákonnost fúze, pokud jde o část postupu týkajícího se provedení fúze a samotného založení. Počáteční fáze fúze proběhne tedy u každé zúčastněné společnosti dle práva, kterým se daná společnost řídí, přičemž závěrečné kroky, které bezprostředně směřují ke vzniku evropské společnosti jsou posuzovány dle práva jediného, a sice platného v tom členském státě, ve kterém má evropská společnost vzniknout. Jedná se především o řízení o zápis evropské společnosti do obchodního registru v daném členském státě. Určujícím právem pro konečnou fázi fúze může být tedy i právo jednoho z členských států, které bylo rozhodné pro první fázi fúze.⁷¹

⁶⁹ Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 387; Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 751

⁷⁰ Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.: Die Aktiengesellschaft, Berlin 2010, s. 276

⁷¹ Čech, P.: Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti, Právní zpravodaj 2/2005, s. 2

Použitelnost předpisů národního práva pro postup fúze v otázkách neupravených Nařízením, vyplývá rovněž z čl. 25 odst. 1 Nařízení, podle kterého se soulad fúze s právem přezkoumá, pokud jde o část postupu týkajícího se každé fúzující společnosti, podle právních předpisů platných pro fúze akciových společností členského státu, jehož právem se fúzující společnost řídí.

6.4. Druhy založení SE prostřednictvím fúze

Nařízení předvídá dva způsoby založení evropské společnosti fúzí. Podle jeho čl. 17 odst. 1 může být evropská společnost založena fúzí v souladu s čl. 2 odst. 1 Nařízení, přičemž podle odst. 2 ji lze provést:

- a) buď postupem pro fúzi sloučením podle čl. 3 odst. 1 třetí směrnice Rady (78/855/EHS),
- b) nebo postupem pro fúzi splynutím podle čl. 4 odst. 1 této směrnice.

Rozdíl mezi oběma postupy spočívá v tom, že v případě fúze sloučením získává formu evropské společnosti nástupnická společnost, zatímco při fúzi splynutím se evropskou společností stává nově založená společnost. V prvním případě se jedná o takový postup, kdy jedna nebo více společností převedou jejich aktiva a pasiva formou zrušení bez likvidace společnosti na jinou (nástupnickou) společnost. Čl. 17 odst. 2 věta 2 Nařízení stanoví, že přejímající národní akciová společnost zároveň provede změnu právní formy na evropskou společnost. Dalším důležitým krokem je výměna akcií zanikajících společností za akcie společnosti nástupnické.⁷²

Jinak je tomu při fúzi splynutím. Při tomto postupu zanikají všechny zúčastněné společnosti a nástupnická společnost je novou právnickou osobou ve formě evropské společnosti. Akcionáři zanikajících společností (nebo společností) se stávají akcionáři evropské společnosti. Může dojít i k situaci, kdy hodnota akcií nástupnické společnosti přesně neodpovídá hodnotě akcií zakladatelských společností. V takovém případě se akcionářům může poskytnout dorovnání v penězích nepřevyšující jednu desetinu jmenovité hodnoty přidělených akcií.

Spory panují ohledně otázky, nakolik je možné jakoukoli nadnárodní fúzi, která vyústí ve vznik evropské společnosti, kombinovat s přemístěním sídla do zahraničí, resp. v jaké míře je toto možné jen při fúzi splynutím. Otázkou tedy je, zda

⁷² Srov. *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 17 Nařízení, Rn. 9; *Spindler, G., Stilz, E.*: Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2 (§§ 179-410 AktG, IntGesR, SpruchG, SE-VO), Mnichov 2007, čl. 17 Nařízení, Rn. 3 a násl.

je možné sídlo evropské společnosti, která např. vzniká fúzí české a německé akciové společnosti umístit do jiného členského státu, např. do Francie, byť by se jednalo o fúzi sloučením, tedy kdy nedochází ke vzniku nového subjektu jako v případě fúze splynutím, ale formu evropské společnosti získá společnost nástupnická. Podle první teorie spočívá rozdíl mezi oběma formami vzniku SE fúzí právě v tom, že při fúzi sloučením musí mít vznikající SE sídlo (a podléhat právu) ve státě sídla některé zakladatelské společnosti, kdežto při fúzi splynutím toto neplatí. Druhá teorie, ke které se na základě níže uvedených argumentů přikláním i já, je založena na premise, že z textu Nařízení nelze tento odlišný režim pro různé druhy fúzí dovodit, stejně tak ani obecný zákaz spojovat proces založení evropské společnosti fúzí s přemístěním sídla do jiného členského státu a uvádí pro to následující argumenty: Nařízení tento postup výslovně vylučuje v čl. 37 odst. 3 jen u zakládání evropské společnosti přeměnou z národní akciové společnosti.⁷³ Na základě tohoto ustanovení lze a contrario dovodit, že v případě zakládání SE fúzí sloučením tento zákaz neplatí. Čl. 22 Nařízení dále stanoví, že projekt fúze namísto národních znalců pro každou zúčastněnou společnost může přezkoumat jeden nebo více znalců jmenovaných buď v některém z členských států, ze kterých pocházejí zúčastněné společnosti, nebo ve státě, ve kterém bude sídlit SE. Z toho vyplývá, že Nařízení počítá s tím, že SE, která fúzí vznikne, bude sídlit v jiném členském státě než společnosti na fúzi zúčastněné, přičemž neobsahuje ustanovení, že toto neplatí pro fúzi sloučením.⁷⁴

Zbývá jen doplnit, že je-li relevantním národním právem vyžadováno k převodu určitých složek podniku spojujících se společností, aby byly splněny určité formalities (např. při převodu nemovitostí), je nutné je splnit i při zakládání SE prostřednictvím fúze (čl. 29 odst. 3 Nařízení). Nařízení také výslovně ve svém ustanovení čl. 29 odst. 4 stanoví, že při spojení zároveň dochází k úplnému převodu pracovněprávních vztahů.⁷⁵

6.5. Řízení

Fúze je velice složitý proces, pro jejíž dokončení je nutné uskutečnit několik kroků, které na sebe navzájem navazují. Tento postup vyplývá z právní úpravy obsažené v čl. 17-31 Nařízení. Jedná se o:

⁷³ „Sídlo nesmí být přemístěno z jednoho členského státu do jiného podle článku 8 současně s nabytím účinnosti přeměny.“

⁷⁴ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 88, 89

⁷⁵ Petr, M.: Evropská společnost-I.část, Právní rozhledy 2/2005, s. 69

- a) sestavení projektu fúze (čl. 20);
- b) zpracování zprávy o fúzi (zpráva řídicího orgánu a zpráva znalců) (čl. 18 ve spojení s § 8 UmwG nebo § 24 zák. o přem.);
- c) zveřejnění projektu fúze podle čl. 21 Nařízení (čl. 18 ve spojení s § 61 UmwG nebo § 33 zák. o přem.);
- d) přezkoumání fúze nezávislým znalcem nebo znalci (čl. 22);
- e) schválení fúze valnými hromadami (čl. 23);
- f) dvoustupňová kontrola souladu fúze s právem (čl. 25);
- g) zápis evropské společnosti (čl. 27 odst. 1 ve spojení s čl. 12).⁷⁶

Kromě těchto úprav se při postupu fúze vyskytují zvláštní úpravy týkající se:

- a) ochrany menšinových akcionářů;
- b) ochrany věřitelů;
- c) možnosti nesouhlasu některého státního orgánu s fúzí;
- d) fúze dceřiné společnosti s mateřskou, která disponuje více než 90% jejich akcií.⁷⁷

6.6. Subjekty

Na fúzi se mohou účastnit pouze akciové společnosti nebo jiné evropské společnosti. Konkrétně které společnosti jsou v tom kterém členském státě způsobilé být zakladateli ve smyslu čl. 2 odst. 1 Nařízení určuje příloha č. I k Nařízení, ze které je zřejmé, že založení evropské společnosti prostřednictvím fúze se mohou účastnit akciové společnosti z 15 členských států, které tvořily Společenství do 30. dubna 2004, dále akciové společnosti z přistoupivších států ke Společenství k 1. květnu 2004, a rovněž akciové společnosti států Evropského hospodářského prostoru.⁷⁸

Evropská společnost může vzniknout jak fúzí „rovnocenných“ subjektů, tak i fúzí dceřiných a mateřských evropských společností. V prvním případě se jedná o tzv. merger of equals, ve druhém pak o tzv. up-stream merger.⁷⁹ Co se týká množství společností účastnících se na fúzi, tak není nikterak omezeno. Nástupnická společnost bude však jen jedna.⁸⁰

Kromě výše uvedených podmínek je pro založení evropské společnosti fúzí dle

⁷⁶*Scheifele, M.*: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 140-141

⁷⁷*Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 160

⁷⁸Srov. *Spitzbart, B.*: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 387 a násl.; *Scheifele, M.*: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 140-141

⁷⁹*Dvořák, T.*: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 751

čl. 2 odst. 1 Nařízení nutné, aby se na fúzi účastnily takové akciové společnosti, které mají sídlo, jakož i správní ústředí, na území Společenství, a aby byly zúčastněny nejméně dvě akciové společnosti, které podléhají právu různých členských států. Jedná se zde o již výše zmiňovaný „přeshraniční prvek“.⁸¹

Existují však takové druhy akciových společností, které se nesmí založení evropské společnosti fúzí účastnit. Jedná se o zvláštní druhy akciových společností, které mohou fúzovat jenom s vyhrazeným druhem akciových společností (např. se jedná o penzijní fond), ledaže jde o fúzi stejného druhu akciových společností (např. českého investičního fondu a německého investičního fondu) a jsou-li splněny podmínky stanovené zvláštními zákony (udělení dovolení dozorových správních úřadů).⁸² Naopak fúze se mohou účastnit i společnosti, které již vstoupily do likvidace. Zmocnění na základě směrnice o fúzích (čl. 3 odst. 2 a čl. 4 odst. 2), které toto umožňovalo, využilo Německo ve svém § 3 odst. 3 UmwG. Takové společnosti se mohou fúze účastnit pouze za předpokladu, že bylo rozhodnuto o jejich pokračování. U nás se fúze mohou účastnit společnosti, které již vstoupily do likvidace na základě ustanovení § 4 zák. o přem. Otázkou však je, jestli je fúze možná i v případě, kdy bylo proti zúčastněné akciové společnosti zahájeno insolvenční řízení. Z dikce § 5 zák. o přeměnách vyplývá, že takový postup možný je. Podle tohoto ustanovení je možné provést fúzi i v těch případech, kdy se řeší úpadek nebo hrozící úpadek společnosti, rovněž i, bylo-li vydáno rozhodnutí o úpadku společnosti, ovšem jen za podmínek, které připouští § 338 a násl. ins. zák. (§ 5 přem.z.; § 274 odst. 2 AktG).

6.7. Projekt fúze

6.7.1. Vypracování projektu

Jakýmsi „základním kamenem“ pro uskutečnění fúze je vypracování projektu fúze. Podle č. 20 odst. 1 Nařízení vypracují projekt fúze řídící (v dualistickém systému) nebo správní (v monistickém systému) orgány fúzujících společností, přičemž příslušné orgány fúzujících společností musí přijmout projekt fúze ve shodném znění. Opak brání zápisu evropské společnosti do příslušného rejstříku ve

⁸⁰Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 158; Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.140.; Spindler, G., Stolz, E.: Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2 (§§ 179-410 AktG, IntGesR, SpruchG, SE-VO), Mnichov 2007, čl. 17 Nařízení, čl. 17 Nařízení, Rn. 2

⁸¹Srov. Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 387 a násl.

⁸²Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 751

státě budoucího sídla podle čl. 26 odst. 3 Nařízení. Účastní-li se fúze německá či česká akciová společnost, je příslušné k vytvoření projektu fúze představenstvo (v případě dualistického systému), popř. správní orgán (u monistického systému) (§ 76 odst. 1 AktG; § 15 odst. 1 zák. o přeměnách). V Německu byla řešena otázka ohledně termínu „projekt přeměny“, jelikož německý zákon o přeměnách tento termín nezná, ale užívá termínu „smlouva o fúzi“ („návrh smlouvy o fúzi“). Ten byl rovněž před přijetím zák. o přeměnách používán i českým zákonodárcem. Nakonec nebyla tato otázka německým prováděcím předpisem upravena a předpokládá se, že smlouva o fúzi ve smyslu § 4 UmwG odráží i projekt přeměny dle Nařízení.⁸³

6.7.2. Obsah projektu

Projekt fúze musí obsahovat základní údaje, které upravuje Nařízení ve svém čl. 20 odst. 2. Dle něj obsahuje projekt fúze následující:

- a) obchodní firmu a sídlo každé fúzující společnosti a navrhovanou obchodní firmu a sídlo evropské společnosti;
- b) výměnný poměr akcií a částku jakéhokoli případného dorovnání, které nesmí přesáhnout 10% jmenovité hodnoty akcií a, nemají-li akcie jmenovitou hodnotu, jejich účetní hodnoty (čl. § 68 odst. 3 a § 73 UmwG);
- c) podmínky pro přidělení⁸⁴ akcií v evropské společnosti;

V případě německé akciové společnosti jako převádějící společnosti je nutno na základě ustanovení čl. 18 Nařízení ve spojení s § 71 a 73 UmwG jmenovat správce, který převezme plnění předpokládané v projektu přeměny a předá je oprávněným osobám, poté co nastane účinnost fúze. Tímto jsou chráněni akcionáři zanikající společnosti, pro které je toto záruka včasného předání akcií, potažmo peněžních částek. Pro nástupnickou společnost spočívá ochrana především v jistotě, že plnění nebudou uskutečněna před nabytím účinnosti fúze.⁸⁵

Dalšími náležitostmi projektu fúze jsou zejména:

- d) den, od kterého majiteli akcií evropské společnosti vzniká právo na podíl na zisku, a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva;
- e) den, od kterého se pro účely účetnictví považují jednání fúzujících společností za jednání evropské společnosti;

⁸³Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 388

⁸⁴Dědič a Čech poukazují na překladovou nepřesnost tohoto výrazu. Příležitější je v tomto případě výraz „výměna“ či „převod“ akcií evropské společnosti vzniklé fúzí na akcionáře

⁸⁵Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 98, 99

- f) zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří přezkoumávají projekt založení evropské společnosti fúzí, nebo členům správních, řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánů fúzujících společností;
- g) práva udělená evropskou společností akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob;
- h) stanovy zakládané evropské společnosti;⁸⁶

Posledním bodem, který musí projekt přeměny obsahovat jsou údaje o postupu, jímž se určí podmínky účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/ES. Toto ustanovení počítá již v této etapě s analýzou procesu budoucího vyjednávání výkonných orgánů zúčastněných společností se zástupci zaměstnanců o míře účasti na řízení evropské společnosti. Výsledky tohoto úsilí by měly být v projektu fúze popsány. V této fázi se však nejedná o konkrétní výsledky účasti zaměstnanců v SE. K těmto konkrétním jednáním dochází později.⁸⁷

Tento výčet je taxativní, tzn. nelze ho tedy národním právem rozšiřovat na další požadavky. Jestliže by byla Nařízením dána možnost národnímu zákonodárci předepsat další požadavky projektu fúze pro zúčastněné společnosti, které mají sídlo na jeho území, fakticky by tím byla národnímu zákonodárci dána možnost, aby stanovil přísnější požadavky rovněž pro společnosti z dalších členských států, tzn. mohl by tak vytvářet nadnárodní úpravu. Mohlo by rovněž dojít ke kolizi právních norem členských států. Z čl. 20 odst. 2 Nařízení vyplývá, že do projektu fúze mohou dobrovolně zahrnout další požadavky jen fúzující společnosti, nikoli tedy členské státy. Členské státy mohou na základě čl. 21 Nařízení stanovit doplňující požadavky týkající se publicity údajů z projektu fúze. Na základě čl. 24 odst. 2 Nařízení je možno uznat výjimku z výše řečeného, pokud se jedná o dodatečnou náležitost projektu fúze, která se týká práva menšinových akcionářů, kteří s fúzí nesouhlasí, na odkup jejich akcií. V Německu plyne tato náležitost z § 7 SE-AG, u nás z ustanovení zákona o přeměnách na základě odkazu § 17 odst. 3 zák. o SE. V literatuře je k této problematice argumentováno především tím, že jestliže Nařízení zmocňuje k úpravě záležitostí týkajících se ochrany menšinových akcionářů (jako je tomu právě v čl. 24 odst. 2), musí také počítat s důsledkem, který z toho ohledně práva na odkup akcií vyplývá pro projekt fúze.⁸⁸

⁸⁶ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 752

⁸⁷ Dědič, J., Čech, P.: *Evropská akciová společnost*, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 105

⁸⁸ Dědič, J., Čech, P.: *Evropská akciová společnost*, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 96, 97

6.7.3. Forma projektu

Nařízení neupravuje formu projektu fúze. Dle mého názoru je z Nařízení možné dovodit (není to Nařízením vyloučeno), aby tato problematika byla řešena v rámci národního akciového práva na základě odkazu čl 18. Podle českého práva se tedy bude jednat o formu notářského zápisu, která je i nástrojem ochrany akcionářů, popř. věřitelů zúčastněných společností (než jen samotných těchto společností), protože notář je povinnen podat vyjádření k zákonnosti projektu fúze v té části, jež se bude řídit českým právem.⁸⁹

Názory německých autorů na tuto problematiku se různí. Například podle *Teichmana*, *Schindlera* nebo *Schrödera* vyplývá z odkazů na národní právo notářská forma projektu fúze. Podle *Schulzeho* je právní úprava obsažená v Nařízení výslovná, ze které neplyne potřeba notářské formy.⁹⁰

6.7.4. Účinnost projektu na základě příslušného souhlasu

Co se týká problematiky účinnosti projektu fúze, lze z neexistence zvláštní úpravy dovodit, že podmínkou účinnosti tohoto projektu je, v případech, kdy to zákon vyžaduje, udělení příslušného souhlasu. V takovém případě pak projekt založení evropské společnosti fúzí nabývá účinnosti až právní mocí povolujícího rozhodnutí (§ 47 odst. 1 obč. z. in fine) a naopak právní mocí rozhodnutí, kterým se zamítá udělení souhlasu, se projekt ruší (§ 15 odst. 3 zák o přeměnách). Až na výjimky ale postačí tzv. souhlas následný, kdy se žádost o udělení souhlasu podává až po schválení založení evropské společnosti fúzí valnou hromadou. V takovém případě se jedná o souhlas českého Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, ale také souhlasy jiných obdobných regulačních úřadů v jiných členských státech. Lze uvažovat i souhlas příslušného Generálního ředitelství Komise podle soutěžního práva ES/EU. Souhlas s fúzí je povinný například v případě, kdy se evropská společnost zakládá fúzí zvláštních druhů akciových společností, které podléhají zvláštnímu státnímu dozoru. Jako příklad lze uvést založení banky ve formě evropské společnosti fúzí české a německé banky. V takovém případě by byl zapotřebí též předchozí souhlas České

⁸⁹ *Dědič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 106

⁹⁰ Při účasti německé akciové společnosti je podle tohoto mínění relevantní čl. 18 Nařízení ve spojení s § 6 UmwG; jestliže by se budoucí sídlo SE nacházelo v Německu, byla by relevantní právní úprava vycházející z čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 23 odst. 1 AktG; Srov. také *Ballof, F. a kol.*: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.145 a násl.; jakož i *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 160

národní banky dle § 16 odst. 1 písm. b) bank.z. a rovněž Deutsche Bundesbank podle německé bankovní právní úpravy.⁹¹

6.8. Stanovy

Stanovy jsou obligatorní součástí projektu fúze. To znamená, že akcionáři spolu s projektem fúze vyjadřují souhlas také o stanovách.⁹² Musejí být od začátku koncipovány tak, aby odpovídaly právní úpravě, kterou se bude SE řídit bezprostředně po svém zápisu do obchodního rejstříku. Kromě ustanovení Nařízení se tedy jedná o subsidiárně použitelná ustanovení právní úpravy členského státu, v němž bude evropská společnost zapsána do obchodního registru.⁹³

Stanovy musí obsahovat určení obchodní firmy, přičemž firma musí obsahovat dodatek „SE“. Nařízením není umožněno použít označení jako např. „s.e.“ či jiné varianty, musí jít výhradně o dodatek „SE“ (čl. 11 Nařízení). Na podrobnosti týkající se práva firmy se použije národní právo. Další obligatorní součástí stanov je určení kapitálu, který je vyjádřen v eurech. Upsaný základní kapitál musí činit nejméně 120 000 €, ledaže národní předpisy stanoví pro určitý předmět podnikání upsaný kapitál vyšší.⁹⁴ To vyplývá z čl. 4 odst. 3 Nařízení. Česká republika využila zmocnění, které dává čl. 67 Nařízení, a které se vztahuje na ty členské státy Společenství, na které se nevztahuje třetí etapa měnové a hospodářské unie, v § 66 zák. o SE. Podle tohoto ustanovení dokud Česká republika nevstoupí do třetí fáze evropské hospodářské a měnové unie (nebude zavedeno euro), musí být základní kapitál SE vyjádřen (rovněž i účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka SE zpracována a zveřejněna) v českých korunách. Ustanovení současně umožňuje evropské společnosti uvádět tyto údaje souběžně v euro.

Ve stanovách bude rovněž určeno, zda bude evropská společnost spravována dle monistického nebo dualistického systému, funkční období členů orgánů a jejich počet (čl. 46 Nařízení a čl. 39 odst. 4 Nařízení ve spojení s § 16 SE-AG, čl. 40 odst. 3 Nařízení ve spojení s § 17 SE-AG, čl. 43 odst. 2 Nařízení ve spojení s § 23 SE-AG), interval zasedání správní rady u monistického systému dle čl. 44 odst. 1 a druhy jednání, které musí být schváleny (čl. 48 odst. 1 Nařízení).

⁹¹ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 753

⁹² Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 391

⁹³ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 106

⁹⁴ Zde se bude jednat především o bankovní sektor a obchodování na kapitálovém trhu; Kožiak, J.: Evropská společnost z pohledu činnosti notářů a rejstříkových soudů, diplomová práce, Brno 2008, s. 22

Stanovy nesmí být dle čl. 12 odst. 4 Nařízení nikdy v rozporu s úpravou zapojení zaměstnanců. V tomto bodě vzniká rozpor, neboť stanovy musí odrážet účast zaměstnanců na řízení společnosti, přičemž její způsob a míra mohou být známy teprve po uskutečnění jednání se zástupci zaměstnanců z jednotlivých členských států. Tato jednání však nemůžou být zahájena dříve, než bude zveřejněn projekt fúze obsahující všechny náležitosti, které jsou Nařízením vyžadovány, což znamená včetně návrhu stanov SE. Situaci lze v praxi vyřešit pouze tak, že projekt fúze bude tedy v první fázi obsahovat neúplný návrh stanov, který se poté upraví na základě výsledku jednání se zaměstnanci. Podrobněji přiblížím tuto problematiku v oddíle 6.12.3., který bude věnován schvalování stanov a výhradě dle čl. 23 odst. 2 Nařízení.⁹⁵

Ohledně fakultativního obsahu stanov obsahuje Nařízení a národní řády různé právní úpravy, které mohou být do stanov přijaty. V oblastech, ve kterých Nařízení neobsahuje žádnou právní úpravu, jsou dle německého práva přípustné ustanovení stanov, které připouští SE-AG a AktG.

Jako příklad fakultativního ustanovení stanov je možno uvést čl. 40 odst. 2 věta druhá Nařízení, kdy *„členové prvního dozorčího orgánu mohou být jmenováni stanovami“*, dále pak čl. 43 odst. 3 věta druhá, podle které *„členové prvního správního orgánu mohou být jmenováni stanovami“*.⁹⁶ Dle SE-AG je možné příkladmo uvést následující fakultativní právní úpravy: Snížení počtu členů výkonného orgánu dle § 16 odst. 1 SE-AG; úprava jednotlivých otázek týkajících se jednacího řádu správní rady dle § 101 odst. 2 AktG ve spojení s § 28 odst. 2 SE-AG; pravidla ke stanovení generálního ředitele podle § 40 odst. 1 SE-AG; úprava k ustanovení generálních ředitelů dle § 40 odst. 1 SE-AG.⁹⁷

⁹⁵ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 103; Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.: Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.155

⁹⁶ Dalším příkladem může být ustanovení čl. 50 odst. 2 Nařízení, podle kterého *„nestanoví-li stanovy jinak, má předseda každého orgánu v případě rovnosti hlasů rozhodující hlas; stanovy nesmí stanovit jinak, pokud se polovina dozorčího orgánu skládá ze zástupců zaměstnanců.“*

⁹⁷ Dále viz např. § 101 odst. 2 AktG ve spojení s § 28 odst. 2 SE-AG; § 51 SE-AG; § 34 odst. 2 SE-AG; § 51 SE-AG; V tomto bodě je nutné objasnit problematiku monistického systému správy evropské společnosti. Dle zapojení předsedy správní rady do obchodního vedení se v rámci monistického systému rozlišují dva modely: Klasický (americký) spojuje funkci předsedy správní rady, voleného správní radou, s funkcí generálního ředitele. Předseda má v tomto případě postavení statutárního orgánu společnosti a je oprávněn k jejímu obchodnímu vedení. Ostatní členové mají funkci kontrolní. Druhým modelem je oddělena funkce předsedy správní rady od funkce generálního ředitele, kdy statutárním orgánem je právě generální ředitel a předseda správní rady plní jen funkci reprezentativní a koordinační

6.9. Zpráva o fúzi

Sám projekt fúze nemůže k informování akcionářů stačit, protože stanovuje pouze rámcové údaje týkající se fúze. Tuto mezeru vyplňuje právě zpráva o fúzi, kterou zpracovává představenstvo. Obsahuje čísla a fakta, která vyplývají z projektu fúze, a která jsou vysvětlena a zdůvodněna z hlediska právního a hospodářského. Především se věnuje výměnnému poměru akcií. Tento dokument můžeme tedy označit jako centrální element k informování akcionářů.⁹⁸ Jeho obsah není ustanoveními Nařízení upraven, řídí se na základě čl. 18 Nařízení národním právem zúčastněných společností a bude se tedy u jednotlivých zúčastněných společností lišit.

Podle převažujícího mínění německých autorů se při účasti německé akciové společnosti na fúzi použije přiměřeně § 8 a 17 odst. 1 UmwG. Zpráva musí být vyhotovena v písemné formě a podepsána všemi členy představenstva.⁹⁹ U nás se jedná o použití § 24 zákona o přeměnách, dle kterého je statutární orgán každé ze zúčastněných společností povinen zpracovat podrobnou písemnou zprávu o fúzi, v níž musí objasnit a odůvodnit důsledky fúze.

6.10. Zveřejnění údajů (publicita projektu fúze a ostatních skutečností)

Povinnost zveřejňování informací je považováno za jeden z nejúčinnějších nástrojů ochrany akcionářů a věřitelů před zneužitím vlivu ze strany členů orgánů společnosti. Z tohoto důvodu obsahuje Nařízení základní úpravu, která se týká zveřejňování údajů při zakládání evropské společnosti.

6.10.1. Zveřejnění v obchodním nebo jiném věstníku

Z čl. 21 Nařízení vyplývá, že u každé fúzující společnosti a s výhradou dalších požadavků uložených členským státem, jehož právem se řídí dotyčná společnost, se ve věstníku tohoto členského státu zveřejňují následující údaje:

- a) právní forma, obchodní firma a sídlo každé z fúzujících společností;
- b) rejstřík, u kterého jsou uloženy listiny každé fúzující společnosti uvedené v čl. 3 odst. 2 směrnice 68/151/EHS a spisová značka zápisu;

⁹⁸ Srov. *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 20 Nařízení, Rn. 57

⁹⁹ *Spitzbart, B.*: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 391 a násl; také viz. *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.*: Die Aktiengesellschaft, Berlín 2010, s. 305

- c) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 pro výkon práv věřitelů dotyčné společnosti a adresa, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;
- d) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 pro výkon práv menšinových akcionářů dotyčné společnosti a adresa, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;
- e) navrhovaná firma a sídlo evropské společnosti.

Nařízení dává v čl. 21 členským státům nadále možnost, aby požadovali i zveřejnění dalších údajů. Nařízení ale neuvádí, kdy má ke zveřejnění dojít. Ze třetí směrnice ale vyplývá, že k tomu musí dojít nejméně měsíc před valnou hromadou o fúzi, která má o projektu fúze rozhodnout a musí se tak stát způsobem, který stanoví právní předpis každého členského státu v souladu s čl. 3 směrnice 68/151/EHS. Český zák. o přeměnách upravuje publicitu ve svém § 33, podle kterého musí být projekt fúze uložen do sbírky listin obchodního rejstříku a zveřejněn alespoň jeden měsíc přede dnem, kdy má být fúze stanovených způsobem schválena. Rovněž dle § 5 německého prováděcího zákona je nutno publikovat údaje čl. 21 Nařízení spolu s oznámením o uložení projektu fúze.¹⁰⁰ Příslušné je k tomu představenstvo zúčastněné společnosti, přičemž na základě ustanovení § 61 UmwG musí rovněž přiložit projekt fúze v elektronické podobě.¹⁰¹

6.10.2. Zpřístupnění dokumentů v sídle společnosti

Třetí směrnice ve svém čl. 11 dále požaduje od fúzujících společností, aby alespoň jeden měsíc před konáním valné hromady o fúzi zpřístupnily ve svém sídle všem akcionářům aspoň následující podklady:

- a) projekt fúze;
- b) zprávy řídících orgánů všech fúzujících společností a všechny zprávy znalců;
- c) mezitímní účetní závěrku, jestliže byl projekt fúze vypracován po pololetí;
- d) výroční a podobné zprávy všech fúzujících společností za poslední tři roky.

Rovněž mají akcionáři právo na obdržení kopie nebo výtahu z výše uvedených písemností.

¹⁰⁰ Dále viz § 17 odst. 1 UmwG

¹⁰¹ Viz také § 12 odst. 2 HGB

6.11. Přezkoumání projektu fúze a zpráva znalců

Projekt fúze nebo jeho návrh je přezkoumatelný. Tato povinnost vyplývá z čl. 22 Nařízení, jakož i čl. 18 Nařízení.¹⁰² Příslušný k přezkoumání projektu fúze je jeden nebo více nezávislých znalců, kteří jsou jmenováni soudem nebo správním orgánem členského státu, jehož právu podléhá jedna z fúzujících společností nebo bude podléhat budoucí SE. Tito nezávislí znalci přezkoumají projekt fúze a vytvoří pro akcionáře určitou jednotnou zprávu (čl. 22 pododstavec 1 Nařízení).¹⁰³

V Německu jsou pro tuto problematiku stěžejní § 9 a násl., § 60 a § 73 UmwG. Podle § 10 odst. 1 věty první UmwG jsou tito znalci vybíráni a jmenováni na návrh statutárního orgánu soudem. Podle odst. 2 tohoto ustanovení mohou být jmenováni pro více zúčastněných německých akciových společností společně. Příslušnost soudu je určena v § 10 odst. 1 větě druhé UmwG, přičemž je příslušný každý zemský soud, v jehož obvodu má fúzující společnost sídlo.¹⁰⁴ Z čl. 22 Nařízení a § 15 zákona o SE vyplývá subsidiární aplikace § 112 a násl. přem. z. o přezkumu projektu znalcem.

V rámci zjednodušení celého přezkumu lze jmenovat jen jednoho znalce nebo více znalců, navrhnou-li to všechny zúčastněné společnosti. Tito by pak zpracovali jeden společný znalecký posudek. V případě shody zúčastněných společností a podání návrhu na jmenování znalce v České republice, se bude postupovat dle § 28 a násl. přem. z. Jestliže ke shodě nedojde, je znalec jmenován dle právního řádu členského státu, ve kterém byl návrh podán. V každém případě musí být ale zachovány následující pravidla:

- a) znalec nebo znalci musí být jmenováni vždy v některém z členských států, jehož právní úpravou se řídí některá ze zúčastněných společností nebo na jehož území se bude nacházet zapsané sídlo zakládané evropské společnosti, a
- b) znalec nebo znalci musí vypracovat znalecký posudek nebo posudky v souladu s právními předpisy všech členských států, podle kterých jsou založeny všechny zúčastněné společnosti.¹⁰⁵

Čl. 22 Nařízení je významným průlomem do národních právních řádů členských států, protože ukládá členským státům povinnost, aby uznaly posudek

¹⁰² Ve výsledku není rozhodující, zda se užije přímého odkazu čl. 22 Nařízení nebo čl. 18, protože národní řády jsou v této záležitosti harmonizovány prostřednictvím čl. 10 Třetí směrnice

¹⁰³ *Ballof, F. a kol.*: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.: Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.170

¹⁰⁴ *Spitzbart, B.*: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 392

¹⁰⁵ *Dvořák, T.*: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 753

zahraničního znalce, který je jmenován a zřejmě také vykonává funkci podle práva jiného členského státu.¹⁰⁶

Co se týká odpovědnosti znalců, jsou na základě čl. 21 Třetí směrnice odpovědní za porušení svých povinností vůči akcionářům a u nás i vůči věřitelům. Tato odpovědnost se bude řídit právem státu, v němž byli jmenováni (§ 11 odst. 2 UmwG, § 323 HGB; § 314 UmwG).

Čl. 22 pododstavec 2 Nařízení poskytuje znalcům značná oprávnění, aby mohli skutečně zjistit, jestli je projekt fúze v souladu se stavem zúčastněných společností. Znalci mají na základě tohoto ustanovení právo požadovat od každé z fúzujících společností všechny informace, které považují za potřebné pro plnění své funkce. Tuto jednotnou úpravu založenou na subjektivním kritériu obsahuje Nařízení zejména proto, aby znalec jmenovaný v jednom členském státě nemusel zjišťovat, jaké oprávnění má vůči zúčastněným společnostem z jiných členských států.¹⁰⁷

Sporné je, zda je vyžadována také zpráva představenstva o založení evropské společnosti fúzí. Mnozí autoři se kloní k názoru, že s ohledem na dikci ustanovení čl. 31 odst. 2 Nařízení, se tato zpráva spíše vyžaduje, přičemž se na zprávu subsidiárně užije ustanovení §§ 24-27 přem. z. a v Německu pak § 8 a § 17 UmwG.

6.12. Schválení projektu fúze

6.12.1. Způsob rozhodování valné hromady

Projekt fúze musí schválit valná hromada každé ze zúčastněných fúzujících společností (Čl. 23 odst. 1 Nařízení), přičemž všechny valné hromady všech zúčastněných společností musí projekt fúze schválit ve stejném znění. S ohledem na skutečnost, že Nařízení neobsahuje ustanovení o konání a průběhu valné hromady schvalující fúzi, uplatní se v tomto případě národní právo. Tuto problematiku u nás upravuje ustanovení §§ 121-128 přem. zák, v Německu pak § 13 UmwG. Rozhodnutí pro nebo proti fúzi leží tedy v rukou akcionářů. Valná hromada může projekt fúze jen schválit nebo odmítnout, změnit ho ale nemůže.

Jak pro českou tak i německou akciovou společnost platí, že fúze musí být schválena alespoň třemi čtvrtinami hlasů společníků přítomných na valné hromadě. (§§ 65 odst. 1 věta první UmwG, 73 UmwG; § 17 zák. o přeměnách).¹⁰⁸ Usnesení

¹⁰⁶ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 109

¹⁰⁷ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 163

¹⁰⁸ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 165

o schválení smlouvy o zapojení zaměstnanců evropské společnosti se přijímá prostou většinou hlasů.

6.12.2. Forma a obsah rozhodnutí valné hromady

Forma rozhodnutí valné hromady není Nařízením přesně specifikována, ale z národní právní úpravy vyplývá, že usnesení valné hromady musí být ve formě notářského zápisu (§ 80a a násl. NotŘ; § 13 odst. 3 věta první UmwG, popř. § 130 odst. 1 věta první AktG). Notář bude především sledovat soulad usnesení s právními předpisy a stanovami společnosti, ale stejně tak i s příslušnými ustanoveními Nařízení. Notář nemá povinnost posuzovat soulad s právem u takových částí projektu fúze a jeho náležitostí, které se co do obsahu už neřídí národním právem, ale materiálně jsou shodné s právem státu budoucího sídla SE.¹⁰⁹

Rovněž obsah usnesení valné hromady není Nařízením přesně stanoven, bude proto vycházet z národní úpravy členských států. Důležitým ustanovením, které je v této věci nutno zmínit je § 17 odst. 3 zák. o SE, podle kterého musí rozhodnutí valné hromady obsahovat také jména akcionářů, kteří s projektem fúze nesouhlasí. Důvodem přijetí tohoto ustanovení je ochrana práv menšinových akcionářů podle čl. 24 odst. 2 Nařízení. Jak již bylo výše řečeno, usnesení o schválení projektu fúze má u nás formu notářského zápisu a jeho přílohou musí být stanovy evropské společnosti.

110

6.12.3. Schvalování stanov a výhrada dle čl. 23 odst. 2 Nařízení

Usnesení valné hromady se bude mj. týkat i stanov nově vznikající evropské společnosti, kterým byla věnována již jedna z předešlých kapitol. Součástí schvalovaného projektu fúze bude tedy valná hromada schvalovat i stanovy SE, která má fúzí vzniknout. Právě schvalování stanov budoucí evropské společnosti se, co se týká otázek účasti zaměstnanců na řízení evropské společnosti, jeví jako problematické. Jak jsem již výše poukazovala, není možné, aby byla v den konání valné hromady zúčastněné společnosti jednání o participaci ukončena a akcionáři znali výsledek. Nařízení s možností, že v této době ještě nebude vyřešena participace zaměstnanců, počítá v čl. 23 odst. 2, podle kterého mohou akcionáři schválit účast zaměstnanců na SE také tím, že si vyhradí právo podmínit zápis do rejstříku SE svým výslovným schválením takto přijatých práv. Jedná se o fakultativní část usnesení

¹⁰⁹ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 126

¹¹⁰ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 165

valné hromady. Přijetím této výhrady si akcionáři sjednávají takový způsob participace zaměstnanců na SE, který pro ně bude přijatelný. S ohledem na smluvní volnost, která vyplývá z Nařízení k této otázce, lze mezi zástupci managementu fúzujících společností a zástupci zaměstnanců dohodnout téměř jakýkoli podíl zaměstnanců na řízení SE.¹¹¹

Touto výhradou je Nařízením prolomena zásada českého práva, která spočívá v tom, že valná hromada si nemůže svým prostým rozhodnutím vyhradit právo rozhodnout o určité otázce. Vzhledem k významu této problematiky a také k tomu, že jiné řešení (jako např. změna stanov kvůli jedinému úkonu - viz. níže) by bylo nepraktické, je citovaná úprava na místě.

Z výše uvedeného tedy nepochybně vyplývá, že valné hromady zúčastněných společností můžou projekt fúze a s ním tedy i návrh stanov evropské společnosti s konečnou platností schválit, i s neúplnými, resp. definitivními stanovami, a sice v těch otázkách, které ještě ovlivní výsledek jednání o účasti zaměstnanců na řízení evropské společnosti. Toto neúplné znění tak nemůže vadit jak řádnému schválení fúze, tak pozdějšímu zápisu evropské společnosti do obchodního registru.

Je nutno také zmínit, že Nařízení rovněž počítá ve svém čl. 12 odst. 4 se situací, že stanovy SE budou co se týká otázek účasti zaměstnanců měněny i bez souhlasu valné hromady, a sice v případě, jestliže se text schválený valnou hromadou dostane do rozporu s výsledkem vyjednávací procedury. V takovém případě mají členské státy možnost stanovit, že jsou představenstvo nebo správní rada evropské společnosti oprávněny přijmout změnu stanov. Je pouze na členském státě, jestli tuto možnost využije. Německý zákonodárce tak neučinil, český ji promítl do ustanovení § 6 zák. o SE, podle něhož, dostanou-li se stanovy SE do rozporu s dohodou o způsobu a rozsahu zapojení zaměstnanců, jsou představenstvo nebo správní rada povinny uvést je bez zbytečného odkladu do souladu s touto dohodou tím, že samy rozhodnou o jejich změně. Sankcí za nedodržení této povinnosti ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ je možnost zrušení evropské společnosti soudem. České soudy jsou ve využívání této „ostré“ pravomoci naštěstí pro evropské společnosti skoupé, tudíž není toto ustanovení na poli praktickém překážkou.¹¹²

¹¹¹Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 23 Nařízení, Rn. 1.; Čl. 23 odst. 2 Nařízení; Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 123

¹¹² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 121, 122

6.12.4. Náležitosti projektu u zjednodušené fúze

Nařízení ve svém čl. 31 odst. 1 umožňuje pro případy fúzí mateřských a dceřiných společností zjednodušený postup pro rozhodování o schválení založení evropské společnosti fúzí. Z právní úpravy plyne, že tato pravidla je možno aplikovat jen při založení evropské společnosti fúzí sloučením, jelikož při fúzi splynutím dochází vždy k výměně akcií.

V případě, že dochází k založení SE fúzí mateřské společnosti s její dceřinou společností, ve které je mateřská společnost jejím jediným akcionářem, projekt založení SE fúzí sloučením nemusí obsahovat údaje o akciích a výměnném poměru akcií, doplatcích na dorovnání, dnu, od kterého vzniká právo na dividendu z vyměňovaných akcií, dále údaje o vlivu nadnárodní fúze sloučením na akcie dosavadních akcionářů a též údaje o způsobu zisku akcií potřebných k výměně akcií. Stejně tak se nevyžaduje znalecká zpráva dle čl. 22 Nařízení.¹¹³

Jestliže se jedná o fúzi mateřské nástupnické společnosti s dceřinou zanikající společností, ve které mateřská společnost není jediným akcionářem, je však vlastníkem účastnických cenných papírů, součet jejichž jmenovitých hodnot činí nejméně 90% základního kapitálu dceřiné společnosti podle stavu zápisu v obchodním registru, tak se v takovém případě nevyžaduje pořízení zprávy představenstva zúčastněné společnosti a znalecké zprávy, a rovněž se nemusí akcionářům zúčastněné společnosti v sídle společnosti zpřístupňovat účetní závěrky všech zúčastněných společností (jejích právních předchůdců) za poslední 3 účetní období včetně auditorských zpráv (čl. 31 Nařízení).¹¹⁴

6.13. Účast úřadů

Podle čl. 19 Nařízení mohou právní předpisy členských států stanovovat, že účast společnosti, která podléhá právu tomuto členskému státu je na vzniku evropské společnosti fúzí možná jen tehdy, když proti tomu příslušný úřad nevznese námitku. Tento nesouhlas může vznést příslušný úřad jen z důvodů veřejného zájmu a musí být soudně přezkoumatelný. Tohoto zmocnění český ani německý zákonodárce nevyužil.

¹¹³ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 755

¹¹⁴ *Tamtéž.*

6.14. První fáze přezkoumání a vydání osvědčení

Významným problémem, který doposud bránil přeshraničním fúzím, byla imkompabilita jednotlivých systémů přiznávání právní subjektivity. Právní subjektivita je právnické osobě přiznávána státem, v němž byla založena. Ostatní státy jsou povinny tuto právní subjektivitu respektovat a nezasahovat do ní. Proto nebylo možné, aby některý členský stát umožnil fúzi společnosti z jiného členského státu, jelikož by tím zasahoval do právní subjektivity, která byla přiznána jiným suverénem. Nařízení tento problém vyřešilo institutem osvědčení, které bude „určitým evropským pasem pro právnické osoby“.¹¹⁵

Jak už z názvu této kapitoly vyplývá, přezkoumání založení evropské společnosti je dvoufázové. Nejprve je zkoumána zákonnost přípravy založení evropské společnosti co se týká každé z fúzujících společností, a sice prostřednictvím orgánu, který je k tomu určen vnitrostátním právem a dle právních předpisů, které jsou platné pro fúze akciových společností členského státu, jehož právem se fúzující společnost řídí. To vyplývá z ustanovení čl. 25 odst. 1 Nařízení. Základní myšlenkou tohoto ustanovení je ověření na společnostech nezávislým subjektem, zda postup přípravy založení evropské společnosti nadnárodní fúzí byl zachován, a sice ze strany právních řádů všech zúčastněných členských států.

6.14.1. Orgán příslušný k přezkoumání

Každý členský stát určí orgán veřejné moci, jež vykoná ve vztahu k zúčastněné společnosti, která se řídí právním řádem tohoto členského státu, kontrolu. Ta spočívá ve zjištění, jestli tato zúčastněná společnost splnila veškeré podmínky stanovené Nařízením a právním řádem tohoto členského státu pro založení evropské společnosti nadnárodní fúzí. Jestliže bude zjištěno, že ano, vydá o tom osvědčení na základě čl. 25 odst. 2 Nařízení, které potvrzuje splnění všech úkonů a formalit, které musejí být před fúzí provedeny, ať už plynou z Nařízení nebo národních předpisů.

Orgánem veřejné moci zde není zkoumáno, jestli podmínky založení evropské společnosti nadnárodní fúzí splnily i ostatní zúčastněné společnosti. Význam tohoto ustanovení spočívá v tom, že při této přezkumné fázi se zúčastněná společnost vždy řídí svým národním právem, které tento orgán veřejné moci zná a tento přezkum je tudíž efektivní. V tomto případě se jedná o přezkum věcný, přičemž při porušení této

¹¹⁵Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 166

povinnosti následuje vznik odpovědnosti kontrolujícího orgánu veřejné moci za škodu tím způsobenou.¹¹⁶

V Německu je k tomuto přezkumu na základě ustanovení § 4 věty první SE-AG ve spojení s § 376 odst. 1 FamFG¹¹⁷ příslušný obchodní rejstřík.¹¹⁸ Ten prověřuje, zda jsou podklady pro zápis společností do obchodního rejstříku úplné, zejména tedy platnost projektu fúze, způsobilost dotčených právních subjektů k provedení fúze a zákonnost rozhodnutí o fúzi.

Na rozdíl od Německa je k těmto úkonům u nás je podle § 16 zák. o SE příslušný notář, který se neomezuje jen na formální kontrolu správnosti předložených dokladů, ale musí zároveň posoudit, jestli jsou splněny všechny formální i materiální zákonné předpoklady pro zápis fúze, pokud jde o tu část, která se řídila, resp. měla řídit českým právem, a týká se zúčastněné společnosti, jež se na notáře obrátila s žádostí o vydání osvědčení. V tomto případě zde tedy notář před vydáním osvědčení supluje úlohu rejstříkového soudce.¹¹⁹

6.14.2. Řízení o vydání osvědčení

V Nařízení není specifikována procesní stránka vydávání osvědčení, neprobíhá žádné řízení a odmítnutí vydání osvědčení nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté. Proto v případě vydání osvědčení jedním notářem může společnost požádat o vydání osvědčení jiného notáře, aniž by musela cokoli změnit nebo upravit.

¹²⁰

Německá právní úprava zápisu fúze do obchodního rejstříku se nachází v §§ 16 a 17 UmwG. Tyto předpisy jsou rovněž použitelné i pro předmětné řízení o vydání osvědčení podle čl. 25 odst. 2 Nařízení. Samotné rejstříkové řízení se řídí ustanoveními §§ 488 odst. 3 FamFG a § 184 GVG.¹²¹ Jestliže však byla podána žaloba na neplatnost usnesení o fúzi a řízení podle § 16 odst. 3 UmwG ještě úspěšně neproběhlo, nesmí obchodní rejstřík osvědčení vydat. Naopak bylo-li zahájeno řízení o přezkoumání a změně výměnného poměru akcií nebo odstupného minoritních akcionářů podle §§ 6 a 7 SE-AG, může soud vydat osvědčení podle čl. 25 odst. 2

¹¹⁶ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 759,760

¹¹⁷ Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit ze 17. prosince 2008 (BGBl. I s. 2586, 2587)

¹¹⁸ Srov. také čl. 68 odst. 2 Nařízení

¹¹⁹ Srov. Dědič, J., Čech, P.: *Evropská akciová společnost*, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 128, 129

¹²⁰ Tamtéž, s. 133

¹²¹ Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.: *Die Aktiengesellschaft*, Berlín 2010, s. 359, 361

Nařízení. Toto osvědčení musí však obsahovat poznámku, že probíhá výše zmíněné řízení.¹²²

6.14.3. Přezkoumávané skutečnosti

Pro účely vydání osvědčení je notářem nebo obchodním rejstříkem zkoumáno založení evropské společnosti pouze z hlediska dodržení zákonnosti přípravy založení evropské společnosti fúzí zúčastněnou společností, jež o vydání osvědčení požádala.

Notář nebo rejstříkový soudce přezkoumá všechny aspekty přípravy založení evropské společnosti komplexně, zejména přezkoumá ochranu práv věřitelů a akcionářů národní zúčastněné společnosti. Před vydáním osvědčení u nás notář fakticky nahrazuje úlohu rejstříkového soudce, přičemž ale výstupem jeho činnosti není rozhodnutí o zápis do obchodního registru nebo jeho odmítnutí, ale vydání osvědčení, popř. odmítnutí jeho vydání. Z §§ 4 – 11 Vyhlášky o SE (dále jen „Vyhláška“)¹²³ vyplývá seznam podkladů, které si notář musí vyžádat. Na základě § 5 Vyhlášky se musí notář přesvědčit o skutečnosti, že je dána vůbec jeho příslušnost k vydání osvědčení. Dále musí zkontrolovat, zda valná hromada zúčastněné společnosti v souladu s právem schválila projekt fúze (§ 5) a účast zaměstnanců na řízení SE, jestliže si toto schválení vyhradila valná hromada, jež rozhodovala o projektu fúze, v souladu s čl. 23 odst. 2 Nařízení (§ 7), zda byla zachována pravidla publicity projektu fúze a dalších skutečností předepsaných zákonem (§ 8), zda byla zúčastněnou společností učiněna opatření k ochraně věřitelů (§ 9) a minoritních akcionářů (§ 10) a došlo-li ke splnění ostatních předpokladů pro vydání osvědčení, které vyplývají z Nařízení, a jejichž splnění nebude už dále kontrolováno (§ 11).

Německý rejstříkový soud bude zkoumat tytéž náležitosti jako český notář. Rovněž bude-li mít budoucí evropská společnost své sídlo v zahraničí, musí se německý rejstříkový soud také ujistit, že byly splněny požadavky vyplývající z § 8 SE-AG ohledně ochrany věřitelů.¹²⁴

¹²²Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 396

¹²³ Vyhláška č. 293 ze dne 12.července 2005 o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění zapsaného sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí, částka 105

¹²⁴ Srov. Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 396

6.14.4. Kontrola splnění opatření přijatých k ochraně věřitelů

V tomto oddíle bych se ráda pozastavila a čtenáři přiblížila českou právní úpravu kontroly opatření přijatých k ochraně věřitelů, a v dalším oddíle také menšinových akcionářů, jejichž přezkoumání je rovněž důležitým úkolem notáře. Podle § 9 Vyhlášky ve spojení s § 17 odst. 4 zák. o SE je rozlišováno mezi tím, zda má mít SE sídlo na území České republiky (§ 9 odst. 1 Vyhlášky) či nikoli, resp. jestli jsou nároky věřitelů inkorporovány do dluhopisů (§ 9 odst. 2 a 3 Vyhlášky).

Jestliže bude mít evropská společnost sídlo zapsané mimo území České republiky, je zúčastněná společnost povinna předložit notáři doklad, popřípadě čestné prohlášení členů představenstva o tom, že

- a) zúčastněná společnost nemá žádné věřitele ve smyslu § 17 odst. 4 zák. o SE,
- b) všichni věřitelé ve smyslu § 17 odst. 4 zák. o SE ještě před uplynutím lhůty tři měsíců od zveřejnění oznámení o uložení projektu fúze do sbírky listin požádali o zajištění svých pohledávek a všechny jejich přihlášené pohledávky byly zajištěny nebo uspokojeny,
- c) všem věřitelům ve smyslu § 17 odst. 4 zák. o SE, kteří včas požádali o zajištění svých nesplacených pohledávek, byla poskytnuta dostatečná jistota nebo jejich pohledávky byly uspokojeny, nebo
- d) všichni věřitelé ve smyslu § 17 odst. 4 zák. o SE se vzdali práva na zajištění.

Zúčastněná společnost je dále povinna předložit čestné prohlášení členů představenstva o tom, že nevydala dluhopisy. Jestliže zúčastněná společnost vydala dluhopisy, je povinna namísto tohoto prohlášení předložit notáři:

- a) emisní podmínky,
- b) doklad o řádném svolání schůze vlastníků,
- c) stejnopis notářského zápisu osvědčujícího schůzi vlastníků,
- d) doklad o uveřejnění stejnopisu notářského zápisu osvědčujícího schůzi vlastníků,
- e) čestné prohlášení členů představenstva zúčastněné společnosti o tom, že společnost uspokojila nároky majitelů dluhopisů, kteří požádali o jejich předčasné splacení

1. ve lhůtě 30 dnů od uveřejnění stejnopisu notářského zápisu o schůzi vlastníků, jestliže schůze vlastníků souhlasila s fúzí, majitelé dluhopisů k rozhodnému dni schůze však hlasovali proti rozhodnutí nebo se schůze vlastníků nezúčastnili, nebo

2. do okamžiku podání žádosti o vydání osvědčení, jestliže schůze vlastníků přijala rozhodnutí podle § 23 odst. 5 zákona o dluhopisech.

6.14.5. Kontrola splnění opatření přijatých k ochraně menšinových akcionářů

Dalším důležitým úkolem notáře je kontrola realizace opatření přijatých k ochraně minoritních akcionářů zúčastněné společnosti, ať už se jedná o opatření vyplývající z Nařízení nebo z národního práva. Zúčastněná společnost je povinna podle § 10 Vyhlášky předložit notáři:

- a) zápis z usnesení valné hromady alespoň jedné zahraniční zúčastněné společnosti, jejíž právo nepřipouští postup obdobný k uplatnění práva na dorovnání podle české právní úpravy, ze kterého plyne, že valná hromada neschválila, aby akcionáři zúčastněné společnosti mohli využít postupu k uplatnění práva na dorovnání, nebo
- b) čestné prohlášení členů představenstva zúčastněné společnosti o tom, že nejsou splněny předpoklady pro vznik práva na dorovnání podle čl. 25 odst. 3 Nařízení.

Jestliže vzniknou podmínky pro vznik práva na dorovnání, tak jak je předpokládá čl. 25 odst. 3 Nařízení, je zúčastněnou společností notáři předloženo na základě § 10 odst. 2 zmiňované vyhlášky:

- a) čestné prohlášení členů představenstva zúčastněné společnosti o tom, že jim není známo, že byla podána žaloba na určení přiměřeného výměnného poměru akcií, popřípadě výše doplatku, že řízení o takové včas podané žalobě bylo pravomocně zastaveno anebo že se všechny oprávněné osoby práva na podání žaloby vzdaly, nebo
- b) kopie žalob na určení přiměřeného výměnného poměru akcií, popřípadě výše doplatku, které byly proti společnosti ve stanovené lhůtě podány.

Plyne-li z projektu fúze, že se v důsledku vzniku evropské společnosti změní právní postavení akcionářů zúčastněné společnosti tak, že dojde k výměně akcií za akcie jiného druhu, ke změně práv spojených s určitým druhem akcií, k výměně akcií přijatých k obchodování na regulovaném trhu za akcie, které takto přijaty nejsou, nebo k výměně akcií, jejichž převoditelnost není omezena, za akcie s omezenou převoditelností, musí zúčastněná společnost předložit notáři dále též doklad, popřípadě čestné prohlášení členů představenstva zúčastněné společnosti o tom, že společnost má dostatek peněžních prostředků nebo likvidního majetku, který slouží jako jistota pro oprávněné akcionáře, že evropská společnost řádně splní závazek k odkoupení akcií (§ 10 odst. 3 Vyhlášky).

6.14.6. Forma osvědčení

Jak osvědčení o zákonnosti přípravy založení evropské společnosti fúzí tak i osvědčení o zákonnosti dokončení založení evropské společnosti fúzí (viz. dále) vydává u nás notář formou zvláštního notářského zápisu osvědčovacího, přičemž obě listiny jsou listinou veřejnou. Na základě čl. 25 Nařízení a § 16 zák. o SE vydá notář na základě listin notáři za tím účelem českou zúčastněnou společností předložených. Při účasti dvou českých společností může osvědčení vydat stejný notář. V Německu postačí jako osvědčení o fúzi zpráva o zapsání fúze do obchodního rejstříku.¹²⁵

6.14.7. Obsah osvědčení

Obsah osvědčení o zákonnosti přípravy založení evropské společnosti fúzí se řídí ustanoveními národního práva. Dle § 16 zák. o SE musí obsahovat následující údaje:

- 1) jméno a příjmení notáře a jeho sídlo;
- 2) místo, den, měsíc a rok, kdy notář osvědčení sepsal;
- 3) obchodní firmu, sídlo, IČ a právní formu české zúčastněné společnosti;
- 4) údaj, jak byla ověřena existence české zúčastněné společnosti;
- 5) prohlášení notáře obsahující potvrzení o provedení všech úkonů a splnění formalit, které musejí být před založením evropské společnosti nadnárodní fúzí provedeny a splněny podle Nařízení, zákona o SE a zvláštních právních předpisů; v prohlášení notář též uvede, jaké úkony a formality byly provedeny a splněny a na základě jakých dokumentů byly ověřeny a
- 6) otisk úředního razítka notáře a jeho podpis.

6.15. Druhá fáze přezkoumání

Kromě výše popsané první fáze přezkoumání je nutné pro úspěšné dokončení fúze splnit i předpoklad Nařízení ohledně přezkumu podle čl. 26 Nařízení. V druhé fázi je tedy přezkoumáván soulad fúze s právem podle čl. 26 Nařízení, což znamená přezkum té části postupu, který se týká provedení fúze a založení SE. Jedná se o fázi přezkumu zákonnosti dokončení založení evropské společnosti fúzí.

¹²⁵ Tzv. Eintragungsnachricht; viz *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.*: Die Aktiengesellschaft, Berlin 2010, s. 361

6.15.1. Orgán příslušný k přezkoumání

Tento přezkum provádí orgán veřejné moci, čili soud, notář nebo jiný úřad členského státu příslušný pro přezkoumání tohoto hlediska souladu fúzí akciových společností s právem v členském státě, ve kterém se má nacházet navrhované sídlo SE. Zde se už jedná o kontrolu jediným orgánem veřejné moci jen jediného z členských států, a sice za všechny zúčastněné společnosti dohromady. U nás i v Německu je k tomuto příslušný obchodní rejstřík na základě § 4 věty první SE-AG ve spojení s § 376 odst. 1 FamFG.¹²⁶

6.15.2. Rozsah přezkumu

Podle čl. 26 odst. 2 Nařízení předloží k tomuto účelu každá z fúzujících společností příslušnému úřadu výše zmiňované osvědčení, a to do šesti měsíců od jeho vydání společně s kopií projektu fúze schváleného touto společností. Z povahy věci tedy v tomto případě vyplývá, že nebude prováděn plný přezkum, ale bude tímto orgánem vycházeno z již vydaných osvědčení o zákonnosti přípravy založení evropské společnosti fúzí. Kontrola tedy spočívá v přezkumu předložených osvědčení a některých dalších náležitostí stanovených právním řádem toho členského státu, jehož je orgánem veřejné moci pro účely osvědčení zákonnosti dokončení založení evropské společnosti fúzí. Další skutečnosti, které jsou rejstříkovými soudy zkoumány, jsou blíže popsány v oddílech kapitoly o zápisu SE do obchodního rejstříku.

6.16. Zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku

Jak již bylo výše řečeno fúze musí být nakonec přezkoumána rejstříkovým soudem (či jiným příslušným úřadem) a zapsána do obchodního rejstříku. Orgánem příslušným pro zápis SE do obchodního rejstříku je u nás i v Německu rejstříkový soud (§ 18 zák. o SE; § 4 SE-AG). V následujících oddílech budou přiblíženy jednotlivé možné varianty zápisu evropské společnosti vzniklé fúzí u nás a v Německu.

6.16.1. Zápis SE v zahraničí, když se fúze účastnila nejméně jedna společnost řídící se českým právem

Jestliže bude mít SE sídlo mimo území České republiky, přičemž fúze se bude účastnit alespoň jedna společnost řídící se českým právem, bude se zápis do obchodního registru řídit na základě ustanovení čl. 15 a 26 odst. 1 Nařízení právem

¹²⁶ Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.: Die Aktiengesellschaft, Berlín 2010, s. 368

státu, v němž bude mít evropská společnost své zapsané sídlo. Podle práva tohoto státu se rovněž posoudí, kdo má právo podat návrh na zápis SE do obchodního registru. Pokud má zúčastněná společnost sídlo na území České republiky, bude dle ustanovení čl. 26 odst. 2 Nařízení povinna doručit zahraničnímu orgánu, který je příslušný k zápisu SE, osvědčení, jež vydal v České republice notář, a sice do šesti měsíců od jeho vydání. Dále bude povinna doručit kopii projektu fúze schválené na valné hromadě dle čl. 23 odst. 1 Nařízení, a sice v takové formě, kterou bude požadovat právo tohoto členského státu. Příslušný orgán tohoto členského státu dále zkontroluje jen skutečnosti dle čl. 26 odst. 3 a 4 Nařízení, čili jestli má od všech fúzujících společností k dispozici řádně vystavená osvědčení, jestli je valnými hromadami všech fúzujících společností schváleno totožné znění projektu fúze a jestli došlo k řádnému vyřešení otázky účasti zaměstnanců na řízení evropské společnosti v souladu se směrnicí o SE. Dále také prověří soulad fúze s právem státu, v němž má být SE zapsána podle čl. 26 odst. 1 Nařízení, jakož i s ustanoveními Nařízení.

6.16.2. Zápis SE v České republice, pokud se žádná ze zúčastněných společností neřídila českým právem

Jestliže má sídlo evropské společnosti ležet na území České republiky, je dána příslušnost tuzemského rejstříkového soudu. Na základě ustanovení čl. 15 ve spojení s čl. 26 odst. 1 Nařízení a čl. 18a zák. o SE provede, jestliže má být zapsané sídlo evropské společnosti vzniklé fúzí na území České republiky, kontrolu splnění všech požadovaných skutečností podle čl. 26 Nařízení rejstříkový soud v rámci řízení o zápisu evropské společnosti. Stejně tak podle ustanovení § 7 zák. o SE má-li mít SE na území České republiky své zapsané sídlo, zapisuje se do obchodního rejstříku. Rejstříkový soud bude prověřovat následující skutečnosti:

- a) jestli každá z fúzujících společností předložila osvědčení vydané podle čl. 25 odst. 2 Nařízení příslušným orgánem ve státu, jehož právem se dosud řídila;
- b) jestli je projekt fúze schválen v jednotlivých zúčastněných společnostech totožně co do obsahu;
- c) jestli byla určena účast zaměstnanců na řízení evropské společnosti shodně se směrnicí o evropské společnosti, resp. s druhou částí zákona o SE;
- d) jestli jsou splněny další požadavky nutné pro vznik evropské společnosti, vyplývající z Nařízení nebo ze subsidiárně použitelného českého akciového práva.¹²⁷

¹²⁷ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 764, 765

6.16.3. Zápis SE v České republice, jestliže měla také některá z fúzujících společností sídlo na území České republiky

V tomto případě se zápis do tuzemského obchodního rejstříku bude řídit zásadami výše popsanými. Existuje zde však několik odchylek. Co se týká kontroly splnění nutných úkonů a formalit, bude rejstříkový soud vycházet také jenom z osvědčení vydaného notářem, jež společnost soudu předloží. Rejstříkový soud přezkoumává jen skutečnosti vyplývající z čl. 26 Nařízení, zatímco skutečnosti vyplývající z čl. 25 Nařízení jsou v působnosti notáře.¹²⁸ Pro zápis fúze sloučením s tím, že nástupnickou společností, jež se bude prostřednictvím fúze měnit na evropskou, bude právě česká společnost, je použitelné ustanovení § 38 odst. 2 písm. a) ObchZ. Literatura se také přiklání k názoru, že se rovněž použije i právní úprava § 38c ObchZ. Důvodem je skutečnost, že fúze sloučením znamená pro nástupnickou společnost mj. změnu právní formy, a sice z akciové společnosti na evropskou. Pro zápis fúze splynutím je použitelné ustanovení § 38 odst. 2 písm. b) ObchZ.¹²⁹

6.16.4. Zápis SE se sídlem v Německu

Soudem příslušným pro zápis SE se sídlem v Německu do obchodního rejstříku je podle § 4 věty 1 SE-AG ve spojení s § 376 odst. 1 FamFG zde označený obchodní rejstřík. U fúze sloučením je místně příslušný obchodní rejstřík v sídle nástupnické akciové společnosti. Při fúzi splynutím je příslušný obchodní rejstřík v sídle nově vzniklé (vznikající) společnosti. Zápis evropské společnosti se řídí čl. 18 Nařízení ve spojení s § 16 odst. 1 popř. § 38 odst. 2 UmwG. Podle § 21 SE-AG musí být ohlášení u monistické struktury SE provedeno prostřednictvím všech zakladatelů SE, jakož i všech členů správní rady nebo všech generálních ředitelů. U dualistického modelu řízení pak prostřednictvím všech zakladatelů, jakož i všech členů výkonných orgánů a dozorčích orgánů. Zakladatelé jsou určeni v § 28 AktG a sice jsou jimi akcionáři, kteří jsou určeni stanovami.¹³⁰

¹²⁸ Viz také čl. 16 odst. 1 a § 18a odst. 1 zák. o SE

¹²⁹ Kromě údajů zapisovaných při vzniku právnické osoby se zapíše i údaj o tom, že vznikla splynutím, že na ni přešlo jmění zanikajících právnických osob, firma, sídlo a identifikační číslo zanikajících právnických osob; dále viz k tomu *Dědič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 197 a násl.

¹³⁰ Jak již bylo řečeno, fyzická osoba nemůže sama o sobě založit evropskou společnost. Výraz „zakladatel“ znamená na založení SE zúčastněné společnosti, které jsou reprezentovány zastupujícími orgány; Vše viz *Spitzbart, B.*: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 398 a násl.

6.17. Účinky fúze

Jestliže zapíše příslušný orgán ve státě budoucího sídla SE tuto SE do jím vedeného rejstříku, nastávají ke dni zápisu účinky fúze, a sice i v ostatních členských státech.¹³¹ Tedy teprve tehdy, jsou-li splněny všechny formality uvedené v čl. 25 a 26 Nařízení, může být SE zapsána do obchodního rejstříku v místě sídla společnosti (čl. 12 Nařízení ve spojení s §§ 14 a 39 AktG a §§ 8 a násl. HGB).¹³² Zápis do obchodního rejstříku každé z fúzujících společností má jenom a pouze publikační účinek.

Ukončení fúze, vznik evropské společnosti a zánik právní formy zúčastněných společností se musí zveřejnit způsobem, který je stanoven členským státem podle První směrnice.¹³³ V našem právním systému je tato úprava standartní.¹³⁴

Po vzniku evropské společnosti je proveden orgány vedoucí příslušné národní obchodní rejstříky, ve kterých jsou dosud zapsány zúčastněné společnosti, jejich výmaz. Tento má již jen deklaratorní účinky. V literatuře se řeší spor, jestli toto rejstříkový soud provádí ex officio, nebo jestli je i v tomto případě nutné podání návrhu. Dále je věcí diskuze, jestli je v tomto případě přípustná nějaká forma přezkumu. Na základě převažujícího mínění je nutno i zde podat návrh na výmaz zaniklé zúčastněné společnosti a to vzhledem k neexistenci zvláštní úpravy v této věci. Stejně tak soud nemůže přezkoumávat návrh i z jiných hledisek. Může jen ověřit, zda opravdu došlo ke vzniku evropské společnosti.

Nařízením jsou účinky fúze popsány velmi podrobně, aby nedošlo ke kolizi v případě, že jednotlivé členské státy mají odlišnou úpravu. Podle jeho čl. 29 odst. 1 má fúze sloučením ipso jure tyto následky, které nastávají současně:

- a) veškerá aktiva a pasiva každé zanikající společnosti se převádějí na nástupnickou společnost;
- b) akcionáři zanikající společnosti se stávají akcionáři nástupnické společnosti;
- c) zanikající společnost zaniká;
- d) nástupnická společnost nabývá formu evropské společnosti.

¹³¹ Čl. 27 odst. 1 Nařízení

¹³² Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsguppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 60

¹³³ První směrnice Rady ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společnosti ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, Úř. věst. L 65, 14.3.1968, s. 8-12; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1968:065:0008:008:CS:HTML> [navštíveno dne 12.10.2010]

¹³⁴ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 169

Dle čl. 29 odst. 2 Nařízení má fúze provedená prostřednictvím splynutí bez dalšího tyto důsledky, které nastávají současně:

- a) veškerá aktiva a pasiva fúzujících společností se převádějí na evropskou společnost;
- b) akcionáři fúzujících společností se stávají akcionáři evropské společnosti;
- c) fúzující společnosti zanikají.

V obou případech se jedná o univerzální sukcesi čili přebrání akcionářů a zánik některých společností s tím, že u fúze splynutím zanikají všechny fúzující společnosti a nástupnickou společností je nová evropská společnost.

Nařízení také počítá se situací, kdy jsou některá práva závislá na zápisech v různých veřejných rejstřících. Pro tento případ chrání třetí osoby, které by mohly být dotčeny tím, že nebyly informovány o změně identity držitele těchto práv. Znění ustanovení čl. 29 odst. 3 Nařízení je následující: *„Vyžadují-li v případě fúze akciových společností právní předpisy členského státu splnění zvláštních formalit, aby nabyl účinnosti převod určitých aktiv, práv a závazků fúzujících společností vůči třetím osobám, tyto formality se vyžadují a splní je buď fúzující společnosti, nebo SE po svém zápisu do rejstříku.“* U nás se toto ustanovení nepoužije, jelikož u nás k přechodu všech práv dochází ex lege zároveň s účinností fúze. Ustanovení čl. 29 odst. 4 Nařízení upravuje také přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů: *„Práva a povinnosti zúčastněných společností týkající se podmínek zaměstnání vyplývající z vnitrostátních právních předpisů, praxe a jednotlivých pracovních smluv nebo pracovních poměrů, které existují ke dni zápisu do rejstříku, se převádějí na SE jejím zápisem bez dalšího.“* Na základě tohoto ustanovení nemůže tedy dojít ke změně použitelného práva a právního stavu v pracovněprávních vztazích pouze z důvodu vzniku evropské společnosti.¹³⁵

6.18. Zveřejnění

Zveřejnění fúze je určeno právem členského státu, kterému vzniklá evropská společnost podléhá, přičemž tato národní úprava musí být podle čl. 28 Nařízení vždy v souladu s První směrnicí. Nově vzniklá SE se tedy bezprostředně po svém vzniku musí postarat o zápis této právní skutečnosti do rejstříků všech států, ve kterých jsou dosud zapsány jednotlivé zúčastněné společnosti (čl. 28 Nařízení).

¹³⁵Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 170

Založení SE je rejstříkovým soudem sídla společnosti zveřejněno ve Spolkovém věstníku, u nás v Obchodním věstníku, a v minimálně dvou dalších periodikách (čl. 13 Nařízení ve spojení s § 40 AktG a § 10 HGB).

Nakonec je zápis SE podle čl. 14 odst. 1 Nařízení zveřejněn prostřednictvím oznámení v Úředním věstníku Evropské unie. Toto oznámení musí obsahovat obchodní firmu SE, spisovou značku zápisu, datum a místo zápisu do obchodního rejstříku, datum, místo a název zveřejnění, jakož i sídlo evropské společnosti a předmět podnikání evropské společnosti (čl. 14 odst. 1 Nařízení). Tyto údaje zašle rejstříkový soud na náklady evropské společnosti Úřadu pro úřední tisky ES/EU, a sice do jednoho měsíce po zveřejnění podle čl. 13 Nařízení (§ 9 zákona o SE).

6.19. Neplatnost fúze

Fúze představuje masivní ekonomické operace a nebezpečí prohlášení fúze soudem za neplatnou nese závažné hospodářské riziko pro společnosti na fúzi zúčastněné. Nařízení v této oblasti vychází z přísné německé úpravy.

Podle čl. 30 Nařízení nemůže být fúze ve smyslu čl. 2 odst. 1 Nařízení prohlášena za neplatnou poté, co je evropská společnost zapsána do rejstříku. Chybějící kontrola souladu fúze podle čl. 25 a 26 Nařízení může představovat důvod pro zrušení (likvidaci) evropské společnosti. Jestliže tedy notář či jiný příslušný orgán vystavující osvědčení podle čl. 25 nebo čl. 26 Nařízení v konkrétním členském státě poruší způsobem nikoli bezvýznamným své právní povinnosti a v důsledku tohoto porušení dojde ke vzniku evropské společnosti v rozporu se stanovenými právními předpisy, uplatní se v tomto případě sankce vyplývající z čl. 30 druhého pododstavce Nařízení, a sice již výše zmiňované zrušení evropské společnosti s likvidací. Každý členský stát má povinnost stanovit orgán veřejné moci, který je příslušný k rozhodnutí o zrušení SE. U nás je tímto orgánem dle § 18 zákona o SE soud, a to i bez návrhu.¹³⁶

K této problematice je nutné dodat, že některé členské státy (včetně Německa a České republiky) umožňují na základě Třetí směrnice zhojení některých důvodů neplatnosti, popřípadě obsahují určitá omezení týkající se žalob na neplatnost. Příkladem pro vyloučení důvodu neplatnosti může být nesprávnost výměnného poměru akcií a výše doplatku. Podle německé judikatury není ale žaloba na neplatnost

¹³⁶ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 766

důvodná ani tehdy, kdy nebyly splněny některé formality, které se vztahují k publicitě ve vztahu k výměnnému poměru.¹³⁷

6.20. Ochrana minoritních akcionářů

6.20.1. Všeobecná úprava ochrany minoritních akcionářů při fúzi v členských státech

Při fúzi je nutné chránit akcionáře fúzujících společností, jež s fúzí nesouhlasí. Mohla by totiž nastat situace, kdy většinoví akcionáři využijí fúzi k posílení svého vlivu nebo majetkové účasti ve společnosti. K ochraně poškozených dochází v členských státech prostřednictvím dvou nejčastějších práv, a sice práva na dorovnání v penězích a práva na odkoupení akcií.

Institut práva na dorovnání v penězích se uplatní v případě, kdy akcionář nedostane za své akcie v zanikající společnosti přiměřené množství akcií v nástupnické společnosti, tedy, kdy poměr akcií není přiměřený. V Německu mají toto právo jen akcionáři zanikající společnosti (tzv. bare Zahlung). V druhém případě (v Německu známo jako Barabfindung) má minoritní akcionář právo na odkoupení akcií v případě, že nesouhlasí s fúzí. V tomto případě od něho musí společnost nebo jiná osoba odkoupit jeho akcie za přiměřenou cenu, která je přezkoumatelná soudem. U nás je akcionáři toto právo přiznáno jen, když se změní vlastnosti jeho akcií. Jde především o převoditelnost, kótaci, druh a práva spojená s akcií.¹³⁸

Upravuje-li národní akciové právo tato práva, lze je realizovat jenom tehdy, bude-li valnými hromadami všech ostatních zúčastněných společností založených podle právních řádů členských států, které tato práva neznají, schváleno, že akcionáři konkrétní zúčastněné společnosti mohou výše zmíněná práva realizovat. Toto výslovné schválení proběhne v rámci schvalování založení evropské společnosti nadnárodní fúzí, přičemž tato práva lze uplatnit až po vzniku evropské společnosti.

Je třeba také zmínit, že účinky rozhodnutí soudu o právu na zaplacení dorovnání zavazují nejen české akcionáře, ale i akcionáře zúčastněných společností z jurisdikcí jiných členských států.¹³⁹

¹³⁷Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 171; jakož i Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 61

¹³⁸Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 172

¹³⁹Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 758

6.20.2. Ochrana minorit dle čl. 24 odst. 1 Nařízení

Čl. 24 Nařízení slouží nejen k ochraně věřitelů fúzujících společností, majitelů dluhopisů fúzujících společností a majitelů cenných papírů jiných než akcie, se kterými jsou spojena zvláštní práva vůči fúzujícím společnostem (odst. 1), ale i k ochraně menšinových akcionářů, kteří s fúzí nesouhlasí (odst. 2). Nařízení řeší tuto problematiku systémem odkazů na národní právo členských států. V odstavci prvním tohoto ustanovení se nachází speciální odkaz ohledně právní ochrany věřitelů, majitelů dluhopisů a majitelů cenných papírů jiných než akcie a v odstavci druhém je zakotveno zmocnění k vydání předpisů k ochraně minoritních akcionářů.¹⁴⁰

Český zákonodárce toto zmocnění využil v § 17 zák. o SE. Dále mají u nás akcionáři právo na ochranu na základě následujících ustanovení: §§ 40-44 zákona o přeměnách o přechodu zástavního práva k akciím; §§ 45-48 zákona o přeměnách o právu na zaplacení dorovnání; §§ 102-107 zákona o přeměnách o výměnném poměru akcií; §§ 134-143 zákona o přeměnách o výměně akcií a §§ 144-151 zákona o přeměnách o odkupu akcií.

V Německu jsou menšinoví akcionáři chráněni především dle následujících ustanovení: § 6 SE-AG, které se zabývá zlepšením výměnného poměru akcií (Verbesserung des Umtausverhältnisses); § 7 SE-AG, které se zabývá nabízeným odstupným v projektu fúze (Abfindungsangebot im Verschmelzungsplan) a ustanovení §§ 241 a násl. AktG, která upravují odpůřčí žalobu a žalobu na neplatnost (Anfechtungs- bzw. Nichtigkeitsklage).

6.20.3. Ochrana nesouhlasících akcionářů dle čl. 24 odst. 2 Nařízení

Zmocnění v čl. 24 odst. 2 Nařízení dává členským státům téměř neomezenou možnost pro zajištění ochrany nesouhlasících akcionářů.¹⁴¹ Nemělo by však docházet k omezování zakládání evropských společností, ani k poškozování akcionářů z členských států, kteří podobnou úpravu neznají. Z tohoto důvodu čl. 25 odst. 3

¹⁴⁰Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 24 Nařízení, Rn. 1a násl.

¹⁴¹ Dědič a Čech zde poukazují na českou překladovou nepřesnost tohoto ustanovení, které je v přítomném čase. Zahraniční verze užívají času minulého. Autoři dále dodávají, že není rozhodující postoj akcionáře k fúzi, který má v okamžiku realizace ochranných opatření, nýbrž jeho postoj k fúzi na hlasování valné hromady, která rozhodovala o projektu fúze. Z toho vyplývá, že členské státy mohou na základě právní úpravy v čl. 24 odst. 2 Nařízení chránit jenom ty minoritní akcionáře, kteří se aktivně vyslovili k projektu fúze, a sice negativně. Nelze tímto způsobem chránit menšinové akcionáře, jež se valné hromady nezúčastnili, nebo ty, kteří sice byli přítomni, ale o projektu fúze nehlasovali, popř. se hlasování zdrželi

Nařízení omezuje využití některých institutů ochrany minoritních akcionářů.¹⁴² A sice tím, že jestliže právo členského státu, kterým se řídí fúzující společnost stanoví, postup pro přezkoumání a změnu výměnného poměru akcií nebo postup pro vypořádání menšinových akcionářů, aniž by to bránilo zápisu fúze, použijí se tyto postupy jenom tehdy, pokud ostatní fúzující společnosti nacházející se v členském státě, který tento postup nestanoví, výslovně přijmou při schvalování projektu fúze v souladu s čl. 23 odst. 1 možnost, aby se akcionáři zmíněné fúzující společnosti řídili tímto postupem. V takovýchto případech může soud, notář nebo jiné příslušné úřady vystavit osvědčení, které je specifikováno v odst. 2 téhož ustanovení, i když byl tento postup zahájen. V osvědčení však musí být uvedeno, že tento postup dosud probíhá. Rozhodnutí přijaté na základě tohoto postupu je závazné pro nástupnickou společnost a všechny její akcionáře.

Z důvodu časové náročnosti sporů o dorovnání nebo o stanovení ceny akcií při odkoupení, které nezřídka končí až po účinnosti fúze, je třeba zajistit právní ochranu akcionářů z jiných členských států pro případ, že je soudem například v Německu přiznáno akcionářům jedné z fúzujících společností právo na dorovnání, čímž se značně sníží jmění nové evropské společnosti. V takovém případě by neměli akcionáři ostatních fúzujících společností právní prostředek na svou ochranu. *Teichmann* dále poukazuje na kolizní problém, ke kterému může dojít. V tomto případě nebude zřejmé, jaký právní řád bude pro tyto otázky směrodatný.¹⁴³

U nás je tato problematika upravena v § 17 odst. 3 zák. o SE, podle kterého se ochrana menšinových akcionářů zúčastněné společnosti se sídlem na území ČR, kteří hlasovali proti schválení projektu fúze, přiměřeně řídí úpravou odkoupení akcií nástupnickou společností podle zákona o přeměnách s tím, že notářský zápis o rozhodnutí valné hromady, která schvaluje projekt fúze, musí obsahovat jména akcionářů, kteří hlasovali proti schválení projektu fúze.

6.20.4. Neudělení souhlasu akcionáři zahraniční společnosti

Literatura se dále zabývá otázkou neudělení souhlasu akcionáři zahraniční společnosti a otázkou nabytí vlastních akcií. Co se týká první otázky, není v Nařízení vyřešena situace, kdy akcionáři společnosti podléhající právu, které nezná ochranu německého typu, souhlas podle čl. 25 odst. 3 neudělí. V takovém případě pak nelze

¹⁴² *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s.172, 173

¹⁴³ *Teichman, C.*: Minderheitenschutz bei Gründung und Sitzverlegung der SE, ZGR 2003, 367-401

patrně využít právo na dorovnání nebo na doplatek k ceně při uplatnění práva na odkoupení akcií. U nás je tato problematika řešena v § 17 odst. 1 a 2 zákona o SE. V situaci, kdy fúzující společnost z jiných členských států neudělí souhlas podle čl. 25 odst. 3 Nařízení, není ani použito ustanovení, podle kterého důvodem pro podání žaloby na neplatnost usnesení valné hromady o fúzi není skutečnost, že výměnný poměr akcií spolu s případnými doplatky je nepřiměřený nebo že odpovídající údaje v projektu fúze nejsou v souladu se zákonem. V Rakousku tak mohou akcionáři podat žalobu na neplatnost usnesení. Tím mohou zamezit vzniku evropské společnosti a dovolat se tak svých práv. V Německu je právo na dorovnání ohraničeno jen na akcionáře zanikající společnosti při fúzi. Předmětné ustanovení se tedy vztahuje rovněž jen na zanikající společnosti podléhající německému právu. To vyplývá z § 6 odst. 1 SE-EG. Výše zmíněná možnost akcionářů dovolat se svých práv není možná u nás ani v Německu. Důvodem je fakt, že v Německu rejstříkový soud, u nás notář, může vystavit osvědčení i v případě, že žaloba byla podána.

6.20.5. Nabytí vlastních akcií

Co se týká nabytí vlastních akcií platí, že jestliže soud jednoho členského státu rozhodne v souladu se svou legislativou dle výše uvedeného, že evropská společnost musí odkoupit od svých akcionářů akcie, může tím dojít k překročení limitů stanovených právem státu sídla evropské společnosti na základě Druhé (kapitálové) směrnice. Stát sídla evropské společnosti toto nemusí povolovat, jestliže nepřikazuje obdobnou proceduru společností, pro které je určující jeho právo.¹⁴⁴

6.20.6. Právo na zaplacení dorovnání podle zákona o přeměnách

Právo na zaplacení dorovnání podle zákona o přeměnách vykazuje některé nejasnosti. První z nich je obsažena v § 47 odst. 2, který stanoví, že právo na zaplacení dorovnání musí být uplatněno nejpozději do 1 roku ode dne, kdy se zápis fúze stal účinným vůči třetím osobám, jinak toto právo zaniká. Právem na zaplacení dorovnání je patrně zákonem myšleno, že se má žalovat žalobou na plnění. Konstrukce žaloby na plnění je ale v nerovnováze se třetím odstavcem § 47 zákona o přeměnách, který stanoví, že soudní rozhodnutí, kterým se oprávněné osobě přiznává právo na zaplacení dorovnání, je pro nástupnickou obchodní společnost co do základu přiznaného práva závazné i vůči ostatním oprávněným osobám. Co znamená pojem „oprávněná osoba“

¹⁴⁴ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s.173, 174

je nutno objasnit. Jsou oprávněnými osobami všichni ostatní akcionáři, bez ohledu na to, jestli podali nebo nepodali vlastní žalobu či jenom ti, jež žalobu dle § 47 odst. 2 zákona o přeměnách podali? Literatura se kloní k názoru, že rozhodnutí by mělo být závazné vůči všem, nehledě na to, jestli jsou sami účastníky nějakého soudního řízení dle § 47 odst. 2 zákona o přeměnách. Z okruhu oprávněných osob není zákonem nikdo vyjímán jenom z důvodu, že by nepodal žalobu. Tento názor je podporován i judikaturou Nejvyššího soudu ČR, jež ve věci sp. Zn. 29 Odo 1332/2005 uvádí: „žaloba na plnění, i když ji podal jediný menšinový akcionář, řeší celý obsah a dosah mezi stranami sporné výše vypořádání. Soudní rozhodnutí, kterým se žalobci přiznává právo na jinou výši vypořádání, zavazuje podle ustanovení § 220k odst. 5 ObchZ¹⁴⁵, na něž odkazuje § 220p odst. 4 ObchZ, hlavního akcionáře co do základu přiznaného práva i vůči ostatním minoritním akcionářům“. Z tohoto jednoznačně vyplývá úmysl zákonodárce, aby řízení o určení výše dorovnání z hospodárných důvodů a šetření zdrojů justičního systému proběhlo v jediném řízení, místo aby každá oprávněná osoba musela žalovat samostatnou žalobou, aby tak zachovala svůj nárok. Za ostatní oprávněné akcionáře jsou tedy považováni všichni akcionáři, kteří jsou přeměnou dotčeni. Další otázkou je, dokdy mají oprávněné osoby povinnost své právo podle § 47 odst. 3 zákona o přeměnách uplatnit, resp. dokdy je nutno podat návrh (žalobu na plnění) proti hlavnímu akcionáři na základě rozhodnutí v první věci. Tuto informaci nelze z ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přeměnách vyčíst, tudíž by mělo dojít k aplikaci obecné právní úpravy. Jelikož toto ustanovení nepodává informaci ani o zániku práva ani o lhůtě pro tento zánik, jsou aplikovatelná ustanovení o promlčení.¹⁴⁶ Ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přeměnách se jeví být jako v reálu nefunkční, protože k přiznání práva na zaplacení dorovnání v prvním řízení v reálu nikdy nedojde. Důvodem je především to, že hlavní akcionář se bude chovat jako racionálně uvažující obchodník ve smyslu § 2 odst. 1 ObchZ a nedopustí vynesení pravomocného rozhodnutí, které nebude v jeho prospěch. V takovém případě by totiž musel čelit dalším nárokům všech dalších akcionářů, v jejichž prospěch svědčí ustanovení § 47 odst. 3 zákona o přeměnách. Hlavní akcionář se tedy spíše bude snažit

¹⁴⁵ Toto ustanovení je obsahově shodné s ustanovením § 47 odst. 3 zák. o přeměnách

¹⁴⁶ Tento závěr potvrzuje i ustanovení § 183k odst. 3 ObchZ, podle kterého: „Soudní rozhodnutí, kterým bylo přiznáno právo na jinou výši protiplnění, je pro hlavního akcionáře a pro společnost závazné co do základu přiznaného práva i vůči ostatním vlastníkům účastnických cenných papírů. Promlčecí doba začíná běžet ode dne právní moci rozhodnutí, a to vůči všem oprávněným osobám, bez ohledu na to, zda byly účastníky řízení.“

o mimosoudní dohodu s žalujícím akcionářem, potažmo v případě, že se nedohodne, zaplatí v žalobě požadované plnění.¹⁴⁷

6.20.7. Německá úprava ochrany menšinových akcionářů

Jak již bylo výše zmiňováno, akcionáři přejímající německé akciové společnosti mohou podat tzv. žalobu odpůřci popř. žalobu na neplatnost proti usnesení o schválení fúze, a sice dle §§ 241 a násl. AktG. Takováto žaloba může být opřena o tvrzení, že výměnný poměr akcií není přiměřený. Akcionáři převádějící německé akciové společnosti mohou rovněž podat výše uvedené žaloby podle §§ 241 a násl. AktG. Za podmínek vyplývajících z § 6 SE-AG, popř. § 7 odst. 5 SE-AG vždy v souvislosti s čl. 25 odst. 3 věta první Nařízení nemohou však, oproti české právní úpravě, svou žalobu opřít o skutečnost, že výměnný kurz akcií nebyl přiměřený, nebo že nabízené odstupné bylo nesprávně nebo příliš nízké.

Další možnost obrany dává menšinovým akcionářům tedy § 6 SE-AG. Podle tohoto ustanovení má každý akcionář převádějící společnosti za splnění podmínek zde uvedených ve spojení s čl. 25 odst. 3 věta první Nařízení právo požadovat vyrovnání prostřednictvím hotovostního doplatku, pokud se domnívá, že hodnota jeho akcií je vyšší než hodnota akcií SE. V tomto případě je také nutno odkázat na předešlý výklad týkající se vydání osvědčení dle čl. 25 Nařízení. O nároku na hotovostní doplatek je rozhodováno v řízení podle Spruchverfahrgesetz (§ 6 Abs. 4 věta první SE-AG), přičemž příslušný k rozhodování je soud, který se nachází v sídle společnosti, jejíž akcionáři jsou oprávněni k podání návrhu dle § 2 odst. 1 SpruchG.

Dále mohou menšinoví akcionáři využít úpravy uvedené v § 7 SE-AG. Zde je upraven prodej akcií za odstupné v hotovosti. V případě, že budoucí SE nebude mít sídlo v Německu, může akcionář fúzující německé akciové společnosti využít práva vystoupení ze společnosti. Žádnému akcionáři totiž nemůže být nuceno, aby se stal proti své vůli akcionářem evropské společnosti, která bude podléhat právu jiného členského státu. Nabídka odstupného je přijímána v projektu fúze nebo v jeho návrhu. Tato nabídka zavazuje fúzující společnost, přičemž ta získává oproti hotovostnímu odstupnému vlastní akcie.¹⁴⁸

¹⁴⁷ Zima, P.: K některým problémům zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, Právní rozhledy 21/2008, s. 791; http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/art_5949/k-nekterym-problemum-zakona-o-premenach-obchodnich-spolecnosti-a-druzstev.aspx; [navštíveno dne 12.1.2011]

¹⁴⁸ Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 399, 400

6.21. Ochrana věřitelů a třetích osob

6.21.1. Ochrana věřitelů podle Nařízení

Při přeshraniční fúzi může dojít ke snížení dobytnosti pohledávek věřitelů. Ochranu zájmů věřitelů zavedla již Třetí směrnice. Nařízení z toho důvodu stanoví, že ochrana, jež je zakotvena v národních právních řádech také prostřednictvím Třetí směrnice, se aplikuje rovněž na fúzi zakládající evropské společnosti. Tím je vyloučena speciální úprava.¹⁴⁹ Podle již zmiňovaného čl. 24 odst. 1 Nařízení se právo členského státu, kterým se řídí každá z fúzujících společností, uplatňuje stejně jako v případě fúze akciových společností. Zohlední se ale přeshraniční povaha fúze s ohledem na ochranu zájmů věřitelů fúzujících společností, majitelů dluhopisů fúzujících společností a majitelů jiných účastnických či dalších cenných papírů, se kterými jsou spojena zvláštní práva vůči fúzujícím společnostem.

Co se týká vztahu mezi jednotlivými skupinami, kloní se literatura k závěru, že ochrana konkrétního věřitele v rámci jedné skupiny nevylučuje použití ustanovení, které chrání věřitele v jiné skupině, ledaže by tak vyplývalo z práva členského státu. Jako příklad lze uvést majitele vyměnitelného dluhopisu dle § 160 ObchZ, který je majitelem cenného papíru jiného než akcie, se kterým jsou spojena zvláštní práva ve společnosti (čl. 24 odst. 1 písm. c) Nařízení). Tento má nárok na ochranu jako obecný majitel dluhopisu (čl. 24 odst. 1 písm. a) Nařízení, ale i na ochranu dle obecných ustanovení o ochraně věřitelů (čl. 24 odst. 1 písm. a) Nařízení), protože je také věřitelem.¹⁵⁰

Ustanovení čl. 24 odst. 1 Nařízení tedy odkazuje přímo na užití národního práva aplikovatelného na danou zúčastněnou společnost. Má být však zohledněna přeshraniční povaha fúze. Z výše uvedeného vyplývá, že Nařízení nepředpokládá přijetí zvláštních norem pro evropskou společnost, jež by byly odlišné od národní právní úpravy aplikovatelné na národní fúzi. Některé členské státy tak však učinily. Například § 8 SE-AG, jehož aplikace je možná pouze v případě, že se sídlo SE bude nacházet mimo oblast územní působnosti daného právního řádu a pro ten případ odkazuje na právní úpravu ochrany věřitelů, která je aplikovatelná na přemístění sídla evropské společnosti. Zúčastněná společnost musí také zveřejnit v Obchodním

¹⁴⁹Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 175

¹⁵⁰Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 175; Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 162

věstníku, v souladu s čl. 21 písm. c) Nařízení údaje o tom, jaká opatření přijme k ochraně osob uvedených v čl. 24 odst. 1 Nařízení.¹⁵¹

Prováděcí právní úprava k Nařízení u nás i v Německu tedy obsahuje zvláštní ochranu jen pro věřitele, jejichž pohledávky mohou být ohroženy z důvodu, že sídlo budoucí evropské společnosti se bude nacházet v jiném členském státě. Podle našeho prováděcího zákona je nutné, aby věřitelé v takovém případě požádali o zabezpečení jejich pohledávek, a sice ve lhůtě tří měsíců od zveřejnění projektu fúze (Na základě odkazu v § 17 odst. 4 zák. o SE se použije ustanovení § 13 zák. o SE). V případě, že jim jistota nebude poskytnuta, neměl by notář vydat osvědčení. Bude-li mít evropská společnost sídlo ve státě sídla dotčené fúzující společnosti, aplikují se ustanovení k ochraně věřitelů pro vnitrostátní fúze. V opačném případě by došlo k bezdůvodné diskriminaci.¹⁵² Podmínky pro uplanění této ochrany jsou blíže popsány v následujících oddílech. Z důvodu zpřehlednění problematiky je právní úpravě každého státu věnován samostatný oddíl.

6.21.2. Ochrana věřitelů v Německu

Pokud se jedná o evropskou společnost se sídlem v Německu, jsou věřitelé chráněni podle čl. 24 odst. 1 lit. a) Nařízení ve spojení s § 22 UmwG.¹⁵³ Pokud se jedná o evropskou společnost se sídlem v zahraničí, jsou aplikovatelná ustanovení §§ 8 a 13 SE-AG.

Půjde-li tedy o první výše zmíněný případ a sídlo zakládané SE se bude nacházet v Německu, aplikuje se ustanovení § 22 UmwG, jež upravuje ochranu věřitelů pro všechny věřitele ve smyslu čl. 24 odst. 1 a) Nařízení následovně: Každý věřitel, který se účastní fúze má podle tohoto ustanovení nárok na zajištění záruky za těchto podmínek:

1. jeho pohledávka nesmí být ještě splatná;
2. svůj nárok musí oznámit písemně co do výše a důvodu;
3. ohlášení písemného nároku musí následovat do šesti měsíců následujících po dni, ve kterém byl v obchodním rejstříku sídla společnosti, které je věřitelem, zveřejněn zápis fúze podle § 19 odst. 3 UmwG;

¹⁵¹ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 163

¹⁵² Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 175

¹⁵³ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 65 a násl.; Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 402

4. věrohodně doloží, že je v důsledku fúze splnění jeho pohledávky ohroženo;
5. a dále, že nemá v případě insolvence právo na přednostní uspokojení z insolvenční masy.¹⁵⁴

Pokud se bude sídlo zakládané SE nacházet v jiném členském státě, je aplikovatelná právní úprava § 8 SE-AG, který dále odkazuje na aplikaci § 13 odst. 1 a 2 SE-AG. Nárok na poskytnutí peněžité záruky rovněž předpokládá, že věřitel jej uplatní během dvou měsíců po dni, kdy byl zveřejněn projekt fúze, a sice písemně co do výše a důvodu a věrohodně doloží, že splnění jeho pohledávky je z důvodu této nadnárodní fúze ohroženo. Podle § 8 odst. 2 SE-AG musí členové představenstva zajistit, že všem věřitelům, kteří mají nárok na poskytnutí záruky, byla přiměřená záruka poskytnuta.¹⁵⁵

6.21.3. Ochrana věřitelů v České republice

U nás je právo na ochranu věřitelů a dalších oprávněných třetích osob obsaženo v §§ 35-39 zákona o přeměnách. Takovými jsou např. vlastníci dluhopisů, vlastníci opčních listů, zástavní věřitelé cenných papírů emitovaných českou zúčastněnou společnostmi. Problematické se zdá být ustanovení § 35 odst. 3 zákona o přeměnách, podle něhož, jestliže věřitel prokáže, že se v důsledku založení evropské společnosti fúzí podstatným způsobem zhorší dobytnost jeho pohledávky, má právo požadovat poskytnutí dostatečné jistoty ještě před vznikem evropské společnosti. V tomto případě ale není zcela jasné, jestli je toto ustanovení použitelné i v případech, kdy vznikající evropská společnost bude mít své zapsané sídlo mimo území České republiky. Zákonodárcem je tato situace řešena již výše zmiňovaným normativním odkazem na přiměřenou aplikaci ust. § 13 zák. o SE (§ 17 odst. 4 zákona o SE). Ti věřitelé, kteří přihlásí své pohledávky ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy byl v Obchodním věstníku zveřejněn projekt založení evropské společnosti fúzí, a kteří doposud nemohou požadovat uspokojení svých pohledávek, mají právo na poskytnutí dostatečné jistoty, pokud se v důsledku založení evropské společnosti nadnárodní fúzí zhorší dobytnost jejich pohledávek. Jestliže není mezi společností a věřitelem dohodnut způsob zajištění pohledávky, rozhodne o tom na návrh soud. Tato právní úprava by byla v rovině praktické zřejmě uplatnitelná, jako problém se však jeví skutečnost, že z Nařízení nevyplývá zmocnění zákonodárce k ničemu takovému. To

¹⁵⁴ *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.*: Die Aktiengesellschaft, Berlín 2010, s. 340 a násl.

¹⁵⁵ *Spitzbart, B.*: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 403

zřejmě povede k neaplikovatelnosti zmiňovaného ustanovení z důvodu překročení rozsahů zmocnění podle Nařízení.¹⁵⁶

6.22. Zjednodušená fúze

O zjednodušené fúzi bylo již krátce pojednáno v souvislosti s náležitostmi projektu fúze. Nařízení zde v případě, že nástupnická společnost vlastní všechny nebo téměř všechny akcie s hlasovacími právy, umožňuje celý proces založení evropské společnosti fúzí zjednodušit. Tato možnost zjednodušení celého procesu vyplývá ze skutečnosti, že v tomto případě není nutno chránit menšinové akcionáře. Musí být však zachována ochrana věřitelů. Podle Nařízení lze tedy rozlišit dva následující případy: Prvním z nich je ten, kdy všechny akcie zanikající společnosti vlastní nástupnická společnost - čl. 31 odst. 1. Podle tohoto ustanovení provede-li fúzi takováto společnost, neaplikují se ustanovení čl. 20 odst. 1 písm. b), c) a d), dále čl. 29 odst. 1 písm. b), rovněž čl. 22, tzn. není zapotřebí určovat, jak bude probíhat výměna akcií zanikající společnosti za akcie evropské společnosti a rovněž se z akcionářů zanikající společnosti nestávají akcionáři evropské společnosti. Podle tohtoto ustanovení se však použijí vnitrostátní právní předpisy, kterými se řídí jednotlivé fúzující společnosti, a vnitrostátní právní předpisy týkající se fúzí akciových společností v souladu s článkem 24 Třetí směrnice¹⁵⁷. U nás i v Německu se tedy na zjednodušenou fúzi aplikují právní pravidla jako pro normální fúzi a to především ze zřetelem k ochraně věřitelů a akcionářů nástupnické společnosti. Vyžaduje se forma notářského zápisu, přičemž je dostačující rozhodnutí představenstev, rozhodování valné hromady není zapotřebí.¹⁵⁸

Druhý případ pak vychází ze situace, kdy nástupnická společnost vlastní alespoň 90% akcií, ne však všechny - čl. 31 odst. 2. Provádí-li tedy fúzi sloučením společnost, která vlastní alespoň 90% akcií, ale ne všechny akcie a ostatní cenné papíry opravňující hlasovat na valných hromadách jiné společnosti, jsou požadavky Nařízení týkající se zpráv řídících orgánů a znalců vyloučeny a aplikují se pouze požadavky práva členského státu, kterým se fúzující společnosti řídí. Jestliže jsou splněny stanovené podmínky publicity, nemusí být svolána valná hromada nástupnické společnosti. Jestliže je nabídnuto menšinovým akcionářům zanikající společnosti odkoupení jejich akcií za přiměřenou cenu, není rozvěž nutno vyhotovení

¹⁵⁶ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 758, 759

¹⁵⁷ Směrnice č. 78/855/EHS ze dne 9. října 1978 o vnitrostátních fúzích akciových společností

¹⁵⁸ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 177

všech zpráv. Stejně i v tomto případě se u nás i v Německu aplikují právní pravidla jako pro normální fúzi.¹⁵⁹

7. Založení holdingové SE

7.1. Úvod

Kromě výše popsaného založení evropské společnosti fúzí, lze evropskou společnost založit jako holdingovou SE. Založení evropské společnosti jako holdingové společnosti je pozoruhodné zejména tím, že žádná komunitární směrnice dosud podobnou operaci neupravila. Stejně tak toto řízení nebylo do této doby kodifikováno u nás, ani v německém právu.

Řízení o založení holdingové společnosti je upraveno v čl. 32 a násl. Nařízení. Podstata založení holdingu spočívá ve smlouvě mezi několika osobami (těmi mohou být akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným), podle které akcionáři zúčastněných (iniciátorských neboli promotorských¹⁶⁰) společností držící více než 50% podíl na hlasovacích právech vloží své akcie do základního kapitálu holdingové evropské společnosti výměnou za její akcie.¹⁶¹

Určující pro holdingovou evropskou společnost je, že dvě nebo více společností společně vytvoří novou mateřskou společnost ve formě SE a společníci zakládajících (iniciátorských) společností vnášejí svoje podíly na nově vznikající holdingovou společnost (čl. 33 odst. 2 Nařízení). Podle čl. 33 odst. 4 Nařízení obdrží společníci akcie SE. Podle čl. 32 odst. 1 Nařízení, jakož i § 32 odst. 1 věta 2 SE-AG trvá existence zakladatelské akciové společnosti i nadále, tedy nezrušují se a nezanikají. Evropská společnost se zde stává jakýmsi „prostředníkem“ mezi zakladatelskými společnostmi. Jedná se tedy o založení akciové společnosti prostřednictvím nepeněžitých vkladů v podobě akcií nebo obdobných účastnických cenných papírů, které jsou vydány akciovými společnostmi, resp. podílů ve

¹⁵⁹ *Tamtéž*

¹⁶⁰ *Prof. Pelikánová* poukazuje na fakt, že založení evropské společnosti se aktivně zúčastňují akcionáři zakladatelských společností, které nejsou v pravém slova smyslu zakladateli, jimiž jsou ve skutečnosti jejich akcionáři. V Nařízení je toto vyjádřeno tím, že společnosti, které budou holdingovou společností řízeny, nenazývá jako „zakladatelé“, ale jako „iniciátory“ („společnosti, které daly podnět k založení“) operace. Akcionáři nebo společníci iniciátorských společností pak vstupují do této operace jako skuteční zakladatelé evropské společnosti. Nutno tedy dodat, že k rozhodnutí o založení dochází na úrovni iniciátorských společností a tím, kdo rozhoduje, jsou jejich valné hromady.

¹⁶¹ V literatuře se vede spor o český překlad „společnost, která dala podnět k založení“ a častěji je používáno slovní spojení „zúčastněná společnost“; v Německu se užívá „anstrebende Gesellschaft“; *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 178

společnostech s ručením omezeným, nad kterými má být vytvořena holdingová evropská společnost.¹⁶²

Tento typ založení evropské společnosti se uplatní především pro vytváření evropských centrál zahraničních koncernů, a to zejména u členských států, které povolují vznik evropské společnosti i tehdy, kdy některá ze zúčastněných společností nemá správní ústředí na území Společenství. Rovněž tato forma najde uplatnění při spojování podniků, kdy se díky této úpravě celá procedura zjednoduší a urychlí.¹⁶³

7.2. Podstatné znaky holdingové SE

Stejně jako u založení evropské společnosti fúzí, vykazuje založení holdingové SE následující podstatné znaky:

- a) jedná se o fúzi v hospodářském významu;
- b) NewCo-Structure;
- c) sjednocení kruhu akcionářů do jedné mateřské společnosti („fúze prostřednictvím výměny podílů“);
- d) sjednocení výkonné moci;
- e) nedochází ke sjednocení majetku společnosti;
- f) opatření/úhrada kapitálu společníky (jednostupňový model vkladu);
- g) založení společnosti s nepeněžitým vkladem;
- h) kontinuita zakládající společnosti.¹⁶⁴

7.3. Aplikovatelné právo

Založení holdingové evropské společnosti nemá v německém, ani českém národním právu, jakož i v celoevropském unifikovaném právu žádný předobraz. Proto také Nařízení neobsahuje žádné odkazy na národní právo, čili ustanovení podobné ustanovení čl. 18 Nařízení o rozhodném právu. Nařízení je tedy v této části neúplné, mezerovité. K použití přicházejí v úvahu ustanovení Nařízení, SE-AG, zák. o SE a na základě čl. 15 odst. 1 Nařízení také předpisy týkající se založení akciové společnosti dle AktG a obchodního zákoníku. V literatuře se diskutuje analogie týkající se čl. 18

¹⁶² Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 767, 768; Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 202

¹⁶³ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 178

¹⁶⁴ Srov. Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 306 a násl.

Nařízení, jakož i použití všeobecných zásad evropského práva obchodních společností.

165

7.4. Řízení

Řízení o vytvoření holdingové SE je přinejmenším stejně tak složité jako vytvoření evropské společnosti fúzí a vykazuje i některé shodné kroky, které je třeba splnit. Nejen tyto kroky upravuje Nařízení ve svých člancích 32 a 33. Jedná se zejména o:

- a) sestavení jednotného projektu založení (čl. 32 odst. 2);
- b) zveřejnění projektu založení (čl. 32 odst. 3);
- c) přezkoumání projektu založení prostřednictvím nezávislých znalců (čl. 32 odst. 4 a 5);
- d) souhlas valné hromady (čl. 32 odst. 6);
- e) převedení podílů na evropskou společnost (čl. 33 odst. 1-4);
- f) kontrola zákonnosti podle čl. 33 odst. 5;
- g) zápis do obchodního rejstříku.¹⁶⁶

7.5. Subjekty

Na rozdíl od vytvoření evropské společnosti fúzí, na které se mohou účastnit pouze akciové společnosti, se na vytvoření holdingové SE může účastnit širší okruh subjektů. Podle čl. 2 odst. 2 ve spojení s čl. 3 odst. 1 Nařízení se může jednat o akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným nebo další společnosti. Příloha II k Nařízení určuje, které společnosti členských států jsou uznávány jako akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným. Toto však není jediný předpoklad týkající se subjektů, které se mohou založení holdingové SE účastnit. Dalším předpokladem je, že se musí jednat o společnosti, které jsou založené podle práva některého z členských států a mají sídlo a správní ústředí ve Společenství (čl. 2 odst. 2 Nařízení). Dále musí být zúčastněny alespoň dvě společnosti, které podléhají právu dvou různých členských států nebo mají alespoň dva roky dceřinou společnost

¹⁶⁵ Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 32-34 Nařízení, Rn. 11; Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 311; jakož i Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 403; rovněž Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 66 a násl.

¹⁶⁶ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 310

řídící se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě, než ve kterém je sídlo mateřské společnosti. Povinnost mít dceřinou společnost nebo organizační složku podniku přitom dopadá vždy nejméně na dvě zakladatelské společnosti. Je tedy možné, aby dvě zakladatelské společnosti měly jednu společnou dceřinou společnost. Z Nařízení tedy nevyplývá povinnost zúčastněných společností, aby každá z nich měla svou samostatnou dceřinou společnost.

Nařízení dále připouští, aby účastníky na založení evropské společnosti byly i nejméně dvě jiné evropské společnosti. Pro evropskou společnost zde platí právní úprava národního akciového práva členského státu, ve kterém má evropská společnost své zapsané sídlo (čl. 3 Nařízení).

Co se týká společníků promotorských společností, mluví Nařízení ve svých ustanovení výslovně jenom o „akcionářích“ a neuvádí tak společníky promotorských společností s ručením omezeným. Nejedná se ale o překladatelský nedostatek. Řešení přináší čl. 32 odst. 7 Nařízení, podle kterého se předmětná ustanovení obdobně uplatní také na společnost s ručením omezeným. Podle převažujícího názoru jde ale v tomto případě o nepřesný překlad do českého jazyka a slovo „obdobně“ by mělo být spíše nahrazeno slovem „přiměřeně“. V praxi by mohlo dojít k situaci, kde z rozdílnosti forem společností vyplyne odlišný právní režim. V případě „obdobného uplatnění práva“ by byla některá ustanovení Nařízení na společnost s ručením omezeným nepoužitelná.¹⁶⁷

7.6. Projekt založení holdingové společnosti

7.6.1. Subjekty příslušné k vypracování projektu

Stejně jako u založení evropské společnosti fúzí je projekt založení holdingové společnosti jádrem a nezbytnou částí založení holdingové společnosti. Podle čl. 32 odst. 2 věty 1 vypracují jednotný projekt založení holdingové společnosti řídící nebo správní orgány společností, které dávají podnět k založení holdingové společnosti (promotorských společností). Pro vytvoření tohoto projektu je u akciové společnosti příslušné představenstvo a u společnosti s ručením omezeným jednatel (§ 76 odst. 1 AktG, § 35 odst. 1 GmbHG). Jedná-li se o evropskou společnost, je

¹⁶⁷ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 203; Autoři jako příklad uvádějí odchylku, která spočívá ve skutečnosti, že tuzemská společnost s ručením omezeným nemůže inkorporovat práva společníka do cenného papíru; to lze prostřednictvím jiného, právně více náročnějšího, způsobu vkládání podílů v promotorské společnosti, než jak to bude u akcií nebo zatímních listů promotorké společnosti.

u monistického způsobu řízení společnosti příslušný správní orgán nebo generální ředitel, u dualistického systému pak představenstvo. Projekt musí být připraven a poté též schválen vždy ve stejném znění v každé ze zakladatelských společností.

7.6.2. Obsah projektu založení

Z čl. 32 odst. 2 Nařízení vyplývá nutný obsah projektu založení. Projekt obsahuje zprávu, ve které jsou vysvětleny a odůvodněny právní a hospodářská hlediska založení a uvedeny důsledky vytvoření holdingové evropské společnosti pro akcionáře a zaměstnance. Stejně jako u vytvoření evropské společnosti fúzí by měla být ve zprávě objasněna především výchozí hospodářská situace promotorských společností, stejně tak i očekávaný přínos, který bude vyplývat z jejich těsnějšího spojení prostřednictvím jednotné nadnárodní řídicí struktury. Zpráva by měla dále obsahovat náklady na činnost nově zakládaného subjektu, jakož i zdroje jeho financování. Je totiž jasné, že jenom z nepeněžitých vkladů budoucích akcionářů v podobě podílů na promotorských společnostech nebude možno zpočátku tyto náklady pokrýt. Především, vznikla-li evropské společnosti bezprostředně po jejím vzniku povinnost finančního vypořádání se s těmi společníky promotorských společností, jež nesouhlasili s jejím založením.

Nařízení vyžaduje, co se týká založení evropské společnosti fúzí, aby statutární orgány v této zprávě rovněž odůvodnily výměnný poměr akcií, dále výši případných doplatků a opatření ve prospěch vlastníků jednotlivých druhů akcií, opčních listů a dluhopisů, resp. popsat případné obtíže, které se objevily při oceňování pro účely výměnného poměru. V případě založení evropské holdingové společnosti Nařízení výše uvedené skutečnosti nevyžaduje. Literatura se ale přiklání k názoru, že formulace „*vysvětlit a odůvodnit právní a hospodářská hlediska založení a uvést důsledky vytvoření holdingové evropské společnosti pro akcionáře a zaměstnance*“ zahrnuje na základě analogického výkladu i výše zmíněné záležitosti.

Ohledně právních hledisek založení je nutné vysvětlit ve zprávě hlavně některé body projektu založení, např. stanovy, o kterých je pojednáno dále. Dále také výhody této formy podnikání. V případě, že bude mít evropská společnost sídlo v jiném členském státě, je nutné také společníky informovat o významných změnách, jež jim přinese změna osobního statutu společnosti, do které popřípadě vloží svoje dosavadní podíly v promotorských společnostech.

Dalším důležitým bodem zprávy pak budou důsledky, které bude mít založení holdingové společnosti pro společníky. Společníci, jež se budou podílet na založení SE všemi svými podíly v dosavadních promotorských společnostech, se následkem vzniku SE stanou společníky této SE a zároveň přestanou být společníky promotorské společnosti, resp. společností. Může se významně změnit jejich právní postavení, především okruh práv společníka a způsob, kterým je vykonává. To připadá v úvahu zejména, byli-li do této doby společníky společnosti s ručením omezeným a nyní se stanou akcionáři SE. Stejně tak jestliže má být sídlo evropské společnosti na území jiného členského státu, tzn. dojde ke změně rozhodného práva, tj. práva dle kterého se budou řídit poměry ve společnosti, stejně tak místo, na němž se budou práva společníka vykonávat. V případě, že společníci vloží do holdingové evropské společnosti jenom část svého podílu (např. několik akcií), stanou se akcionáři SE a zároveň se, co se týká zbývajících částí, stanou minoritními akcionáři v promotorské společnosti. Rovněž je důležité upozornit minoritní společníky na případná práva, která budou mít na základě příslušné úpravy členského státu, a která budou koncipována k jejich ochraně při vzniku holdingové SE. Tato informace může být později příslovečným jazýčkem na vahách při rozhodování, zda se společník bude podílet svým vkladem podílu na založení evropské společnosti nebo nikoli.¹⁶⁸

Podle Nařízení musí projekt založení dále obsahovat:

- a) obchodní firmu a sídlo každé z promotorských společností a navrhovanou obchodní firmu a sídlo holdingové SE;
- b) výměnný poměr účastnických cenných papírů (obchodních podílů) a částku jakéhokoli případného dorovnání;
- c) podmínky pro přidělení účastnických cenných papírů (akcií) v SE;
- d) práva udělená holdingovou SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob;
- e) zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří přezkoumávají projekt fúze, nebo členům správních, řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánů fúzujících společností;
- f) stanovy holdingové SE;¹⁶⁹
- g) údaje o postupu, jímž se určí podmínky účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/ES;

¹⁶⁸ *Dědič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 205

¹⁶⁹ Ve stanovách v dualistickém systému musejí být jmenováni první členové dozorčí rady (čl. 40 odst. 2 Nařízení) a v případě monistického systému první členové správní rady (čl. 43 odst. 3 Nařízení); jestliže jsou členové představenstva jmenováni valnou hromadou, musí být ve stanovách jmenováni i první členové představenstva

h) minimální podíl akcií (obchodních podílů) každé společnosti dávající podnět k založení holdingové evropské společnosti, kterým musí přispět akcionáři k založení holdingové SE, přičemž tento podíl musí tvořit akcie představující více než 50% stálých hlasovacích práv (čl. 32 odst. 2 ve spojení s čl. 20 odst. 2 Nařízení).

Projekt založení holdingové evropské společnosti by měl také podrobněji upravovat, jakým způsobem by měli společníci sdělovat promotorské společnosti, jestli mají v úmyslu přispět svými akciemi nebo podíly k založení holdingové evropské společnosti (Čl. 33 odst. 1 Nařízení), stejně tak by měl upravovat i obsahové náležitosti takového sdělení, tzn. počet akcií (výše podílu), který má společník v úmyslu do zakládané SE vložit.¹⁷⁰

Skutečnost, že je tento návrh vyhotovován společně orgány zúčastněných společností vede k názoru, že po schválení všemi valnými hromadami je ho možné považovat za smlouvu. Projekt vlastně tedy v právu státu sídla budoucí evropské společnosti nahrazuje zakladatelskou smlouvu při sukcesivním založení akciové společnosti. Má tedy i podobné účinky.¹⁷¹

7.6.3. Podmínky pro přidělení akcií v evropské společnosti

Co se týká určení podmínek pro přidělení akcií v SE, je nutné podrobně v projektu popsat, jakým způsobem a kdy SE vydá zakladatelům své akcie a jakým způsobem budou společníci své akcie, resp. podíly v promotorských společnostech vkládat do zakládané společnosti. Je důležité zmínit, že převod dosavadních podílů v promotorských společnostech na SE podle čl. 33 odst. 2 Nařízení, není převodem na SE v pravém slova smyslu. Jedná se o splácení nepeněžitého vkladu do společnosti, jež dosud neexistuje. Z důvodu rozmanitosti právních řádů, v jejíž jurisdikci budou promotorské společnosti zpravidla sídlit, bude nutno nejdříve objasnit několik otázek. Je možné uvést následující příklad: Jestliže se tedy bude sídlo zakládané holdingové společnosti nacházet na území Německa a na založení evropské společnosti bude účasten společník české promotorské společnosti s ručením omezeným, bude mít český společník povinnost „převést“ svůj podíl způsobem, aby dle českého práva splnil předpokládané podmínky převodu obchodního podílu. To znamená tak, aby evropská společnost po svém vzniku byla z hlediska české právní úpravy novým

¹⁷⁰ *Dědič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 210

¹⁷¹ Např. podle § 18 slovenského prováděcího zákona je výslovně předpokládáno vypracování zakladatelské smlouvy; *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, S. 180

společníkem zdejší promotorské společnosti s ručením omezeným. Současně aby bylo dle německého práva formálně vyhověno nárokům na splacení nepeněžitých vkladů do zakládané akciové společnosti, čili aby německý registr mohl potvrdit splnění podmínek pro založení společnosti na území Německa formou nepeněžitých vkladů.¹⁷²

7.6.4. Rozšíření projektu založení holdingové SE

Shodně jako u založení evropské společnosti fúzí zde promotorské společnosti (nikoli tedy členské státy) mají možnost rozšířit projekt založení holdingové SE o další náležitosti, které nejsou výslovně uvedené v Nařízení. V takovém případě je ale nutné zachovat jednotnost projektu, jež bude schvalován v ostatních členských státech. Do projektu se tak mohou promítnout specifika členských států, která je třeba prostřednictvím statutárních orgánů promotorských společností shodně přijmout.¹⁷³

7.7. Stanovy

Důležitou součástí projektu založení holdingové SE jsou stanovy. Nařízení, zákon o SE ani SE-AG ale neobsahují žádnou speciální úpravu pro stanovy holdingové SE.¹⁷⁴ Proto může být ohledně stanovení, obsahu a formy stanov odkazováno na výklad týkající se fúze. Zvláštnosti se týkají jen stanovení základního kapitálu a nepeněžitých vkladů.¹⁷⁵

Stanovy jsou tedy dle ustanovení Nařízení nezbytnou součástí projektu založení holdingové společnosti. V české literatuře je poukazováno na problematiku, jak se bude tato podmínka naplňovat v praxi, jelikož dle ustanovení § 173 odst. 1 písm. c) obch. z. musí být součástí stanov akciové společnosti i výše jejího základního kapitálu. Přičemž je jasné, že výši základního kapitálu zakládané holdingové společnosti nebude možné zjistit do doby, než uplyne dodatečná lhůta pro výměnu akcií (obchodních podílů) dle čl. 33 odst. 3 druhý pododstavec Nařízení, protože do této doby nebude definitivně jasné, kolik společníků zakladatelských společností se rozhodlo přistoupit k výměně jejich akcií (obchodních podílů) za akcie zakládané holdingové evropské společnosti. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že nebude možné zjistit ani výši základního kapitálu. Podle převažujícího mínění bude nutno stanovit

¹⁷² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 209, 210

¹⁷³ Tamtéž, s. 204.

¹⁷⁴ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgroupe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 140

¹⁷⁵ Srov. Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 316

minimální a maximální výši základního kapitálu zakládané holdingové evropské společnosti, přičemž konečné číslo se doplní až před podáním návrhu zápisu holdingové evropské společnosti do obchodního registru.¹⁷⁶

7.8. Zveřejnění projektu založení holdingové SE

Projekt fúze podléhá publicitě. Podle čl. 32 odst. 3 Nařízení se pro každou společnost dávající podnět k založení zveřejní projekt založení holdingové evropské společnosti způsobem stanoveným vnitrostátními právními předpisy každého členského státu v souladu s První směrnicí nejméně jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o založení holdingové evropské společnosti. Toto zveřejnění nemusí být tedy podle publikační směrnice kompletní, stačí když je projekt uložen u obchodního rejstříku. Národní zákonodárce však může přijmout specifickou úpravu a chránit tím akcionáře společností podléhajících jeho právu.¹⁷⁷

Projekt založení holdingové evropské společnosti musí být tedy za každou společnost založen do sbírky listin příslušných národních obchodních rejstříků a zveřejněno oznámení o uložení projektu v Obchodním věstníku nebo v jiném příslušném národním věstníku, a to v souladu s čl. 3 směrnice 68/151/EHS (První směrnice).¹⁷⁸

Z díkce Nařízení nevyplývá, že dokumenty týkající se založení holdingové evropské společnosti by měly být rovněž zpřístupněny akcionářům. To však lze dovodit ze skutečnosti, že zpráva znalců a řídicích orgánů, stejně tak jako projekt, je adresován především akcionářům. V literatuře se diskutuje užití analogie v rámci Nařízení, přičemž by tato povinnost měla být stanovena na úrovni evropského práva.

¹⁷⁹

7.9. Přezkoumání projektu založení a zpráva znalců

Z důvodu zvýšené ochrany akcionářů musí být projekt založení (včetně holdingové zprávy) přezkoumán jedním nebo více nezávislými znalci. Tato úprava vyplývá z čl. 32 odst. 4 Nařízení. Dle první věty tohoto ustanovení jsou tyto nezávislí znalci jmenováni nebo schváleni soudem nebo správním úřadem členského státu, jehož právem se řídí jednotlivé společnosti, v souladu s vnitrostátními předpisy,

¹⁷⁶ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 769

¹⁷⁷ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 180

¹⁷⁸ Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 32 Nařízení, Rn. 38.

¹⁷⁹ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 181

kterými se provádí směrnice 78/855/EHS. Na znalce a jeho působení se tedy vztahují všechny ustanovení vnitrostátního práva týkající se postavení znalců v rámci fúze. V Německu je k tomuto příslušný zemský soud, a sice obchodněprávní oddělení, v jehož obvodu má předmětná společnost své sídlo.¹⁸⁰

Stejně jako v případě založení evropské společnosti fúzí, je i zde možné jmenování společného znalce pro více společností nebo také všechny zúčastněné společnosti. Tito znalci mají na základě čl. 32 odst. 4 Nařízení povinnost písemně informovat také akcionáře popř. společníky o výsledku přezkoumání. Podle odst. 5 musí zpráva rovněž poukazovat na případné potíže při ocenění a uvádět, zda je navrhovaný výměnný poměr akcií spravedlivý a odůvodněný, a dále uvést metody, podle nichž byl určen, a zda jsou tyto metody v daném případě vhodné.¹⁸¹ V Nařízení není obsaženo ustanovení týkající se oprávnění znalců. Proto se domnívám, že je možné užít analogie čl. 22 pododstavec 2 Nařízení, pokud jde o společného znalce pro společnosti z různých států a v případě znalce jen pro zúčastněné společnosti z jednoho státu lze užít analogie národní úpravy.

7.10. Schválení projektu založení valnou hromadou

Schválení projektu založení je nejdůležitějším bodem procesu založení holdingové evropské společnosti. Podle čl. 32 odst. 6 věty 1 a čl. 7 Nařízení schvaluje projekt založení holdingové SE valná hromada každé promotorské společnosti (akciové společnosti nebo s.r.o.). Nařízení neobsahuje žádná ustanovení o vlastním průběhu valné hromady, stejně tak neupravuje počet hlasů, který je potřeba ke schválení projektu. Pro schválení projektu založení se proto užije obecná úprava přijímání usnesení valnou hromadou. Jako neaplikovatelné se jeví ustanovení § 21 odst. 1 zákona o SE, které pro schválení založení valnou hromadou společnosti se sídlem na území České republiky vyžaduje stejnou většinu hlasů jako u schvalování fúze a pořízení notářského zápisu jako o rozhodnutí valné hromady o fúzi. Podle některých mínění je toto ustanovení nad rámec Nařízení a z důvodu principu přednosti komunitárního práva ho nelze aplikovat. Jiní autoři však zastávají názor, že toto ustanovení neodporuje komunitárnímu právu a odvolávají se na zahraniční doktrínu, která je zajedno v tom, že členské státy jsou oprávněny (či dokonce povinny) vyplnit

¹⁸⁰ Čl. 32 odst. 4 věta 1 Nařízení ve spojení s § 10 odst. 2 UmwG; rovněž je v německé literatuře diskutováno použití pravidel všeobecného akciového práva (§ 33 odst. 2 AktG), protože v SE-AG neexistuje pro tuto problematiku žádné ustanovení

¹⁸¹ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 181

prázdná místa v úpravě Nařízení i bez výslovného zmocnění v těch případech, kde by Nařízení bez toho nebylo použitelné, nebo sice bylo použitelné, ale jen obtížně či s velkými nejasnostmi. Jako typický příklad nutnosti takového vyplnění „mezery“ se zdá právě zakládání holdingové evropské společnosti. Dalším argumentem pro specifickou národní právní úpravu vyšší než prosté většiny by mohl být i čl. 34 Nařízení, který zmocňuje členské státy, aby přijaly opatření chránící menšinové společníky, jež nesouhlasí se založením holdingové evropské společnosti. Podle této teorie tedy požadavek na vyšší většinu na valné hromadě je svým způsobem rovněž takové opatření. Znamená to, že čím vyšší většina je národním právem požadována, tím více jsou minoritní společníci vtahováni do rozhodování, jestli bude možno takovéto opatření realizovat. Zbývá jen doplnit, že podobnou doplňující úpravu obsahuje i německá prováděcí úprava (§ 10 Abs. 1 SE-AG).¹⁸²

Dle čl. 32 odst. 6 věty třetí Nařízení a čl. 23 odst. 2 Nařízení si může valná hromada každé ze zúčastněných společností vyhradit právo podmínit zápis holdingové SE do rejstříku svým výslovným schválením smlouvy o zapojení zaměstnanců holdingové evropské společnosti. Poté může být založení holdingové SE provedeno jenom po provedení druhé valné hromady. Usnesení o souhlasu vyžaduje na základě § 10 odst. 1 SE-AG většinu. To znamená, že v akciové společnosti, tak v s.r.o. jsou potřeba k přijetí projektu založení tři čtvrtiny hlasů přítomných akcionářů či společníků, ledaže stanovy požadují většinu vyšší.¹⁸³

V literatuře je také polemizováno o tom, jaké následky bude mít prohlášení usnesení valné hromady, kterým byl schválen projekt založení, za neplatné. Zřejmě se nebude jednat o neplatnost nebo dokonce zrušení evropské společnosti. V Německu je tento problém řešen prováděcím zákonem SE-EG. Ten požaduje, aby statutární orgán evropské společnosti přiložil k návrhu na zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku i prohlášení, že žaloba na neplatnost nebyla podána nebo byla vzata zpět, zamítnuta nebo podána po lhůtě.¹⁸⁴

¹⁸² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 220

¹⁸³ Srov. Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 408

¹⁸⁴ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 182

7.11. Účast zaměstnanců

Dle čl. 12 odst. 2 Nařízení je zápis holdingové SE do obchodního rejstříku možné teprve, když proběhlo řízení o účasti zaměstnanců. V tomto případě platí úprava jako pro fúzi.¹⁸⁵

7.12. Převedení obchodních podílů na SE

Po úspěšném usnesení valné hromady všech společností účastnících se na založení holdingové SE, mají akcionáři nebo držitelé podílů promotorských společností k dispozici tříměsíční lhůtu, ve které mohou sdělit promotorské společnosti, zda mají v úmyslu přispět¹⁸⁶ svými akciemi nebo podíly k založení holdingové SE (čl. 33 odst. 1 Nařízení). Rozhodnutí valné hromady promotorské společnosti nemá tedy za následek žádnou změnu postavení promotorské společnosti. Ke změně tedy dochází až následně, a to na bázi dobrovolného rozhodnutí akcionářů. Tito se tedy mohou rozhodnout, jestli své akcie v zúčastněné společnosti vymění za akcie nově vznikající evropské společnosti. Tato lhůta začíná běžet dnem, ke kterému byl s konečnou platností stanoven projekt založení holdingové SE v souladu s čl. 32 Nařízení, čili poté, co valná hromada poslední ze zakladatelských společností schválí založení holdingové evropské společnosti.

Dle čl. 33 odst. 2 Nařízení je holdingová SE založena pouze tehdy, pokud akcionáři nebo držitelé podílů promotorských společností převedou ve výše uváděné lhůtě minimální podíl akcií nebo podílů každé společnosti v souladu s projektem založení (čl. 32 odst. 2 Nařízení) a pokud byly splněny všechny ostatní podmínky. Podle čl. 33 odst. 4 Nařízení akcionáři nebo držitelé podílů, kteří přispějí svými cennými papíry k založení SE, obdrží akcie holdingové evropské společnosti. Jakmile je splněn v projektu založení stanovený nejmenší procentuální podíl získaných akcií, zveřejní každá společnost dávající podnět k založení tuto skutečnost způsobem stanoveným vnitrostátním právem podle čl. 33 odst. 3 věty první Nařízení.¹⁸⁷

Podle literatury lze dospět v této problematice k následujícím závěrům:

¹⁸⁵ Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 407

¹⁸⁶ Podle některých autorů je formulace tohoto ustanovení značně nepřesná z důvodu nezávaznosti sdělení, které by nemělo žádný význam. Argumentují tím, že již E 91 předpokládal vložení akcií, tudíž je nutno tak vykládat i čl. 33 odst. 1, tzn. akcionáři (nebo společníci) se zavázou vložit do SE své akcie zúčastněných společností, a tím zároveň upíší příslušné množství akcií SE; Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 183

¹⁸⁷ Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 86 a násl.

1) společníci, jež projeví vůli vyměnit své obchodní podíly (akcie) za akcie holdingové evropské společnosti, použijí tyto ke splacení základního kapitálu evropské holdingové společnosti stejně jako se to děje při zakládání a vzniku akciové společnosti. V tomto případě bude aplikován § 60 obch. z. in fine, přičemž projevem vůle vyměnit své obchodní podíly (akcie) je myšleno jejich splacení k rukám správce vkladu. Správcem vkladu je v tomto případě vždy ta společnost, jejímž společníkem konkrétní osoba je,¹⁸⁸

2) vlastnictví obchodních podílů (akcií), které jsou určeny k výměně za akcie holdingové evropské společnosti, přechází na tuto evropskou společnost v souladu s obecnou právní úpravou splacení vkladů, a

3) holdingová evropská společnost bez zbytečného odkladu po svém vzniku vydá v poměru akcie, jež nabydou v poměru, který je určen v projektu založení holdingové evropské společnosti, ti, kteří měli vůli vyměnit své dosavadní obchodní podíly (akcie) za akcie holdingové evropské společnosti. Vydání zatímních listů v tomto případě nepřichází do úvahy.¹⁸⁹

Podle čl. 33 odst. 3 věty druhé mají akcionáři nebo držitelé podílů promotorských společností, kteří ve výše zmiňované lhůtě tří měsíců nesdělí, zda mají v úmyslu své akcie nebo podíly poskytnout promotorským společnostem za účelem založení holdingové SE, k dispozici ještě dodatečnou jednoměsíční lhůtu. V této lhůtě tak mohou učinit. Lhůta běží vždy samostatně pro společníky té zakladatelské společnosti, které se zveřejnění oznámení týká. Nařízení to výslovně nestanoví, ale jednoměsíční lhůta počíná, podle převažujícího mínění, běžet od zveřejnění skutečnosti, že podmínky pro založení evropské společnosti byly splněny.¹⁹⁰ Smyslem zveřejnění oznámení je dát najevo společníkům, kteří vůli k výměně neprojevili, že podmínky pro založení evropské holdingové společnosti byly splněny a je jim tímto umožněno, aby se dostali ze svého právního postavení ostatních společníků zakladatelských společností, kde se holdingová evropská společnost dnem svého vzniku stane ovládajícím subjektem.¹⁹¹ Naopak pro akcionáře, kteří nechtějí vstup do holdingu (kteří chtějí vlastnit v případě vzniku akcie mateřské společnosti a ne dceřiné) je výhodnější posečkat.

¹⁸⁸ V tomto případě je nutno vycházet ze situace, že základní kapitál holdingové evropské společnosti je splacen úplně. Tím lze vyřešit výše uvedené výkladové nesnáze

¹⁸⁹ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 773

¹⁹⁰ Hodál, P., Alexander, J.: *Evropské právo obchodních společností*, Linde, Praha 2005, s. 184

¹⁹¹ Dvořák, T.: *Akciová společnost a Evropská společnost*, ASPI 2009, s. 773

Nařízení neobsahuje formu, kterou by měli společníci sdělovat promotorské společnosti, že chtějí vložit své podíly v promotorské společnosti do zakládané holdingové společnosti. Je možné se proto domnívat, že by se tak mohlo stát i ústní formou. Tato otázka není upravena ani v zákoně o SE, ani v SE-AG. V této otázce se přikláním k většinovému mínění, podle kterého by u nás měl tuto záležitost upravit projekt založení.¹⁹² V německé literatuře je zastáván názor, že se jedná o právně závazné prohlášení, které v případě podílu u s.r.o., vyžaduje notářské osvědčení (§ 15 GmbHG).

Jestliže je z řad zájemců společníků převeden aspoň takový podíl v holdingové SE, jež požadoval projekt jejího založení, a jestliže jsou splněny další náležitosti, které stanoví projekt, je evropská holdingová společnost založena (Čl. 33 odst. 2 Nařízení).

7.13. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení

Dle německé právní úpravy je nutno vytvořit u založení holdingové SE se sídlem v Německu zprávu o založení, přezkoumání založení a zprávu o přezkoumání založení. To vyplývá z čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 32 a násl. AktG.¹⁹³ Podle § 32 AktG vyhotoví zakladatelé zprávu o založení. Zakladatelé ve smyslu § 28 AktG jsou u založení holdingu promotorské společnosti. Řídící nebo dozorčí orgán popř. správní rada (§ 22 odst. 6 SE-AG) má provést přezkum založení nově založené SE podle § 33 odst. 1 AktG a podat o tom na základě § 34 odst. 2 AktG písemnou zprávu. Zprávu podepisují všichni členové orgánů.¹⁹⁴

7.14. Přezkum obchodním rejstříkem

V protikladu k zakládání evropské společnosti fúzí není Nařízením upraveno při zakládání holdingové evropské společnosti tzv. „osvědčení“. Z toho plyne složitější dokládání předmětných skutečností, které je ke vzniku holdingové SE splnit. Vzniká rovněž otázka rozsahu přezkumu rejstříkovým soudem. Má rejstříkový soud zkoumat pouze doložení splnění předpokladů stanovených Nařízením či má také vyžadovat doklady, které osvědčují soulad řízení založení s právními řády státu sídla promotorských společností?¹⁹⁵

¹⁹² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 225, 226

¹⁹³ V německé literatuře je rovněž diskutována analogie § 75 odst. 2 UmwG

¹⁹⁴ Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 407

¹⁹⁵ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 234

Na základě čl. 32 Nařízení, jakož i v čl. 33 odst. 2 Nařízení (srov. čl. 33 odst. 5 Nařízení), jestliže jsou splněny formality zde uvedené, může být SE zapsána do příslušného registru. Nejasnost přezkumu vyvolává poslední věta odst. 2, kde Nařízení požaduje rovněž splnění „*všech ostatních podmínek*“, přičemž je otázkou, jestli se jedná o podmínky, které vyplývají výhradně ze samotného Nařízení či se může jednat i o podmínky vyplývající z právních řádů členských států. Z většinového názoru plyne následující okruh skutečností, kterými se příslušný soud zabývá. Příslušný soud tedy zkoumá, zda:

- a) každá z promotorských společností zveřejnila ve lhůtě a schválila projekt založení v souladu s Nařízením a zákony;
- b) společníci nebo akcionáři každé z promotorských společností vložili do budoucí evropské společnosti dostačující počet podílů nebo akcií v souladu s projektem založení;
- c) byly splněny podmínky, které se týkají zapojení zaměstnanců a
- d) byly splněny podmínky týkající se založení evropské společnosti jako akciové společnosti podle aplikovatelného práva.¹⁹⁶

Soud přezkoumává i oprávnění zakladatelů. Dle čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 38 AktG¹⁹⁷ má soud před zápisem SE se sídlem v Německu povinnost provést přezkum dle § 38 AktG. Dále, aby mohla být evroská holdingová společnost zapsána do německého obchodního rejstříku, je potřeba provést obchodním rejstříkem tzv. negativní atest podle § 10 odst. 2 SE-AG, kdy správní orgán holdingové SE musí při zápisu do obchodního rejstříku rovněž odevzdat prohlášení, že nebyla podána žaloba proti platnosti usnesení valné hromady podle čl. 32 odst. 6 Nařízení.¹⁹⁸

7.15. Zápis, nabytí účinnosti, zveřejnění

7.15.1. Návrh na zápis

Jak již bylo výše řečeno holdingová SE je založena, pokud akcionáři nebo držitelé podílů společností dávajících podnět k založení převedou během tříměsíční lhůty minimální podíl akcií nebo podílů každé společnosti v souladu s projektem založení a pokud byly splněny všechny ostatní podmínky.¹⁹⁹ Musí být rovněž splněny formality dle čl. 32 Nařízení (čl. 33 odst. 5 Nařízení). Dle některých názorů lze

¹⁹⁶Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 185.

¹⁹⁷ Srov. také § 3 SE-AG

¹⁹⁸Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 409

provést zápis již po uplynutí tříměsíční lhůty dle čl. 33 odst. 2 Nařízení, protože ustanovení v odst. 5 tohoto článku odkazuje jen na splnění výše uvedených podmínek. Jiní autoři však zastávají názor, že povinnost podat návrh na prvozápis evropské holdingové společnosti do obchodního rejstříku vzniká až poté, co uplyne dodatečná jednoměsíční lhůta podle čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce Nařízení.²⁰⁰ Z důvodů výše uvedených považují tento druhý názor za logický a přesvědčivý.

Návrh na prvozápis podává statutární orgán zakládané holdingové evropské společnosti. U nás z čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 175 obch. zák. plyne, že návrh na zápis holdingové evropské společnosti je podáván představenstvem, resp. správní radou (generálním ředitelem) holdingové evropské společnosti. Podepisují ho všichni jeho (či její) členové. V Německu jsou aplikovatelná ustanovení akciového práva, konkrétně §§ 36 a násl. AktG, resp. § 21 SE-AG.

7.15.2. Zápis do obchodního rejstříku

Poté je SE zapsána do obchodního rejstříku a zveřejněna (čl. 33 odst. 3 pododstavec 2 Nařízení). Jako problematické se jeví ustanovení § 20 zákona o SE, které se zdá být nad rámec požadavků v čl. 33 odst. 3 Nařízení. Toto ustanovení požaduje, aby představenstvo každé společnosti, jež dala podnět k založení holdingové SE, a která má zapsané sídlo na území České republiky, podalo návrh na zápis splnění podmínek založení holdingové SE podle čl. 33 odst. 3 Nařízení do obchodního rejstříku. Je zřejmé, že toto ustanovení rozšiřuje okruh povinností promotorských společností v procesu zakládání holdingové SE, která jsou taxativně upravena Nařízením. Jelikož má komunitární právní úprava vyšší právní sílu, je takové rozšíření okruhu povinností nepřipustné, a tudíž by nemělo být ani aplikovatelné. *Dědič a Čech* v tomto případě promotorským společnostem doporučují, aby „zajistily zveřejnění informace o naplněných předpokladech založení holdingové evropské společnosti nezávisle na plnění povinnosti dle § 20 zákona o SE, tj. aby se zveřejněním nečekaly na zápis, ba dokonce, aby ke zveřejnění samy přistoupily i tehdy, vyhoví-li rejstříkový soud návrhu, zápis provede a zveřejní.“²⁰¹

¹⁹⁹ Ballof, F. a kol.: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, Freiburg, Br.:Memento-Verl., Freiburg 2008, Rn. 47.295

²⁰⁰ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 233

²⁰¹ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 228-230

7.15.3. Zveřejnění

Vznik holdingové evropské společnosti musí být ve státě, ve kterém se nachází zapsané sídlo evropské společnosti, zveřejněn v souladu s národní právní úpravou tohoto státu. Ta musí být v souladu s První směrnicí. V Německu příslušný soud zveřejní zápis holdingové evropské společnosti prostřednictvím Spolkového věstníku a prostřednictvím alespoň dvou dalších periodik. To vyplývá z čl. 13 Nařízení ve spojení s § 40 AktG a § 10 HGB. Nakonec následuje uveřejnění k informačním účelům v Úředním věstníku Evropského společenství podle čl. 14 odst. 1 věty 1 Nařízení.²⁰²

Poté, co evropská společnost vznikne, emituje akcie v souladu se schváleným projektem založení holdingové evropské společnosti a subsidiárně použitelnými ustanoveními i národního akciového práva státu svého zapsaného sídla.²⁰³

7.16. Právní následky založení holdingové SE

Z čl. 32 odst. 2 věty 2 Nařízení vyplývá, že v protikladu k založení SE fúzí, promotorské společnosti nadále trvají. To znamená, že ti akcionáři, jejichž akcie nebyly vyměněny, zůstávají menšinovými akcionáři zakládajících společností S holdingem tedy vzniká mateřská společnost. Stojí v protikladu k nezávislým dceřiným společnostem, tehdejšími zakládajícími (promotorským) společnostem.²⁰⁴

Právním následkem založení holdingové evropské společnosti je přechod akcií promotorských společností, které akcionáři vložili do holdingu, čili do vlastnictví evropské společnosti. Namísto těchto jim evropská společnost vydá akcie své. Podle převažujícího mínění se při odevzdání akcií akcionářů ještě před vznikem evropské společnosti aplikuje právo státu sídla evropské společnosti. U nás je pak v takovém případě aplikovatelné ustanovení, podle něhož jim správce vkladu oproti podpisu na listinu upisovatelů vydá potvrzení podle § 168 odst. 2 obch. z., které se později vymění za akcie, přičemž jejich vklady jsou tím splaceny.²⁰⁵

²⁰²Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 411; jakož i Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 33 Nařízení, Rn. 33

²⁰³Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 774

²⁰⁴Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 90-91

²⁰⁵Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 185

7.17. Právní následky protiprávního vzniku holdingové SE

Pokud holdingová evropská společnost vznikne v rozporu s Nařízením nebo subsidiárně aplikovatelným národním právem, nelze již u nás z důvodu existence ustanovení § 68a obch. z., potažmo čl. 7 První směrnice o neplatnosti společnosti, prohlásit jednou vzniklou holdingovou evropskou společnost za neexistující. To nelze ani v případě, byla-li vyslovena soudem neplatnost usnesení valné hromady některé promotorské společnosti, jímž bylo schváleno založení holdingové evropské společnosti. Nelze to ani v případě, jestliže došlo při zakládání a vzniku evropské společnosti k jinému porušení právních předpisů ES/EU nebo národního akciového práva státu, kde má evropská společnost své zapsané sídlo.

Na základě důvodů uvedených v ustanovení § 29 odst. 6 nebo § 68 odst. 6 obch. z. je možnost zrušení evropské společnosti s likvidací.²⁰⁶

7.18. Ochrana minoritních společníků a věřitelů

Podle čl. 34 Nařízení mohou členské státy v případě promotorských společností přijmout předpisy na ochranu menšinových akcionářů, kteří nesouhlasí se založením, věřitelů a zaměstnanců. V Nařízení chybí právní úprava podobná ustanovení čl. 25 odst. 3, čili právo pro akcionáře společností, kteří nemají přístup k této ochraně, zablokovat použití této procedury. Mnohými autory je navrhováno analogické použití z fúze a německý prováděcí zákon z této teorie rovněž vychází.²⁰⁷

7.18.1. Německá úprava ochrany minoritních společníků

Do dnešní doby nebyly německým zákonodárcem vydány žádné speciální předpisy k ochraně věřitelů v této věci.²⁰⁸ Je proto třeba užít právní úpravy ochrany minoritních společníků, která se nachází v SE-AG v §§ 9-11. V § 9 je zakotveno právo na odstupné. Podle § 11 SE-AG mohou akcionáři nechat v řízení podle Spruchverfahrensgesetz přezkoumat výměnný poměr akcií, jestliže se jim nezdá být přiměřený.²⁰⁹

²⁰⁶ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 775

²⁰⁷ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 186

²⁰⁸ Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 412

²⁰⁹ Srov. Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 34 Nařízení, Rn. 7 a násl.

7.18.2. Česká úprava ochrany minoritních společníků

Český zákonodárce využil zmocnění podle čl. 34 Nařízení a přijal speciální úpravu na ochranu společníků zakladatelských společností, kteří hlasovali proti návrhu na schválení založení holdingové evropské společnosti (§ 21 odst. 2 zákona o SE). Stejně jako v Německu u nás nebylo využito zmocnění a nebyla přijata ustanovení ke zvláštní ochraně věřitelů. V tomto případě by to bylo liché, protože majetkový stav zakladatelských společností se vznikem holdingové evropské společnosti nemění a rovněž práva zaměstnanců jsou chráněna jinými způsoby.

Rozpaky budí již výše zmiňovaný § 21 odst. 2 zákona o SE, který stanoví, že pro ochranu menšinových společníků, kteří hlasovali proti návrhu na schválení založení holdingové evropské společnosti, se aplikuje přiměřeně ustanovení zákona o přeměnách o ochraně menšinových akcionářů při křížové vnitrostátní fúzi akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. V této věci se ztotožňují s převažujícím míněním, podle něhož je toto ustanovení chybné. A to z důvodu vymezení pojmu „*menšinoví akcionáři (společníci)*“, který je v ustanoveních § 129 odst. 2 a § 181 odst. 1 obch. z. vymezen jiným způsobem. Ze zákona není dovoditelné, že by tato práva měla společnická menšina kolektivně, ale že je má individuálně každý společník (resp. akcionář), který hlasoval proti přijetí předmětného usnesení.²¹⁰

Co se týká nesouhlasících akcionářů jsou použitelná ustanovení §§ 143-151 zákona o přeměnách o povinném odkupu akcií těch akcionářů zakladatelské akciové společnosti, kteří hlasovali proti přijetí návrhu na schválení projektu založení holdingové SE. Co se týká nesouhlasících společníků společnosti s ručením omezeným nelze tato ustanovení použít. Důvodem je skutečnost, že při vnitrostátní fúzi společností s ručením omezeným a akciové společnosti se vyžaduje jednomyslný souhlas všech společníků s.r.o. (§ 156 zákona o přeměnách). To by bylo možno označit za diskriminaci společníků s.r.o., kteří by se tímto způsobem mohli dostat do pozice menšiny v s.r.o. ovládané holdingovou evropskou společností, ale právo na odkup svých obchodních podílů nemají.²¹¹

Akcionář nesouhlasící s vytvořením holdingové evropské společnosti má pochopitelně právo své akcie do nově vznikající evropské společnosti nevložit. Měl by ale počítat s tím, že se tak stane akcionářem závislé společnosti. V tomto případě má sice ochranu, jež poskytuje koncernové právo (za předpokladu, že ve státě sídla jeho

²¹⁰ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 771

²¹¹ Tamtéž

společnosti existuje), ale už z existence předmětného práva lze dovozovat, že zde hrozí určité nebezpečí.²¹²

8. Dceřiná společnost ve formě SE

8.1. Úvod

Třetí možností založení evropské společnosti je ve formě dceřiné společnosti (joint-venture) podle čl. 2 odst. 3 Nařízení ve spojení s čl. 35 Nařízení. Založení společné dceřiné evropské společnosti je protipólem k založení holdingové evropské společnosti. Zatímco v případě založení holdingové SE promotorské společnosti zřizují společnou holdingovou společnost ve formě SE, při založení dceřiné společnosti zakládají zakládající společnosti dceřinou společnost ve formě SE.²¹³ Při tomto způsobu založení zůstávají podílníci zakládajících společností i po založení dceřiné společnosti podílníky této společnosti. Nestávají se akcionáři evropské společnosti.²¹⁴

8.2. Aplikovatelné právo

Pro založení dceřiné společnosti se v Nařízení nachází jen právní úprava v čl. 2 odst. 3 Nařízení a v čl. 35 a 36 Nařízení. Podle čl. 36 se na společnosti a ostatní právnické osoby účastníci se založení vztahují předpisy, kterými se řídí jejich účast na založení dceřiné společnosti ve formě akciové společnosti podle vnitrostátních právních předpisů. SE-AG neobsahuje žádné speciální předpisy k této problematice. Pro dceřinou společnost se sídlem v Německu je možno použít na základě čl. 15 odst. 1 Nařízení předpisy upravující založení akciové společnosti.²¹⁵ Speciální předpisy k dané problematice se nenachází ani v našem zákoně o SE, tudíž i u nás bude nutno aplikovat předpisy, které upravují založení akciové společnosti.

8.3. Řízení

Nařízení neobsahuje žádnou právní úpravu týkající se řízení o založení společné dceřiné evropské společnosti. Obsahuje pouze již výše zmiňovaný odkaz

²¹²Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 186

²¹³Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 35 Nařízení, Rn. 1-3

²¹⁴Srov. Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 412

²¹⁵Tamtéž

podle čl. 36 na právo zakládajících společností.²¹⁶ Pak se tato problematika řídí podle předpisů národního práva a je provedena cestou založení bez veřejné nabídky akcií (simultánní založení).²¹⁷ Nařízení počítá sice pouze se simultánním založením, na druhou stranu však ani výslovně nevylučuje založení sukcesivní, tedy s veřejnou nabídkou akcií. Výslovně je připuštěno v důvodu k Nařízení č. 12, podle kterého „vnitrostátní právní předpisy vztahující se na akciové společnosti, které nabízejí své cenné papíry veřejnosti, a na transakce s cennými papíry by se měly uplatňovat také tehdy, je-li SE založena veřejnou nabídkou cenných papírů, a na SE, které chtějí takových finančních nástrojů využít“.²¹⁸

Řízení o založení je možno rozdělit do dvou fází. V první etapě je vysvětleno, zda v současné zakládající společnosti existuje potřeba založit dceřinou společnost. Ve druhé etapě se pak k založení dceřiné SE použijí národní předpisy členského státu, jakož i přezkumné právo příslušných úřadů, a sice toho státu, v němž se bude nacházet budoucí sídlo dceřiné SE.²¹⁹

8.4. Subjekty

Tento způsob založení evropské společnosti je nejvíce otevřen různým druhům subjektů na straně zakladatelů. Oprávnění k založení dceřiné SE jsou společnosti ve smyslu čl. 54 odst. 2 Smlouvy o fungování EU (bývalý čl. 48 odst. 2 SES), jakož i právnické osoby veřejného nebo soukromého práva na zřízení dceřiné společnosti zúčastněné, pokud jsou založené podle práva členského státu a mají sídlo a své správní ústředí na území Společenství (čl. 2 odst. 3 Nařízení).

Zakládajícím subjektem nebo některým ze zakládajících subjektů mohou být i již založené jiné evropské společnosti. To vyplývá z ustanovení čl. 3 odst. 2, kdy „evropská společnost samotná může založit jednu nebo více dceřiných společností ve formě evropské společnosti“. V takovém případě pro ně platí stejné podmínky jako pro jiné právnické osoby.²²⁰ Právo členského státu, v němž má SE sídlo, nemůže omezit počet dceřiných evropských společností, může ale zakázat evropské

²¹⁶ Tento odkaz je významný např. proto, že právnické osoby veřejného práva se nemohou beze všeho zúčastnit založení obchodní společnosti; Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 188

²¹⁷ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 777

²¹⁸ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 189

²¹⁹ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 388; jakož i Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 100

²²⁰ Například u nás i v Německu platí, že na rozdíl od jiných právnických osob může dceřinou evropskou společnost založit samostatná jiná evropská společnost jako její jediný zakladatel a akcionář

společnosti, která má jediného akcionáře, aby sama založila další evropskou společnost. To vyplývá z díkce dvanácté směrnice²²¹, jež dovoluje členským státům uložení sankcí v případě, že jediná fyzická osoba je společníkem více společností s ručením omezeným s jediným společníkem. To však neplatí v případě, jde-li o právnickou osobu.²²²

Zakladajícím subjektem naopak nemohou být fyzické osoby a ty právnické osoby, kterým to zakazuje právní řád členského státu, ve kterém má mít zakládaná dceřiná evropská společnost své zapsané sídlo.²²³

Bývalý čl. 48 odst. 2 SES zahrnuje do komunitárního právního pojmu „společnost“ všechny hospodářsky činné subjekty, které nejsou fyzickými osobami a jsou založeny dle občanského nebo obchodního práva. Zahrnuje rovněž společnosti družstevní, rovněž i jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva, jež jsou společnostmi výdělečnými. Není však nutné, aby tyto právní entity generovaly zisk, postačí, jestliže je výdělečná činnost jejich cílem, nebo aspoň jedním z cílů.²²⁴ Za společnosti ve smyslu býv. čl. 48 odst. 2 SES je podle převládajícího názoru třeba považovat pouze ty subjekty, jež mají dle národního právního řádu právní subjektivitu. V Německu je ale zastávána i myšlenka, že za společnosti dle komunitární úpravy je nutné pokládat i takové entity, které plnou právní subjektivitou nedisponují.²²⁵ Jedná se např. o die Partnergesellschaft a Gesellschaft des bürgerlichen Rechts – GbR, Offene Handelsgesellschaft – OHG, pokud jsou hospodářsky činné. V tomto případě je však třeba opatrnosti, protože pojetí právnických osob a právní subjektivity se v jednotlivých právních řádech členských států liší. Všechny tyto výše uvedené německé právní „útvary“ mají zákonem nebo judikaturou výslovně přiznánu aspoň částečnou právní subjektivitu.²²⁶

V Německu patří dále ke společnostem ve smyslu čl. 54 odst. 2 Smlouvy o fungování EU (býv. čl. 48 odst. 2 SES) komanditní společnost, Europäische

²²¹ Dvanáctá směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, Úř. věst. ES L 395, 30.12.1989, s. 40-42; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0667:CS:HTML> [navštíveno dne 20.9.2010]

²²² Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 188

²²³ Dvořák, T.: Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI 2009, s. 777

²²⁴ Pod pojem společnosti ve smyslu býv. čl. 48 odst. 2 SES nelze tedy zahrnout takové subjekty, jež sledují jen kulturní, charitativní, vědecký, pedagogický nebo náboženský účel a nemohou proto využívat svobody usazování

²²⁵ Srov. Müller-Huschke, Wolfgang in EU-Kommentar, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 2000

²²⁶ Např. § 124 odst. 1 HGB: „*offene Handelsgesellschaft může pod svojí firmou nabývat práva a brát na sebe závazky, rovněž nabývat majetku, stejně tak může žalovat a být žalována před soudem.*“

wirtschaftliche Interessenvereinigung – EWIV (EZHS), pokud jsou hospodářsky činné. Dále sem patří právnické osoby soukromého práva, zejména akciová společnost, společnost s ručením omezeným, Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit - VvaG, právně způsobilý spolek, Idealverein, pokud je hospodářsky činný, družstvo, Kommanditgesellschaft auf Aktien - KgaA, evropská společnost (čl. 3 odst. 1 Nařízení) a nadace.²²⁷

U nás jsou společnostmi ve smyslu komunitárního práva všechny společnosti dle § 56 odst. 1 obch. zák., tzn. veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost a evropské zájmové hospodářské sdružení.²²⁸ Patří sem rovněž družstvo, pokud bylo založené za účelem podnikání, a společností ve smyslu komunitárního práva je rovněž státní podnik, protože je právnickou osobou a provozuje podnikatelskou činnost (§ 221 odst. 1 obch. z.; § 2 odst. 1 zák. č. 77/1997 Sb., o státním podniku).

Pro založení dceřiné společnosti musí být ale dále splněno následující: Nejméně dvě ze zakládajících společností se musí řídit právem různých členských států, nebo musí mít alespoň dva roky dceřinou společnost řídící se právem jiného členského státu, než kterým se řídí mateřská právnická osoba nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě, než ve kterém je sídlo mateřské právnické osoby (čl. 2 odst. 3 Nařízení). Na založení společné dceřiné SE musí být tedy zúčastněny nejméně dva subjekty práva. I zde se tedy jedná o tzv. multilaterální formu založení.²²⁹

8.5. Zakladatelská smlouva

Jak již bylo řečeno, zakladatelé podléhají ohledně jejich účasti na založení těm právním pravidlům, kterými se řídí jejich účast na založení dceřiné společnosti ve formě akciové společnosti podle vnitrostátních právních předpisů (srov. čl. 36 Nařízení). Dceřiná SE je zřízena prostřednictvím notářsky ověřené zakladatelské smlouvy²³⁰, přičemž její obsah je přiměřený úpravě, která platí pro akciovou společnost (čl. 15 Nařízení ve spojení s § 23 AktG). Mezi jiným musí zakladatelská

²²⁷Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 412

²²⁸ Akciová společnost a společnost s ručením omezeným, pokud byly založeny za jiným účelem než podnikání, mohou tvořit výjimku

²²⁹Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 35 Nařízení, Rn. 2

²³⁰ V Německu označována jako „Gründungsprotokoll“

smlouva jmenovitě označovat zakladatele dceřiné společnosti a upravovat převzetí akcií prostřednictvím zakladatelů a platby vkladů.

Minimální náležitosti, jež musí zakladatelská smlouva při zakládání dceřiné SE obsahovat, vyplývají z ustanovení obchodního zákoníku (§ 163 a § 172). Zakladatelská smlouva musí tedy minimálně obsahovat firmu, sídlo a předmět podnikání (činnosti) evropské společnosti, výši základního kapitálu, počet akcií a jejich jmenovitou hodnotu, podobu, ve které budou vydány, dále také určení, jestli se bude jednat o akcie na jméno či na majitele, popř. kolik akcií bude znít na jméno a kolik na majitele; jestliže má dojít k vydání akcií různých druhů, také jejich název a popis práv, která jsou s nimi spojena, popř. údaj o omezení převoditelnosti akcií na jméno. V neposlední řadě bude zakladatelská smlouva obsahovat i množství akcií, které zakladatel upisuje, za jaký emisní kurz, rovněž i způsob a lhůtu pro splacení emisního kurzu a vklad pro splacení emisního kurzu. Jestliže je splácen emisní kurz akcií nepeněžitými vklady, je nutno také určit předmět nepeněžitého vkladu a způsob jeho splacení. Rovněž je nutné určit i počet, jmenovitou hodnotu, jakož i podobu, formu a druh akcií, které se vydají za tento nepeněžitý vklad. Minimální obsahovou náležitostí zakladatelské smlouvy bude také alespoň přibližná výše nákladů, jež v souvislosti se založením dceřiné evropské společnosti vzniknou. Nutné je také určit správce vkladu a zahrnout do zakladatelské smlouvy stanovy dceřiné SE.²³¹

Z ustanovení AktG vyplývá, že vytvoření zakladatelské smlouvy není formálním předpokladem pro zřízení dceřiné SE. Založení dceřiné SE následuje naopak podle čl. 23 odst. 1 věta 1 AktG tím, že jsou schváleny stanovy ve formě notářského zápisu.²³²

8.6. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení

Německý zákonodárce na základě zmocnění dle čl. 15 odst. 1 Nařízení v § 32 AktG stanoví povinnost pro zakladatele vyhotovit zprávu o založení. K tomu musí navíc členové výkonného a dozorčího orgánu (u dualistického systému řízení evropské společnosti), popř. členové správní rady či generální ředitel (u monistického zřízení evropské společnosti – srov. § 22 odst. 6 SE-AG) prověřit postup založení a vytvořit

²³¹ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 247

²³² Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 413; jakož i Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 102

o tom písemnou zprávu (čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s §§ 33 odst. 1 a § 34 odst. 2 AktG). Zpráva o založení musí být podepsána všemi členy orgánů.

8.7. Účast valné hromady

Zda jsou potřebná souhlasná usnesení valných hromad nebo jiných grémií zúčastněných zakladatelů, se řídí dle čl. 36 Nařízení podle práva členského státu, kterému podléhá.²³³

8.8. Účast zaměstnanců

Zapsání dceřiné SE do obchodního rejstříku je podle čl. 12 odst. 2 Nařízení možné teprve tehdy, když proběhlo řízení o účasti zaměstnanců. V tomto případě platí výklad jako u fúze.

8.9. Přezkoumání obchodním rejstříkem

Návrh na zápis dceřiné SE do obchodního registru podává představenstvo (správní rada) dceřiné evropské společnosti. Podepisují ho všichni členové, přičemž podpisy musí být úředně ověřeny.

Z čl. 12 odst. 2 Nařízení vyplývá, že soud, který je příslušný pro zapsání evropské společnosti přezkoumává, zda bylo dodrženo řízení o účasti zaměstnanců. Kromě toho má být přezkoumáno i oprávnění k založení.

Podle německého práva jinak neplatí pro přezkoumání soudem podle čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 38 AktG ve srovnání z přezkoumáním zřízení běžné německé akciové společnosti žádné zvláštnosti.²³⁴

Rejstříkový orgán před zápisem dceřiné evropské společnosti do obchodního registru zkoumá, jsou-li doloženy následující náležitosti: Zda zakladatelé naplňují předpoklady, jež jsou uvedeny v čl. 2 odst. 3 Nařízení, zda byla uzavřena (a je platná a účinná) zakladatelská smlouva, rovněž zda byly schváleny stanovy dceřiné SE, které jsou povinnou součástí zakladatelské smlouvy, zda byla řádně vyřešena otázka účasti zaměstnanců na řízení dceřiné SE podle čl. 12 odst. 2 Nařízení. Stejně tak bude prověřovat, jestli došlo k řádnému určení či zvolení všech členů představenstva a dozorčí rady nebo správní rady či zda stanovy evropské společnosti, stejně tak

²³³Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 415

²³⁴Tamtéž

i založení dceřiné SE nejsou v rozporu s Nařízením a vnitrostátním právem.²³⁵ Co se týká dokladů o zapojení zaměstnanců do záležitostí dceřiné SE, bude patrně aplikovatelné u SE zapisované na území České republiky, ustanovení § 7 odst. 1 VyhISE.

8.10. Zápis do obchodního rejstříku a zveřejnění

Pokud se má sídlo dceřiné evropské společnosti nacházet v Německu, řídí se zápis do obchodního rejstříku čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s §§ 3 a 21 SE-AG, tedy podle předpisů platných pro německou akciovou společnost.²³⁶ Příslušný pro zápis je v § 4 odst. 1 SE-AG ve spojení s § 376 odst. 1 FamFG označený obchodní rejstřík. Místně příslušný je obchodní rejstřík v sídle nově vzniklé evropské společnosti. Zapsáni musí být u dualistického modelu evropské společnosti všichni zakladatelé SE a také všichni členové výkonného orgánu a dozorčího orgánu (srov. čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 36 AktG) a v případě monistické struktury evropské společnosti, členové správní rady nebo všichni generální ředitelé (srov. § 21 SE-AG).²³⁷

Jestliže jsou splněny všechny předpoklady předvídané v § 38 AktG a čl. 12 odst. 2 Nařízení, je dceřiná evropská společnost zapsána do obchodního registru (srov. čl. 12 odst. 2 Nařízení ve spojení s §§ 14 a 39 AktG a §§ 8 a násl. HGB). Zapsáním do registru dceřiná evropská společnost vznikne. Dle čl. 13 Nařízení ve spojení s § 40 AktG a § 10 HGB je zapsání dceřiné evropské společnosti registrem zveřejněno ve Spolkovém věstníku a nejméně dvou dalších periodikách. Dále musí být tyto skutečnosti zveřejněny pro informační účely v Úředním věstníku Evropských společenství (čl. 14 odst. 1 věta první Nařízení). U nás platí všeobecná pravidla pro zápis do obchodního rejstříku.

8.11. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů

K ochraně minoritních akcionářů u založení dceřiné SE se nevztahuje žádná zvláštní právní úprava. Zvláštní předpisy nejsou dány ani v případě ochrany věřitelů.

²³⁵ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 252

²³⁶ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 91

²³⁷ Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 415

9. Přeměna stávající akciové společnosti na SE

9.1. Úvod

Nadnárodní společnosti, které chtějí zlepšit svou image a získat možnost mobility, mohou využít následující postup.²³⁸ Podle čl. 2 odst. 4 a čl. 37 odst. 1 Nařízení může být SE „založena“ prostřednictvím přeměny akciové společnosti, a sice té akciové společnosti, která je založena podle práva členského státu, která má sídlo a správní ústředí ve Společenství, a pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu. U přeměny jde o jedinné primární založení evropské společnosti, u kterého nedochází k součinnosti dvou či více právních subjektů. Tato forma je označena jako unilaterální forma založení. Podle čl. 37 odst. 2 Nařízení aniž je dotčen čl. 12, nevede přeměna na evropskou společnost ani k zániku přeměňované společnosti ani ke vzniku nové právnické osoby. Jde v tomto případě o změnu právní formy, jejich vnitřních právních poměrů a právního postavení jejich společníků. Společnost tedy zůstává identická; jedná se o právní a hospodářskou kontinuitu nositele práva (právního subjektu) před i po přeměně. Čl. 12 je zmíněn z toho důvodu, že upravuje zápis evropské společnosti do obchodního registru, proto by mohly vzniknout pochybnosti, jestli se rovněž evropská společnost vzniklá změnou právní formy musí zapisovat.²³⁹

Významným ustanovením, o kterém již bylo pojednáno v kapitole o fúzi, je čl. 37 odst. 3 Nařízení, které zakazuje přemístění sídla z jednoho členského státu do jiného podle článku 8 Nařízení současně s nabytím účinnosti přeměny. Tyto dvě procedury by bylo velice těžké upravit najednou. Vyžadovalo by to složitější ochranu menšinových akcionářů, zaměstnanců a věřitelů. Z dikce Nařízení nevyplývá v této záležitosti zmocnění k úpravě ochrany zájmů třetí osoby pro členské státy, jelikož evidentně nepokládá změnu akciové společnosti na evropskou společnost za tak zásadní proceduru, která by si žádala podobné opatření.²⁴⁰

²³⁸ *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 190

²³⁹ Srov. *Lange, O.*: Überlegung zur Umwandlung einer deutschen in eine Europäische Aktiengesellschaft, *EuZW* 2003, s. 303; *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 37 Nařízení, Rn. 5; jakož i *Kropff, B., Semler, J., Goette, W., Habersack, M. a kol.*: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2, Mnichov 2006, čl. 37 Nařízení, Rn. 2

²⁴⁰ *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 190; Michal Petr, *Evropská společnost – 1. část, Právní rozhledy* 2/2005, s. 83

9.2. Podstatné znaky

S ohledem na výše uvedené, platí pro přeměnu akciové společnosti na evropskou společnost následující charakteristické znaky:

- a) přeměna na SE nevede k zániku přeměňované společnosti, ani ke vzniku nové právnické osoby (čl. 37 odst. 2 Nařízení);
- b) jedná se o změnu právní formy;
- c) právní a hospodářská kontinuita právního subjektu před a po přeměně;
- d) přeměňovaná společnost zůstává nezměněna ve své identitě a nedochází k přechodu majetku.²⁴¹

9.3. Aplikovatelné právo

Je otázkou jak dalece je úprava přeměny akciové společnosti na společnost evropskou, která je obsažena v Nařízení, komplexní a do jaké míry se aplikuje národní právní úprava týkající se změn právní formy. Pro přeměnu na evropskou společnost jsou tedy nejdříve aplikovatelná ustanovení čl. 2 odst. 4 a čl. 37 Nařízení. Naše národní prováděcí úprava obsahuje pouze jedno ustanovení, a sice čl. 22, který se týká jmenování znalce, a který dále odkazuje na zákon o přeměnách. Německý SE-AG neobsahuje speciální úpravu k přeměnám společnosti. Podle převažujícího mínění mohou být jako doplňující ustanovení použity §§ 190 UmwG a násl.²⁴²

9.4. Řízení

Ani řízení o přeměně akciové společnosti na společnost evropskou není jednoduchým právním procesem a pro jeho úspěšný průběh a vznik evropské společnosti je nutné splnit požadavky vyplývající z čl. 37 Nařízení:

- a) vyhotovení projektu přeměny (odst. 4)
- b) zpráva vysvětlující a odůvodňující právní a hospodářská hlediska (odst. 4)
- c) přezkoumání a osvědčení nezávislým znalcem, že společnost má čistá aktiva nejméně ve výši svého základního kapitálu a rezervních fondů (odst. 6)
- d) schválení projektu přeměny valnou hromadou společně se stanovami evropské společnosti (odst. 7)

²⁴¹ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 397

²⁴² Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 105; sowie Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 416

- e) zápis do obchodního rejstříku.²⁴³

9.5. Subjekty

Podle čl. 2 odst. 4 Nařízení se může akciová společnost, která je založena podle práva členského státu a má sídlo, jakož i svou hlavní správu na území společenství, přeměnit na evropskou společnost, pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu. Musí se tedy jednat o dceřinou společnost. Pouhá pobočka nebo filiálka zde pro splnění podmínky tzv. přeshraničního prvku nestačí.²⁴⁴

9.6. Projekt přeměny

Představenstvo přeměňující se společnosti má povinnost vyhotovit projekt přeměny. To vyplývá z ustanovení čl. 37 odst. 4 Nařízení. Blíže však není projekt přeměny Nařízením specifikován. Práví jen, že *„řídící nebo správní orgán dotyčné společnosti vypracuje projekt přeměny a zprávu, která vysvětluje právní a hospodářská hlediska této změny a uvádí důsledky přechodu na formu SE pro akcionáře a zaměstnance“*, proto se dle převládajícího názoru bude co do obsahu řídit ustanoveními národního práva (§ 194 UmwG; § 14 a násl. zákona o přeměnách a § 360 a násl. zákona o přeměnách) nebo přiměřeně dle čl. 20 odst. 1 Nařízení.

9.6.1. Náležitosti projektu přeměny

Na základě ustanovení výše uvedených obsahuje projekt:

- a) údaj, že společnost má nabýt právní formy evropské společnosti;
- b) obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo akciové společnosti před přeměnou;
- c) den, ke kterému byl vyhotoven projekt přeměny;
- d) zamýšlenou obchodní firmu a sídlo SE (otázkou je, zda se firemní kmen musí či může shodovat s firmou původní společnosti, v každém případě však musí nová firma obsahovat dodatek „SE“);
- e) identifikační údaje osob, které budou zapisovány do obchodního registru jako statutární či jiný orgán SE nebo jako jeho člen po změně právní formy; popřípadě též pravidla a lhůtu pro vydání zatímního listu, v případě, že

²⁴³ Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 403

²⁴⁴ Srov. Schwarz, G.: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, Čl. 37 Nařízení, Rn. 8

akcionář, kterému mají být vydány akcie, nesplatil vklad v dosavadní společnosti;

f) postup pro případ vypořádání s akcionářem, jež se změnou právní formy na evropskou společnost nesouhlasil; dále také výši částky, která mu bude vyplacena či způsob, kterým bude určena;

g) rovněž také v jaké výši bude určena náhrada pro vlastníky vyměnitelných

a prioritních dluhopisů a opčních listů;²⁴⁵

9.6.2. Stanovy

Není rovněž výslovně upraveno, zda i stanovy evropské společnosti mají být součástí projektu přeměny. Čl. 37 odst. 3 Nařízení ale svědčí názoru, že stanovy nejsou součástí projektu přeměny jednak z důvodu dikce ustanovení odst. 3, které staví projekt přeměny vedle stanov evropské společnosti („*valná hromada dotyčné společnosti schválí projekt přeměny společně se stanovami SE*“), jednak z důvodu přesného vymezení náležitostí projektu u fúze a u založení holdingové SE (čl. 20 odst. 1 písm. h) a čl. 32 odst. 2 Nařízení).²⁴⁶ Vycházeje z prováděcí národní úpravy je stanovy nutno notářsky ověřit (čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s § 23 odst. 1 AktG).

V souvislosti s vytvářením stanov evropské společnosti, která vzejde z přeměny, bude nutné zabývat se otázkou orgánů této společnosti. Představenstvo (a následně valná hromada, v jejíž pravomoci je schvalování stanov) se musí rozhodnout, jestli bude ponechán dualistický model řízení a správy či přejde v rámci přeměny na monistický systém. Jestliže zůstane u dualistického systému, nebude nutné stanovy podstatněji přepracovávat. V této souvislosti je pak také nutné ve stanovách vyřešit otázku kontinuity orgánů předchozí akciové společnosti v důsledku transformace na SE.²⁴⁷

²⁴⁵ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 260

²⁴⁶ Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 416; Srov. Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 93; V německé prováděcí úpravě (§ 194 UmwG) není výslovně upraveno, zda i stanovy mají být součástí projektu přeměny.; Někteří českí autoři zastávají názor, že návrh stanov má být součástí projektu přeměny (např. Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 260)

²⁴⁷ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 261

9.7. Zveřejnění projektu přeměny

Projekt přeměny musí být zveřejněn nejméně jeden měsíc před dnem, kdy se koná schůze valné hromady, která rozhoduje o přeměně společnosti. Zveřejnění proběhne způsobem stanoveným právními předpisy každého členského státu v souladu s čl. 3 směrnice 68/151/EHS (srov. čl. 37 odst. 5 Nařízení). Podle německého práva je projekt přeměny zveřejněn způsobem podle § 12 odst. 2 HGB. Po zveřejnění má představenstvo přeměňující se společnosti zahájit potřebné kroky k účasti zaměstnanců (§ 4 odst. 2 SE-BG).²⁴⁸ U nás se zveřejnění uskuteční podle stejných předpisů, které platí pro založení holdingové společnosti. Rovněž toto platí i pro dokumenty týkající se akcionářů. Publicita je tu jediný nástroj na ochranu minoritních akcionářů. Je tedy potřeba dbát na komplexnost zveřejněných dokumentů.²⁴⁹

9.8. Zpráva o přeměně, přezkoumání přeměny a osvědčení podle čl. 37 odst. 6 Nařízení

Stejně jako u předchozích způsobů zakládání evropské společnosti musí být i v tomto případě vytvořena zpráva o přeměně, a sice představenstvem přeměňující se akciové společnosti (srov. čl. 37 odst. 4 Nařízení). Tato zpráva podléhá požadavku písemné formy a musí být podepsána každým členem představenstva. Její obsah se orientuje na cíle, které jsou vytyčeny ve zprávě o holdingu. Obsahuje tedy právní a hospodářské aspekty přeměny, jakož i účinky, které má přeměna na právní formu SE pro akcionáře a pro účast zaměstnanců. Z dikce ustanovení odst. 4 předmětného článku jasně vyplývá, že zpráva o přeměně není součástí projektu přeměny.

S ohledem na skutečnost, že při změně akciové společnosti na evropskou společnost nedochází k žádným podstatným změnám v právním režimu společnosti, vztahuje se potřeba chránit věřitele jen na budoucí věřitele evropské společnosti. Ti mohou spoléhat na výši základního kapitálu evropské společnosti, který je vyšší než u běžné akciové společnosti. Tuto problematiku Nařízení řeší ve druhé části odst. 6, kdy stanoví povinnost přezkoumání výše čistého majetku společnosti znalci tak, aby odpovídal zapsanému základnímu kapitálu evropské společnosti. Znalec musí poté sepsat písemné osvědčení, jež je v souladu se směrnicí 77/91/EHS, že akciová společnost má čistá aktiva nejméně ve výši svého základního kapitálu a rezervních

²⁴⁸ Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 110

²⁴⁹ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 191

fondů, které nesmějí být podle právních předpisů nebo stanov rozděleny.²⁵⁰ Jako znalci přicházejí v úvahu jenom takoví nezávislí znalci, kteří mohou být zároveň znalci ve věci přezkoumání fúze (§ 11 odst. 1 UmwG a 319 HGB). Naše prováděcí úprava však ve svém § 22 odkazuje na přiměřené použití ustanovení zákona o přeměnách o znalci pro fúzi. Toto však vede k duplicitě úpravy z Nařízení, jelikož se právě jedná o ustanovení, kterými se provádí zmiňovaný článek Třetí směrnice. Za zmínku u tohoto ustanovení (§ 37 odst. 6) stojí zejména fakt, že se jedná o přímý odkaz na směrnici. Přiměřenost kapitálu se tedy v tomto případě nebude posuzovat podle implementačních předpisů toho členského státu, kde má akciová společnost své sídlo, nýbrž přímo dle směrnice. Jak právní stav, tak i řešení případných sporů bude jednotné na celoevropské úrovni.²⁵¹

Publicita tohoto osvědčení však není Nařízením, ani zák. o SE, ani německou prováděcí úpravou upravena. Z toho, že ustanovení čl. 37 odst. 6 Nařízení výslovně umožňuje, aby bylo toto osvědčení vydáno teprve před konáním valné hromady, se lze domnívat, že s takovou publicitou opravdu nebylo počítáno. Bude tedy pravděpodobně stačit, když bude text osvědčení k dispozici a k nahlédnutí účastníkům valné hromady.²⁵²

9.9. Schválení valnou hromadou

Valná hromada přeměňované akciové společnosti musí schválit projekt přeměny a rovněž schválit stanovy evropské společnosti. Tak zní čl. 37 odst. 7 věta první Nařízení. Pro usnesení valné hromady odkazuje věta druhá předmětného článku na prováděcí ustanovení k čl. 7 směrnice o fúzích. Právo členského státu se aplikuje na všechny záležitosti související s valnou hromadou a rozhodnutím o přeměně, nejen v ustanoveních, jež jsou implementací článku 7, jímž se stanoví požadavek kvalifikované, nejméně 2/3 většiny. V tomto případě platí stejný výklad jako pro fúzi (podkapitola 6.12.).²⁵³

Nutno je také zmínit odst. 8 článku 37 Nařízení, v němž je stanovena možnost členských států podmínit přeměnu společnosti tím, že orgán společnosti, na jehož

²⁵⁰ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgroupe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 94

²⁵¹ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 192

²⁵² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 268

²⁵³ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 192; Spitzbart, B.: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 418-419; Lange, O.: Überlegung zur Umwandlung einer deutschen in eine Europäische Aktiengesellschaft, EuZW 2003, s. 304

složení mají vliv zaměstnanci, schválí přeměnu kvalifikovanou většinou nebo jednohlasně. Toto ustanovení slouží k ochraně zaměstnanců, protože přeměna by mohla za jistých okolností sloužit k obejití zapojení zaměstnanců, resp. na snížení úrovně jejich zapojení.²⁵⁴ U nás toto zmocnění nebylo využito, v Německu rovněž ne.

9.10. Účast zaměstnanců

Důležitá je otázka důsledků transformace společnosti do evropské společnosti pro zaměstnance. Pro ně nastanou změny ohledně kolektivních práv. Individuální práva nebudou prakticky změnou vůbec dotčena, což vyplývá i z čl. 37 odst. 9 Nařízení.²⁵⁵ Společnost tedy nadále bude tuzemským právním subjektem, totožným s tím před přeměnou. Ke změně by ale mohlo dojít co se týká práva zaměstnanců na účast při řízení společnosti. Následkem přeměny je vymanění se z ryze tuzemské úpravy těchto otázek. Nadále budou podrobeny komunitární právní úpravě, konkrétně právním pravidlům plynoucím z ustanovení Směrnice o SE. To by se mohlo odrazit ve struktuře vlivu zaměstnanců na řízení evropské společnosti.²⁵⁶

K této problematice je pro úplnost nutné dodat, že zápis přeměněné akciové společnosti na evropskou společnost podle čl. 12 odst. 2 Nařízení nesmí být proveden, dokud nebyla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců podle článku 4 směrnice 2001/86/ES nebo dokud nebylo přijato rozhodnutí podle čl. 3 odst. 6 Směrnice nebo dokud neuplynula doba vyjednávání podle článku 5 Směrnice, aniž bylo dosaženo dohody.

9.11. Zpráva o založení, přezkoumání založení, zpráva o přezkoumání založení

Německý zákonodárce počítá se zprávou o založení, která má informovat o průběhu přeměny společnosti. Přiměřeně musí obsahovat zejména: Údaje k obsahu projektu přeměny, údaje o průběhu valné hromady, údaje k ustanovení dozorčího orgánu.²⁵⁷ Podle čl. 33 odst. 1 AktG mají členové řídících, dozorčích, popř. správních orgánů (srov. 22 odst. 6 SE-AG) prověřit průběh založení. Podle čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s §§ 197 UmwG a 34 odst. 2 AktG musí zakladatelé vyhotovit

²⁵⁴ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 192

²⁵⁵ „Práva a povinnosti společnosti, která se má přeměnit, týkající se podmínek zaměstnání, vyplývajících z vnitrostátních právních předpisů, praxe a jednotlivých pracovních smluv nebo pracovních poměrů, které existují ke dni zápisu do rejstříku, se převádějí na SE jejím zápisem bez dalšího.“

²⁵⁶ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 264

²⁵⁷ Další údaje jsou v § 32 odst. 2 č. 2, 3 AktG, § 32 odst. 3 AktG

zprávu o průběhu přezkoumání založení, která musí být podepsána všemi členy orgánů.²⁵⁸

9.12. Přezkoumání prostřednictvím obchodního rejstříku

Soud, který je příslušný pro zapsání evropské společnosti, prověřuje, zda proběhlo řízení o účasti zaměstnanců (čl. 12 odst. 2 Nařízení). Přezkum prostřednictvím soudu se řídí dle čl. 15 odst. 1 Nařízení národním právem, zejména podle § 38 AktG.²⁵⁹ U nás jsou použitelné předpisy týkající se zápisu do obchodního rejstříku dle obchodního zákoníku.

9.13. Zápis do obchodního rejstříku, zveřejnění a účinnost

Evropská společnost nabývá právní způsobilosti zápisem do obchodního rejstříku. V protikladu k fúzi a holdingové SE neobsahuje Nařízení pro přeměnu akcioné společnosti na evropskou společnost žádnou speciální úpravu pro zápis do obchodního rejstříku a ani pro předchozí kontrolu. Podle čl. 15 odst. 1 Nařízení ve spojení s §§ 198 – 201 UmwG je nutno pro německou evropskou společnost použít těchto speciálních předpisů pro zápis přeměny společnosti.²⁶⁰

Zápis evropské společnosti je dle čl. 15 odst. 2 a čl. 13 Nařízení zveřejněn ve sbírce Evropských společenství.²⁶¹ Podle čl. 37 odst. 2 Nařízení nemá přeměna akciové společnosti nehledě na čl. 12 za následek ani zrušení společnosti ani vznik nové právnické osoby, zůstává zachována právní a hospodářská identita společnosti.

Účinky přeměny společnosti pro akcionáře nejsou v Nařízení upraveny. Z právní identity společnosti vyplývá ale kogentní kontinuita členství podílníků.

Podle § 13 Nařízení ve spojení s § 40 AktG, § 10 HGB je nutno zápis evropské společnosti zveřejnit ve Spolkovém obchodním věstníku a alespoň dalších dvou periodikách. Dále následuje zveřejnění k informačním účelům v Úředním věstníku ES dle čl. 14 odst. 1 Nařízení.

²⁵⁸ Srov. *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 37 Nařízení, Rn. 74.; *Scheifele, M.*: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 427

²⁵⁹ *Spitzbart, B.*: Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 421

²⁶⁰ Srov. *Schwarz, G.*: Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006, čl. 37 Nařízení, Rn. 78

²⁶¹ *Tamtéž*, Rn. 84

9.14. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů

Nařízení neobsahuje žádná ustanovení týkající se ochrany minoritních akcionářů a věřitelů. Nařízení neobsahuje ani žádná zmocnění pro národního zákonodárce jako u fúze a holdingu. Právní úprava v §§ 207 a násl. UmwG nemůže být na základě čl. 15 odst. 1 Nařízení použita a SE-AG neobsahuje žádné odpovídající ustanovení. Proto nepřísluší v případě přeměny německé akciové společnosti na evropskou společnost minoritním akcionářům nárok na odstupné v hotovosti ani věřitelům nárok na peněžitou záruku.²⁶²

10. Odvozená dceřiná evropská společnost

10.1. Úvod

V poslední řadě je nutné v rámci celistvosti tématu zmínit nejpodstatnější body založení evropské společnosti odvozeným (derivativním) způsobem. Tento způsob založení SE umožňuje již výše zmiňovaný čl. 3 odst. 2 věty 1 Nařízení, podle něhož může evropská společnost založit jednu nebo více dceřiných společností ve formě evropské společnosti. Zde se jedná o klasické založení podle národního práva akciových společností.²⁶³ Jako své sídlo si může zvolit jakýkoli libovolný členský stát. Podmínka „nadmárodního prvku“ je zde již splněna tím, že se jedná o založení dceřiné SE skrze jinou SE samotnou.²⁶⁴

10.2. Aplikovatelné právo

Tento druh řízení není v Nařízení výslovně upraven, a proto odvozená dceřiná SE řídí dle čl. 15 odst. 1 Nařízení podle ustanovení národního akciového práva (§§ 23 a násl. AktG; ustanovení obch.z.) s následujícími modifikacemi:

- a) dle § 2 odst. 2 Nařízení musí upsaný kapitál činit nejméně 120.000 €;
- b) dle čl. 11 odst. 1 Nařízení musí obchodní firma obsahovat dodatek „SE“;

²⁶² Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 101

²⁶³ Tamtéž, s. 41; Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 439

²⁶⁴ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 41, 42; Scheifele, M.: Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004, s. 438

- c) dle čl. 12 odst. 2 Nařízení smí zápis do obchodního rejstříku následovat teprve poté, co byla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců včetně účasti podle čl. 4 Směrnice;
- d) dle čl. 1 odst. 4 Nařízení se zapojení zaměstnanců v SE řídí směrnicí 2001/86/ES;
- e) dle čl. 12 odst. 4 Nařízení nesmí být stanovy SE v protikladu k ujednání podle čl. 4 Směrnice.²⁶⁵

Stanovy se řídí úpravou v Nařízení, v SE-AG a v německém akciovém zákoně, u nás pak dle zák. o SE a obchodním zákoníkem.²⁶⁶

10.3. Subjekty

Nařízení dovoluje samotné evropské společnosti založit jednu nebo více SE. To jednoznačně vyplývá z doplňkového ustanovení v čl. 3 odst. 2 věta 2 a 3 Nařízení. Je otázkou, jestli je potřeba, aby evropská společnost zakládala odvozenou dceřinou SE jako její jediný zakladatel. Nebo jestli se na zakládání odvozené dceřiné SE mohou účastnit jiní zakladatelé za předpokladu, že bude splněna podmínka, že zakládaná společnost bude ve vztahu k zakladatelské evropské společnosti v postavení dceřiného subjektu? V této otázce se přikláním k názoru, že výčet forem subjektů, kteří se mohou účastnit na jednotlivých způsobech zakládání SE nelze nikterak rozšiřovat. Je dán taxativně. Odvozenou dceřinou SE tak může založit jen evropská společnost.²⁶⁷ Někteří němečtí autoři ale zastávají názor, že dle extensivního výkladu by se vedle SE mohly na založení odvozené dceřiné SE účastnit také další evropské společnosti, kapitálové společnosti a osobní společnosti.²⁶⁸

10.4. Zakládací listina

Vycházím-li z předpokladu, že výčet subjektů, které se mohou na založení odvozené dceřiné společnosti účastnit je taxativní, tudíž je zakladatelem jediný subjekt

²⁶⁵ Kropff, B., Semler, J., Goette, W., Habersack, M. a kol.: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2, Mnichov 2006, čl. 3 Nařízení, Rn. 4

²⁶⁶ Srov. Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F.: Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007, s. 119

²⁶⁷ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 254, 255

²⁶⁸ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgroupe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 41

²⁶⁹ To lze vyvodit i z druhé věty čl. 3 odst. 2 Nařízení, dle které se při tomto zakládání neuplatní právní předpisy členského státu, ve kterém má dceřiná evropská společnost sídlo, podle kterých musí mít akciová společnost více než jednoho akcionáře

, přichází v úvahu jako zakladatelský dokument jediné zakládací listina, která musí být ve formě notářského zápisu.

10.5. Zpráva o založení, přezkoumání založení a zpráva o přezkoumání založení

Podle německé národní úpravy (čl. 15 Nařízení ve spojení s § 32 AktG) má společnost, která je účastna na založení odvozené dceřiné evropské společnosti, povinnost vyhotovit písemnou zprávu. Zprávu o založení je nutno podepsat vedoucím orgánem (u dualistické struktury) nebo správním orgánem (u monistické struktury). Členové výkonných a dozorčích orgánů, popř. členové správní rady založené evropské společnosti musí prověřit průběh založení a podat o tom písemnou zprávu. Tuto zprávu je nutno podepsat všemi členy orgánů.²⁷⁰

10.6. Účast valné hromady

Nařízení nepředvídá zásadně žádnou kompetenci valné hromady při založení odvozené dceřiné evropské společnosti.

10.7. Účast zaměstnanců

Problematickou se zdá býti otázka účasti zaměstnanců na řízení dceřiné evropské společnosti. K této problematice neobsahuje Nařízení žádné ustanovení a SE-BG ani zák. o SE neobsahuje rovněž žádné ustanovení k účasti zaměstnanců při sekundárním založení.²⁷¹ Zakládána evropská společnost nemůže mít z povahy věci v době jejího zakládání zaměstnance ani dceřiné společnosti, tudíž je nutno dospět k závěru, že ustanovení směrnice o účasti zaměstnanců, což znamená ani druhé části zákona o SE a SE-BG, nelze na tento způsob zakládání SE použít. Další otázka tedy je, jaká úprava účasti zaměstnanců je tedy na tuto problematiku použitelná? Národní úprava participace ve státě jejího sídla je v tomto případě nepoužitelná, protože by to odporovalo ustanovení čl. 13 odst. 2 Směrnice. To by znamenalo, že na odvozenou dceřinou SE se nepoužije jak národní, tak komunitární úprava, což ovšem nekoresponduje s požadavkem čl. 12 odst. 2 Nařízení, podle kterého nesmí být

²⁷⁰ Jannott, D., Frodermann, J. a kol.: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005, s. 106; Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 422

²⁷¹ Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 422

evropská společnost zapsána do obchodního rejstříku, dokud nebyla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců dle čl. 4 Směrnice, nebylo přijato rozhodnutí dle čl. 3 odst. 6 Směrnice nebo neuplynula doba k vyjednávání dle čl. 5 Směrnice, aniž by bylo dosaženo dohody. Z výše uvedeného plyne, že byl evropský zákonodárce v této věci nedůsledný a zapomněl upravit otázku participace zaměstnanců na dceřiné evropské společnosti.²⁷²

10.8. Přezkoumání obchodním rejstříkem

Je tedy sporné, zda pro zapsání odvozené dceřiné evropské společnosti příslušným soudem je potřeba přezkoumání, zda proběhlo řízení o účasti zaměstnanců a byla uzavřena dohoda (srov. čl. 12 odst. 2 Nařízení).²⁷³

10.9. Zápis a zveřejnění

Pro zápis odvozené dceřiné SE je příslušný obchodní rejstřík označený v ustanovení § 4 věta 1 SE-AG ve spojení s § 376 odst. 1 FamFG. Místně je příslušný obchodní rejstřík v sídle nové evropské společnosti.

Jestliže z provedeného přezkumu podle § 38 AktG vyplývá, že odvozená dceřiná evropská společnost byla řádně založena a ohlášena, je zapsána do obchodního rejstříku (čl. 12 odst. 1 Nařízení ve spojení s §§ 14, 39 AktG, §§ 8 a násl. HGB). Odvozená dceřiná SE vzniká zapsáním do obchodního rejstříku. Tento zápis je prostřednictvím rejstříkového soudu zveřejněn ve Spolkovém věstníku a v nejméně dvou dalších periodikách. Krom toho je k informačním účelům zveřejněn i ve Sbírce Evropského společenství (čl. 14 odst. 1 věta první Nařízení). Pro českou novou evropskou společnost platí všeobecná právní úprava zápisu do obchodního rejstříku.

10.10. Ochrana minoritních akcionářů a věřitelů

Zvláštní předpisy jak u nás, tak v Německu k ochraně minoritních akcionářů, co se týká založení odvozené dceřiné evropské společnosti, neexistují. To samé platí pro právní ochranu věřitelů.

²⁷² Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 256

²⁷³ Spitzbart, B.: Die Europäische Akitengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, RNotZ 2006, s. 423

11. Vznik SE

O vzniku evropské společnosti bylo pojednáno v každé z jednotlivých kapitol. Přesto bych pro úplnost ráda připomenula následující fakta: Vznik evropské společnosti je harmonizován První směrnicí o obchodních společnostech. Princip je zakotven v čl. 16 odst. 1 Nařízení, podle jehož prvního odstavce „SE nabývá právní subjektivity dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku uvedeného v článku 12“. Zde je ovšem nutno zmínit nepřesný překlad spojení „am Tag ihrer Eintragung“. Podle správného překladu by se tedy mělo jednat o „den, ve kterém“ byla zapsána do registru a nikoli „ke kterému“.²⁷⁴ Zápis má konstitutivní povahu, přičemž účinky (čili právní moc) a způsob (procesní postup, opravné prostředky) se řídí právem státu sídla evropské společnosti.²⁷⁵

12. Jednání jménem SE před jejím vznikem

Před samotným závěrem mé práce bych ještě pár řádků věnovala problematice jednání jménem evropské společnosti před jejím vznikem, což je v některých případech samozřejmě nezbytné. V tomto časovém úseku je potřeba vykonat různá právně relevantní jednání s příslušnými úřady, rovněž také jednání majetkoprávní povahy.²⁷⁶ Tuto otázku odpovědnosti za závazky, které evropské společnosti vznikly před jejím vznikem se zabývá Nařízení ve svém čl. 16 odst. 2. Podle tohoto ustanovení se předpokládá, že SE tyto závazky²⁷⁷ evropská společnost převezme. Pokud ne, odpovídají za takovéto úkony ty právnické či fyzické osoby, jež je provedly, a sice společně, nerozdílně a neomezeně, nebylo-li dohodnuto jinak. Tato úprava je zřejmě míněna jako obecná, vztahuje se tedy na všechny případy zápisů SE do příslušného registru. V tom případě však může dojít k výkladovým problémům, hlavně při založení SE fúzí nebo při přeměně akciové společnosti na evropskou společnost. Co se týká fúze, problém může nastat, když jménem ještě neexistující SE bude jednat jedna ze zanikajících společností. Tato ale po svém zániku (a zápisu SE do rejstříku) nemůže být zavázána ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 Nařízení. Prostřednictvím univerzální sukcese dojde k přechodu takovýchto závazků zanikající společnosti na SE dnem, kdy byla zapsána do příslušného registru, bez toho, aby zde byl akt převzetí závazků.

²⁷⁴ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 289

²⁷⁵ Hodál, P., Alexander, J.: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005, s. 157

²⁷⁶ Jedná se např. o sjednání nájemní smlouvy na prostory, kde se bude nacházet sídlo evropské společnosti

²⁷⁷ „Závazkem“ je patrně Nařízením myšlen závazkový právní vztah, čili i práva, ne jenom povinnosti

U přeměny akciové společnosti na evropskou společnost, pokud bude akciová společnost ještě před zápisem SE do rejstříku podle čl. 12 odst. 2 Nařízení jednat jejím jménem, bude z těchto jednání zavázána přeměňovaná akciová společnost, ale od zápisu SE do rejstříku bude vázána přímo evropská společnost. Důvodem je fakt, že původně zavázaná právnická osoba bude nadále existovat a dojde jenom ke změně její právní formy.²⁷⁸

13. Závěr

13.1. *Pozitiva versus negativa SE*

Komunitární úprava podnikatelských právnických osob je dosud spíše na počátku dlouhé cesty k tomu, aby se stala rovnocenným partnerem vnitrostátní regulace nebo ji dokonce nahradila. Mezi právnické osoby evropského práva nyní řadíme Evropskou společnost (SE), Evropskou družstevní společnost (SCE), Evropské hospodářské zájmové sdružení (EZHS) a do budoucna snad i Evropskou soukromou společnost. Ani jedna z těchto forem obchodních společností se dosud nedočkala masovějšího rozšíření. Ze všeobecného hlediska je jim vytýkána především nízká životaschopnost a neschopnost přinést výhody, jež by byly motivací pro podnikatele k jejich rozsáhlejšímu využití.

Co se týká výhod, jde především o umožnění přeshraničních fúzí, které v době zavedení předmětné úpravy nebyly jinak přípustné (v současné době jsou již zákonem o přeměnách společností možné). Dále se jedná o svobodnou možnost přemístění sídla do jiného členského státu, což má ale být přijetím 14. směrnice umožněno i národním obchodním společností.

Evropská společnost patří mezi nejznámější formu komunitárních právnických osob. Nedošlo k jejímu předpokládanému rozšíření a celkově je její úprava považována spíše za neúspěšnou. Přesto tuto právní formu přijalo několik velkých společností v měřítku evropského trhu, příkladmo jmenujme alespoň Strabag, Deichmann, MAN či pojišťovna Allianz nebo automobilka Porsche, která transformovala holding pod evropskou společnost. U nás patří mezi evropské společnosti například Finep Holding.²⁷⁹

²⁷⁸ Dědič, J., Čech, P.: Evropská akciová společnost, BOVA POLYGON, Praha 2006, s. 281; Pospíšil, M.: Evropská společnost, Aplikované právo 1/2006, s. 90

²⁷⁹ <http://www.akont.cz/cz/205.zajem-o-evropske-spolecnosti-se-stale-roste>, [navštíveno dne 2.9.2010]

13.2. SE versus české úřady

Postupně dochází k překonávání neznalosti relativně nové právní formy obchodní společnosti, a to především u soudu vedoucího obchodní rejstřík v Praze, kde je zapsána většina evropských společností se sídlem v České republice. Rovněž živnostenské a finanční úřady si na evropskou společnost začínají zvykat. Především z důvodu, že vnitřní uspořádání společnosti je obdobné jako u české akciové společnosti, je zkušenost podnikatelů s místními úřady většinou uspokojivá.

13.3. Statistika

Podle analýzy společnosti Akont bylo v prvním roce platnosti předmětné legislativy, tedy v roce 2007, v celé Evropské unii založeno přibližně dvě stě evropských společností. U nás jich pak během prvních šesti měsíců platnosti nové legislativy, tzn. do konce roku 2007, vzniklo více než dvacet. V polovině prosince 2008 jich bylo v České republice registrováno již 113. U nás je možnost, jako v jedné z mála zemí Evropy, využití nabídky tzv. ready-made evropských společností, které jsou zakládány jako dceřiné společnosti již existujících evropských společností. Právě tato snazší dostupnost je pokládána za jednu z hlavních příčin rostoucí oblíbenosti evropských společností u nás.²⁸⁰ Hlavní výhodou těchto předzaložených společností je především úspora času a nákladů, stejně tak vyhnutí se složitému a nejistému postupu při zakládání. Další výhodou těchto předzaložených společností je také fakt, že tyto ready-made evropské společnosti umožňují také založit evropskou společnost, aniž by se musela splnit podmínka tzv. přeshraničního prvku nebo se muselo vyjednávat zapojení zaměstnanců. Toto je stěžejní hlavně pro menší společnosti. Uskupení zaměstnanců jsou ale opačného názoru, a sice vyjadřují obavu, že by se ready-made evropské společnosti mohly využívat k obcházení ustanovení Směrnice týkající se zapojení zaměstnanců.²⁸¹

Na konci roku 2009 se u nás počet založených evropských společností zvýšil na 153. Podle tiskové zprávy společnosti SMART Companies z 29.4.2010 bylo pak v dubnu 2010 registrováno celkem 257 evropských společností. Z tohoto počtu bylo v samotné Praze registrováno 173 evropských společností, což je přes 65% všech evropských společností. Dalším regionem, kde došlo k nárustu registrace evropských

²⁸⁰ Menšíková, L.: Evropská společnost na vzestupu, Právní rádce 1/2009, s. 29

²⁸¹ Zpráva Komise Evropské Evropskému parlamentu a Radě (Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)), KOM (2010) 676 v konečném znění

společností je jižní Morava, kde bylo ke konci roku 2009 již 33 evropských společností. Protipólem výše zmíněných společností jsou regiony jako je např. Ústecký a Jihočeský kraj, kde byla do té doby založena pouze jediná evropská společnost.²⁸²

K 18.11. 2010 bylo podle dostupných údajů internetového portálu Worker-participation.eu v celé Evropské unii a EHS založeno 658 Evropských společností, přičemž v České republice 313, což je 47,6 % z nich. Na druhém místě je pak co do počtu založení evropských společností Německo, kde bylo k témuž datu registrováno 154 evropských společností.²⁸³

Vůbec jako první evropská společnost byla 4 dny po nabytí účinnosti Nařízení zaregistrována již výše zmiňovaná rakouská stavební společnost STRABAG. V Německu byla první evropskou společností, která byla založena v srpnu 2006, společnost MAN. Dále ji následovaly společnosti jako Allianz, BASF, Deichmann, Deloitte, E.ON Energy Trading a další.²⁸⁴

13.4. Zpráva Komise

Dne 19. listopadu 2010 byla Komisí uveřejněna zpráva o uplatňování nařízení č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti. Zpráva vychází především ze studie společnosti Ernst&Young²⁸⁵ a následné veřejné konzultace, která byla uzavřena v květnu 2010. Z textu zprávy Komise je patrné, že tato norma nenaplnuje očekávání, se kterými byla před více než 9 lety přijímána. Základní specifická myšlenka této právní normy, a sice umožnit podnikatelským subjektům snadnější působení na vnitřním trhu Evropské unie, nebyla podle Komise naplněna. Podle ní evropská společnost jako jednotná právní forma fakticky neexistuje, v Evropské unii se tak podle ní nachází spíše 27 různých druhů evropských společností.

Jako zápory jsou nadále podle Komise uváděny náklady na založení, časově náročné a složité postupy a právní nejistota společně s nedostatkem souvisejících znalostí a praktických zkušeností poradců a příslušných veřejných orgánů v této oblasti. Například vytvoření BASF SE a Allianz SE stálo údajně 5 mil. €, resp. 95 mil.

²⁸² <http://www.finance.cz/zpravy/finance/261885-pocty-zalozenych-evropskych-spolecnosti-v-ceske-republice-stale-rostou/>, [navštíveno dne 2.9.2010]

²⁸³ <http://www.spolecnostionline.cz/cz/231-firem-s-pravni-formou-evropska-spolecnost-je-v-cesku-311-temer-tolik-jako-ve-zbytku-eu>, [navštíveno dne 2.1.2011]

²⁸⁴ <http://www.worker-participation.eu/European-Company/SE-COMPANIES-News/Facts-and-Figures>, [navštíveno dne 2.1.2011]

²⁸⁵ Ernst&Young: Study on the operation and the impacts of the Statute for a European Company (SE)-2008/S 144-192482 (Final report), 9.12.2009

€. Průměrná suma zřízení evropské společnosti činí podle externí studie okolo 784 tis. €. Jako další, a sice nejvýraznější, problém fungování evropské společnosti vidí Komise nedostatečnou informovanost o evropské společnosti v podnikatelských kruzích uvnitř a vně Evropské unie. Jde především o skutečnost, že při oznámení přijetí právní formy SE musí vedení často investovat do objasňování povahy evropské společnosti svým obchodním partnerům (zákazníkům, dodavatelům, bankám a dalším) a zaměstnancům. Zejména pravidla o zapojení zaměstnanců jsou brána jako negativní, jelikož jsou podle výsledků veřejné diskuze považována za složitá a časově náročná, a to především v těch členských státech, jejichž vnitrostátní právní předpisy systém zastoupení pracovníků nevyžadují. Jindy jsou tato pravidla brána jako nepřiměřená, a to především v situaci, kdy se zapojení týká jen nepatrného počtu zaměstnanců. U kótovaných společností, pro něž je jistota postupů a časového rámce zapsání do registru zásadní, je také někdy jako negativní považováno, že evropská společnost nemůže být vytvořena před ukončením jednání o zapojení zaměstnanců. Jiného názoru jsou však organizace pracovníků.

Jako přínos hodnotí Komise tzv. evropskou image SE. Ta je stěžejní především pro společnosti, jež se snaží zdůraznit svou evropskou příslušnost nebo chtějí využít této právní formy, která je známější než jejich vnitrostátní formy, aby mohly proniknout na trhy ostatních členských států, aniž by musely zakládat zahraniční pobočky. Komise však vidí tuto výhodu především u společností v malých zemích, ve východoevropských zemích, dále především v Belgii a v exportně orientovaných zemích jako například v Německu. Naopak v některých členských státech a rovněž v některých zvláštních odvětvích je oproti evropskému označení na trhu lépe uplatnitelná národní značka.

Dále Komise uvádí jako možnou výhodu evropské společnosti její nadnárodní povahu. Tuto lze zejména využít při provádění přeshraniční fúze nebo strukturálních změnách ve skupině. Takovou strukturální změnou může být například přeměna dceřiných společností na pobočky mateřské společnosti. Podle Komise toto pomáhá především k tomu, „*aby se zabránilo pocitu národní 'porážky' vedení a zaměstnanců ve společnosti, která sloučením zaniká, nebo v dřívějších dceřiných společnostech.*“

Komise také pozitivně hodnotí možnost přemístění sídla evropské společnosti do jiného členského státu, a to především z důvodu neexistence směrnice o přeshraničním přemístění sídla společnosti. Tak je tedy evropská společnost jedinou právní formou společnosti, která společností umožňuje přemístění jejich sídla do

jiného členského státu bez likvidace. Jako na oslabení této výhody je pohlíženo na požadavek Nařízení, aby bylo společně se sídlem společnosti přemístěno také její správní ústředí. Zpráva Komise uvádí toto jako „nejpřítažlivější“ hlavně pro holdingové společnosti. K 25.6. 2010 došlo k přemístění sídla 49 evropských společností.

Co se týká rozmístění evropských společností uvádí externí studie a stejně tak i účastníci konzultace, že na toto rozmístění může mít vliv velikost národních společností. Rovněž zvýšené náklady (zejména vysoká požadovaná částka minimálního kapitálu) a složitost založení evropské společnosti (ve srovnání s národní a.s.) mohou být překážkou v těch členských státech, ve kterých tvoří národní společnosti spíš malé a střední podniky. Takovými státy jsou například Polsko, Španělsko, Portugalsko, Řecko a Itálie. Vliv na počet evropských společností má rovněž podle výsledků studie a diskuze také míra propagace v tom kterém členském státě. Právní forma evropské společnosti je například aktivně propagována u nás či v Německu, zatímco např. ve Španělsku nebo Itálii je informovanost o této právní formě méně dostupná. V souvislosti s „oblíbeností“ evropské společnosti u nás a v Německu je také uváděn tzv. spirálový efekt, kdy zvýšený počet evropských společností v daném členském státě vyvolal zájem ostatních společností o tuto právní formu, což se promítlo v četnějším zakládání evropských společností v tomto členském státě.

Komise předpokládá předložení případných revizních návrhů platného Nařízení a Směrnice v roce 2012.²⁸⁶

²⁸⁶ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/aktuality-z-eu-prosinec-2010/statut-evropske-spolecnosti-nefunguje/1001939/59126/>, [navštíveno dne 2.1.2011]; Zpráva Komise Evropské Evropskému parlamentu a Radě (Uplatňování nařízení Rady č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE)), KOM (2010) 676 v konečném znění

Resumé

Mit der Verordnung des Rates über das Statut der Europäischen Gesellschaft aus dem Jahr 2004 ist mit der Europäischen Aktiengesellschaft die erste supranationale Rechtsform für eine gemeinschaftsrechtliche Kapitalgesellschaft geschaffen worden. Damit soll den europaweit tätigen Unternehmen die Möglichkeit gegeben werden, in der Zukunft mit nur einer Gesellschaft an Stelle einer komplizierten Konzernstruktur zu operieren.

Als europäische Verordnung ist die SE-Verordnung in allen Mitgliedstaaten der EU unmittelbar anwendbar. Die Verordnung verweist aber vielfach auf nationales Recht, das heißt auf das allgemeine Aktienrecht. Außerdem ermächtigt sie den nationalen Gesetzgeber, bestimmte Bereiche speziell für die Europäische Aktiengesellschaft zu regeln. Dies wird zu großen Unterschieden zwischen SE der Mitgliedstaaten führen. In Deutschland sind folgende Vorschriften auf SE zur Anwendung: Gesetz zur Ausführung der Europäischen Gesellschaft, dessen Artikel 1 das Gesetz zur Ausführung der Verordnung über das Status der Europäischen Gesellschaft und dessen Artikel 2 das Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft beinhaltet, Umwandlungsgesetz und Aktiengesetz. In der Tschechischen Republik sind Gesetz über die Europäischen Gesellschaft, Umwandlungsgesetz und die Bestimmungen des Handelsgesetzbuchs über die Aktiengesellschaft zur Anwendung.

Die Europäische Aktiengesellschaft ist eine Gesellschaft mit eigener Rechtspersönlichkeit und beschränkter Haftung, die im Wesentlichen auf Großunternehmen zugeschnitten ist.

Die SE-Verordnung sieht fünf Möglichkeiten der Gründung einer SE vor (vier originäre und eine abgeleitete), die jeweils als Anknüpfungspunkt den Sitz mindestens zweier Gesellschaften in mindestens zwei verschiedenen Mitgliedstaaten gemeinsam haben. Die SE kann also durch Verschmelzung gemäß Art. 2 Abs. 1 und Art. 17-31 SE-Verordnung mit Anhang I zur SE-Verordnung, durch Gründung einer gemeinsamen Holding-SE durch mehrere Kapitalgesellschaften gemäß Art. 2 Abs. 2 und Art. 32-34 SE-Verordnung in Verbindung mit Anhang I und II zur SE-VO, durch Gründung einer gemeinsamen Tochter-SE durch mehrere juristische Personen gemäß Art. 2 Abs. 3 und Art. 35 und 36 SE-Verordnung und durch Umwandlung einer Aktiengesellschaft in eine SE gemäß Art. 2 Abs. 4 und Art. 37 SE-Verordnung

gegründet wird. Eine abgeleitete Möglichkeit der Gründung einer SE ist durch eine Ausgründung einer SE-Tochtergesellschaft (Tochter-SE aus einer Mutter-SE) nach Art. 3 Abs. 2 SE-Verordnung.

Seznam literatury

Monografie

- *Baums, T., Cahn, A.*: Die Europäische Aktiengesellschaft, Umsetzungsfragen und Perspektiven, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, Berlín 2004
- *Ballof, F. a kol.*: Gesellschaftsrecht für die Praxis 2009, 10. vydání, Freiburg, Br.: Memento-Verl., Freiburg 2008
- *Bejček, J. a kol.*: Základy obchodního práva v Evropě, Masarykova univerzita, Brno 2009
- *Brandt, U.*: Die Hauptversammlung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang Verlag, Frankfurt nad Mohanem 2004
- *Breithaupt, J., Ottersbach, J.*: Kompendium Gesellschaftsrecht, C.H.Beck Franz Vahlen, Mnichov 2010
- *Černá, S.*: Obchodní právo 3, Akciové společnosti, 1. vydání, ASPI, 2006
- *Dauner-Lieb, B., Simon, S. a kol.*: Kölner Kommentar zum UmwG, Heymann Verlag, Köln 2009
- *Dědič, J., Čech, P.*: Evropské právo společností včetně úplného znění předpisů komunitárního práva, 1. vydání, BOVA POLYGON, Praha 2004
- *Dědič, J., Čech, P.*: Evropská akciová společnost, 1. vydání, BOVA POLYGON, Praha 2006
- *Dědič, J., Kotoučová, J.*: Podnikatel a rekodifikace obchodního práva, Vysoká škola aplikovaného práva, 2009
- *Dědič, J., Štenglová, I., Čech, P., Kříž, R.*: Akciové společnosti, 6. vydání, C.H.Beck, Praha 2007
- *Dvořák, T.*: Akciová společnost a Evropská společnost, 2. vydání, ASPI 2009
- *Eisenhardt, U.*: Gesellschaftsrecht, 14. vydání, C.H.Beck, Mnichov 2009
- *Forst, G.*: Die Beteiligungsvereinbarung nach § 21 SE-BG, Carl Heymanns Verlag, Köln 2010
- *Gössl, U.*: Die Satzung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE) mit Sitz in Deutschland, Mohr Siebeck Verlag, Tübingen
- *Grundmann, S.*: Europäisches Gesellschaftsrecht, 2.vydání, C.F.Müller, Heidelberg 2011

- *Habersack, M.*: Europäisches Gesellschaftsrecht, 3. vydání., C.H.Beck, Mnichov 2006
- *Happ, W. a kol.*: Aktienrecht (Handbuch, Mustertexte, Kommentar), 3. vydání, Carl Heymanns Verlag, Mnichov 2007
- *Handlanger, C.*: Die Europäische Aktiengesellschaft als Rechtsform für den Mittelstand, 2. vydání, Deutsch Europäischer Hochschulverlag, Bremen 2008
- *Henssler, M., Strohn, L.*: Gesellschaftsrecht, C.H.Beck, Mnichov 2011
- *Hodál, P., Alexander, J.*: Evropské právo obchodních společností, Linde, Praha 2005
- *Hoops, A.*: Die Mitbestimmungsvereinbarung in der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), CENTAURUS Verlags KG, Kenzingen 2009
- *Hueck, G., Windbichler, C.*: Gesellschaftsrecht, 21. vydání, C.H.Beck, Mnichov 2008
- *Jaeger, C.*: Die Europäische Aktiengesellschaft – europäischen oder nationalen Rechts, 1. vydání, Nomox Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 1994
- *Jannott, D., Frodermann, J. a kol.*: Handbuch der Europäischen Aktiengesellschaft-Societas Europaea, C.F.Müller, Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH, Heidelberg 2005
- *Kallmeyer, H.*: Umwandlungsgesetz (UmwG), Kommentar, Verschmelzung, Spaltung und Formwechsel bei Handelsgesellschaften, 4. vydání, Schmidt (Otto), Köln 2009
- *Klunzinger, E.*: Grundzüge des Gesellschaftsrecht, 15.vydání, Franz Vahlen, Mnichov 2009
- *Kropff, B., Semler, J., Goette, W., Habersack, M. a kol.*: Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, Band 9/2 (§§ 329-410 AktG, SE-VO, SE-BG, Europäische Niederlassungsfreiheit, Die Richtlinien zum Gesellschaftsrecht), 2. vydání, Mnichov 2006
- *Kuhn, P., Štenglová, I., Bílá I., Havel, B. a kol.*: Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev, komentář, 1. vydání, C.H.Beck 2010
- *Ludwig, G.*: Die Beendigung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE) nach dem europäischen und nationalen Recht, 1. vydání, Nomos, Baden-Baden 2007
- *Lutter, M. a kol.*: Die Europäische Aktiengesellschaft, 2. vydání, Carl Heymanns Verlag KG, Köln 1976

- *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.:* NomosKommentar, Europäische Aktiengesellschaft, 2. vydání, Nomos, Baden-Baden 2010
- *Manz, G., Mayer, B., Schröder, A.:* Die Aktiengesellschaft, 6. vydání, Berlin 2010
- *Müller-Graff, P., Teichman, C. a kol.:* Europäisches Gesellschaftsrecht auf neuen Wegen, 1.vydání, Nomos, Baden-Baden 2010
- *Müller, W., Rödder, T. a kol.:* Beck'sches Handbuch der AG, Gesellschaftsrecht, Steuerrecht, Börsengang, 2. vydání, C.H.Beck, Mnichov 2009
- *Oplustil, K., Teichmann, C.:* The European Company – all over Europe, De Gruyter Rechtswissenschaften Verlags-GmbH, Berlin 2004
- *Raban, P. a kol.:* Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev (výklad, prováděcí předpisy ČR a EU, vybrané souvisící předpisy), EUROUNION Praha, s.r.o., Praha 2009
- *Rolf, B.:* Die Anwendbarkeit des Deutschen Corporate Governance Kodex auf die Societas Europaea (SE), Peter Lang Verlag-GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2008
- *Schmidt, P.:* Die monistische SE in Deutschland, Hamburg 2006
- *Scheifele, M.:* Die Gründung der Europäischen Aktiengesellschaft (SE), Peter Lang GmbH, Frankfurt nad Mohanem 2004
- *Spindler, G., Stilz, E. a kol.:* Kommentar zum Aktiengesetz, Band 2 (§§ 179-410 AktG, IntGesR, SpruchG, SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2007
- *Schwarz, G.:* Kommentar zur Verordnung (EG) Nr. 2157/2001 des Rates über das Status der Europäischen Gesellschaft (SE)-(SE-VO), C.H.Beck, Mnichov 2006
- *Svoboda, P.:* Úvod do evropského práva, C.H.Beck, Praha 2010
- *Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.:* Obchodní zákoník (komentář), 13. vydání, C.H.Beck, Praha 2010
- *Tichý, L. a kol.:* Fúze a akvizice v českém, evropském a německém právu, Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, v nakladatelství Eva Rozkotová-IFEC, 2. vydání, 2007
- *Tichý, L., Arnold, R., Zemánek, J., Král, R.:* Evropské právo, 4. vydání, C.H.Beck, Praha 2010
- *Van Gerven, D., Storm, P.:* The European Company, 1. vydání, Cambridge University Press, 2006
- *Van Hulle, K., Maul, S., Drinhausen, F. a kol.:* Handbuch zur Europäischen Gesellschaft (SE), C.H.Beck, Mnichov 2007
- *Windbichler, C.:* Gesellschaftsrecht, 22. vydání, C.H.Beck, Mnichov 2009

Články

- *Bachmann, G.*: Die Societas Europaea und das europäische Privatrecht, ZeuP 2008, s. 32-39
- *Bayer, W., Schmidt, J.*: Aktuelle Entwicklungen im Europäischen Gesellschaftsrecht (2004-2007), BB 2008, s. 454-460
- *Brandi, T. O.*: Die Europäische Aktiengesellschaft im deutschen und internationalen Konzernrecht, NZG 2003, s. 890-896
- *Casper, M., Weller, M. P.*: Mobilität und grenzüberschreitende Umstrukturierung der SE, NZG 2009, s. 681-686
- *Čech, P.*: Zákony o evropské společnosti nabyly účinnosti, Právní zpravodaj 2/2005, s. 9-18
- *Dědič, J.*: Nad zákonem o přeměnách aneb druhá „podařená“ dekodifikace obchodního zákoníku, Právní zpravodaj 7/2008, s. 1
- *Dvořák, T.*: Rozvažování nad evropskou společností, Právní rozhledy 2/2007, s. 68
- *Eidenmüller, H., Engert, A., Hornuf, L.*: Vom Wert der Wahlfreiheit: Eine empirische Analyse der Societas Europaea, AG 2009, s. 845-859
- *Empt, M.*: Zur Anwendbarkeit von § 17 Abs. 2 UmwG bei einer SE-Gründung durch Verschmelzung auf eine deutsche AG, NZG 2010, s. 1013-1022
- *Forst, G.*: Zur Größe des mitbestimmten Organs einer kraft Beteiligungsvereinbarung mitbestimmten SE, AG 2010, s. 350-362
- *Grambow, T., Stadler, R.*: Grenzüberschreitende Verschmelzungen unter Beteiligung einer Europäischen Gesellschaft (Societas Europaea-SE), BB 2010, s. 350-359
- *Hejda, J.*: Evropská společnost II, Právní rádce 10/2005, s. 4-10
- *Hirte, H.*: Die Europäische Aktiengesellschaft – ein Überblick nach In-Kraft-Tretender deutschen Ausführungsgesetzgebung, DstR 2005, s. 653-658
- *Kožiak, J.*: Evropská společnost z pohledu činnosti notářů a rejstříkových soudů, diplomová práce, Brno 2008
- *Köstler, R.*: Die Beteiligung der Arbeitnehmer in der Europäischen Aktiengesellschaft nach den deutschen Umsetzungsgesetzen, DStR 2005, s. 745-750

- *Krůta, J.:* Poznámky ke koncernovým vnitrostátním fúzím kapitálových obchodních společností, *Obchodněprávní revue* 2/2010, s. 46-50
- *Lange, O.:* Überlegung zur Umwandlung einer deutschen in eine Europäische Aktiengesellschaft, *EuZW* 2003, s. 301-306
- *Lasák, J.:* Právní aspekty přeshraničních fúzí národních společností v komunitárním právu (ve světle judikatury Evropského soudního dvora), Rigorózní práce, Masarykova univerzita, Brno 2009
- *Lutter, M.:* Europäische Aktiengesellschaft-Rechtsfigur mit Zukunft?, *BB* 2002, s. 1-7
- *Menšíková, L.:* Evropská společnost na vzestupu, *Právní rádce* 1/2009, s. 29-31
- *Merk, H.:* Europäische Aktiengesellschaft: Gesetzgebung als Selbstzweck?, Kritische Bemerkungen zum Entwurf von 1991, *BB* 1992, s. 652-661
- *Mišúr, P.:* Návrh nařízení Rady o Statutu evropské soukromé společnosti byl vrácen k přepracování, *Obchodněprávní revue* 3/2010, s. 84
- *Müller-Bonanni, T., Müntefering, M.:* Arbeitnehmerbeteiligung bei SE-Gründung und grenzüberschreitender Verschmelzung im Vergleich, *BB* 2009, s. 1699-1703
- *Nagel, B.:* Die Europäische Aktiengesellschaft (SE) in Deutschland-der Regierungsentwurf zum SE-Einführungsgesetz, *NZG* 2004, s. 833-839
- *Nedelka, M.:* Znovuzrození evropské akciové společnosti, *Evropské právo* 12/2001, s. 1-7
- *Neruda, R.:* Societas Europaea, *Právní fórum* 5/2006, s. 149
- *Pelikánová, I.:* Evropská akciová společnost a její význam pro české právo, *Sborník-XIII., Karlovarské právnické dny, Linde, Praha, 2003*, s. 180-193
- *Petr, M.:* Evropská společnost – 1. část, *Právní rozhledy* 2/2005, s. 69
- *Petr, M.:* Evropská společnost – 2. část, *Právní rozhledy* 3/2005
- *Pospišil, M.:* Evropská společnost, *Aplikované právo* 1/2006, s. 85-93
- *Salač, J., Doležil, T.:* Evropský soudní dvůr dotvází svobodu usazování (podnikání) obchodních společností - k rozsudku Inspire Art, *Právní rozhledy* 4/2004, s. 147
- *Schlösser, J.:* Europäische Aktiengesellschaft und deutsches Strafrecht, *NZG* 2008, s. 126-135
- *Spitzbart, B.:* Die Europäische Aktiengesellschaft (Societas Europaea-SE)-Aufbau der SE und Gründung, *RNotZ* 2006, s. 1-79

- *Svobodová, A.:* Die Gründung der Societas Europaea in Deutschland, magisterská práce, Drážďany 2009
- *Stavínohová, P.:* Přeshraniční fúze, Právní rozhledy 16/2005, s. 592
- *Stavínohová, P.:* Svoboda usazování společností, Právní rádce, 9/2006, s. 22
- *Stavínohová, P.:* K pojmu společnost v komunitárním stavu, Právní fórum 12/2005, s. 457
- *Štrauch, P.:* Evropská společnost v praxi, diplomová práce, Masarykova univerzita 2008
- *Teichman, C.:* Minderheitenschutz bei Gründung und Sitzverlegung der SE, ZGR 2003, 367-401.
- *Wagner, J.:* Die Bestimmung des auf die SE anwendbaren Rechts, NZG 2002, s. 986-991
- *Zima, P.:* K některým problémům zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, Právní rozhledy 21/2008, s. 791
- *Získalová, T.:* Přeshraniční fúze, PROFIT-společensko-ekonomický týdeník 2011

Internetové stránky

<http://www.podnikatel.cz/clanky/nebojte-se-fuze-i-kdyz-je-slozita-da-se-zvladnout/>

<http://www.podnikatel.cz/clanky/fuze-uz-neni-pouze-tuzemskou-vysadou/>

<http://www.epravo.cz/top/clanky/koncerny-v-komunitarnim-pravu-analyza-a-namety-pro-rekodifikaci-53694.html>

http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/art_5949/k-nekterym-problemum-zakona-o-premenach-obchodnich-spolecnosti-a-druzstev.aspx

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:294:0001:01:CS:HTML>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:294:0022:01:CS:HTML>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52008PC0396:CS:NOT>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1989:395:0040:015:CS:HTML>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31978L0855:CS:HTML>

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=293/2005%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1968:065:0008:008:CS:HTML>

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/aktuality-z-eu-prosinec-2010/statut-evropske-spolecnosti-nefunguje/1001939/59126/>

<http://www.finance.cz/zpravy/finance/261885-pocty-zalozenych-evropskych-spolecnosti-v-ceske-republice-stale-rostou/>

<http://www.spolecnostionline.cz/cz/231.firem-s-pravni-formou-evropska-spolecnost-je-v-cesku-311-temer-tolik-jako-ve-zbytku-eu>

<http://www.worker-participation.eu/European-Company/SE-COMPANIES-News/Facts-and-Figures>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:310:0001:01:CS:HTML>

Příloha (Nařízení č. 2157/2001)

Jako přílohu k této rigorózní práci přikládám Nařízení č. 2157/2001. Z důvodu obsáhlosti příslušného dokumentu pouze část, která se týká tématu předkládané práce-založení evropské společnosti.

Úřední věstník L 294 , 10/11/2001 S. 0001 - 0021

Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001

ze dne 8. října 2001

o statutu evropské společnosti (SE)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 308 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise [1],

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu [2],

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru [3],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Předpokladem dotvoření vnitřního trhu a zlepšení, která to přinese v hospodářské a sociální oblasti v celém Společenství, je nejen odstranění překážek obchodu, ale také přizpůsobení struktur výrobních kapacit rozměrům Společenství. k tomu je nezbytné, aby společnosti, jejichž činnost není omezena na uspokojování pouze čistě místních potřeb, mohly plánovat a provádět reorganizaci svého podnikání v měřítku Společenství.

(2) Tato reorganizace předpokládá, že stávajícím společnostem z různých členských států je dána možnost, aby spojovaly svůj potenciál prostřednictvím fúzí. Tyto operace lze provádět pouze při dodržení pravidel hospodářské soutěže stanovených ve Smlouvě.

(3) Restrukturalizace a spolupráce mezi společnostmi z různých členských států vyvolává právní, psychologické i daňové potíže. Sbližování práva společností jednotlivých členských států pomocí směrnic vydaných podle článku 44 Smlouvy může překonat některé tyto problémy. Takové sbližování však nezbavuje společnosti podléhající různým právním systémům povinnosti zvolit formu společnosti, která se řídí určitým vnitrostátním právem.

(4) Právní rámec, ve kterém musí být provozováno podnikání ve Společenství, je nadále převážně založen na vnitrostátních právních předpisech, a proto již neodpovídá hospodářskému rámci, ve kterém se musí podnikání vyvíjet, má-li být dosaženo cílů stanovených v článku 18 Smlouvy. Tato situace představuje značnou překážku pro vytváření skupin společností z různých členských států.

(5) Členské státy jsou povinny zajistit, aby ustanovení platná pro evropské společnosti podle tohoto nařízení nevedla k diskriminaci vyplývající z neodůvodněného rozdílného přístupu k evropským společnostem ve srovnání s akciovými společnostmi ani k nepřiměřeným omezením týkajícím se založení evropské společnosti nebo přemístění jejího sídla.

(6) Je nezbytně nutné v nejvyšší možné míře zajistit, aby hospodářská a právní jednotka při podnikání ve Společenství byly totožné. K tomuto účelu by měly být vydány předpisy týkající se zřizování společností, vedle společností řídicích se daným vnitrostátním právem, jejichž založení a činnost se bude řídit právem vyplývajícím z nařízení Společenství přímo použitelného ve všech členských státech.

(7) Ustanovení takového nařízení umožní vytvářet a řídit společnosti evropského rozměru bez překážek vyplývajících z rozdílů a z omezeného územního uplatnění vnitrostátního práva obchodních společností.

(8) Statut evropské akciové společnosti (dále jen "SE") patří k opatřením, která měla Rada přijmout před rokem 1992 podle Bílé knihy Komise o dotvoření vnitřního trhu, kterou schválila Evropská rada na zasedání v Miláně v červnu 1985. Evropská rada vyslovila na zasedání v Bruselu v roce 1987 přání, aby byl tento statut vytvořen rychle.

(9) Od roku 1970, kdy Komise předložila návrh nařízení o statutu evropské akciové společnosti, který byl změněn v roce 1975, došlo k podstatnému pokroku prací na sbližování vnitrostátního práva společností, takže v oblastech, ve kterých fungování SE nevyžaduje jednotná pravidla Společenství, lze odkazovat na právo akciových společností platné v členském státě, ve kterém má SE sídlo.

(10) Aniž jsou dotčeny hospodářské potřeby, které se mohou objevit v budoucnu, má-li být dosaženo základního cíle právních norem týkajících se SE, musí být přinejmenším možné vytvořit takovou společnost jako prostředek umožňující společností z různých členských států fúzovat nebo založit holdingovou společnost nebo umožňující společností a jiným právníckým osobám provozujícím hospodářskou činnost a řídícím se právem různých členských států, aby vytvořily společné dceřiné společnosti.

(11) V této souvislosti by mělo být akciové společnosti se sídlem a správním ústředím ve Společenství umožněno, aby se přeměnila na SE, aniž by musela být provedena likvidace, za předpokladu, že má dceřinou společnost v jiném členském státě, než ve kterém má sídlo.

(12) Vnitrostátní právní předpisy vztahující se na akciové společnosti, které nabízejí své cenné papíry veřejnosti, a na transakce s cennými papíry by se měly uplatňovat také tehdy, je-li SE založena veřejnou nabídkou cenných papírů, a na SE, které chtějí takových finančních nástrojů využít;

(13) SE samotná musí být kapitálovou společností ve formě akciové společnosti, která je nejvhodnější formou, jak z hlediska financování, tak i řízení, pro potřeby společnosti provozující podnikání v měřítku Společenství. Aby bylo zajištěno, že tyto společnosti budou mít přiměřenou velikost, má být stanoven minimální základní kapitál tak, aby společnosti měly dostatečný majetek, a přitom nebylo pro malé a střední podniky obtížné SE založit.

(14) SE musí být účinně řízena a musí být zajištěn řádný dohled nad ní. Je třeba mít na paměti, že v současnosti existují ve Společenství dva různé systémy správy akciových společností. Volba systému se přenechává SE, avšak je žádoucí jasně vymezit odpovědnost osob za řízení a za dohled.

(15) Ovládá-li jedna společnost jinou společnost podléhající jinému právnímu systému, určují se v rámci norem a obecných zásad mezinárodního práva soukromého její následná práva a povinnosti týkající se ochrany menšinových akcionářů a třetích osob podle práva, kterým se řídí ovládaná společnost, aniž jsou dotčeny povinnosti uložené ovládající společnosti právem, jímž se řídí, například požadavek připravit konsolidovanou účetní závěrku.

(16) Aniž jsou dotčeny důsledky další koordinace právních předpisů členských států, nevyžadují se v současnosti v této oblasti zvláštní předpisy pro SE. Normy a obecné zásady mezinárodního práva soukromého by se proto měly uplatňovat jak v případě, že SE je ovládající společností, tak i v případě, že SE je společností ovládanou.

(17) Měla by tedy být stanovena úprava použitelná pro SE, která je ovládána jinou osobou, a za tímto účelem by měl být uveden odkaz na právní předpisy vztahující se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém má SE sídlo.

(18) Je třeba zajistit, aby každý členský stát uplatňoval sankce použitelné pro akciové společnosti řídicí se jeho právem, pokud jde o porušení tohoto nařízení.

(19) Pravidla o zapojení zaměstnanců v evropské společnosti jsou stanovena na základě článku 308 Smlouvy ve směrnici Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské

společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců [4], její ustanovení tedy tvoří nedílný doplněk tohoto nařízení a musí být uplatňována současně.

(20) Toto nařízení se netýká jiných oblastí práva, jako jsou daně, hospodářská soutěž, duševní vlastnictví nebo úpadek. Ustanovení vnitrostátních právních předpisů jednotlivých členských států a právních předpisů Společenství se proto použijí ve výše uvedených oblastech a dalších oblastech neupravených v tomto nařízení.

(21) Směrnicí 2001/86/ES má být zajištěno, aby zaměstnanci měli právo na zapojení v záležitostech a rozhodnutích týkajících se jejich SE. Ostatní záležitosti v oblasti sociální a v oblasti pracovního práva, zejména právo zaměstnanců na informace a projednání platné v členských státech, se řídí vnitrostátními předpisy vztahujícími se za stejných podmínek pro akciové společnosti.

(22) Vstup tohoto nařízení v platnost musí být odložen, aby každý členský stát mohl provést ve svých vnitrostátních právních předpisech směrnici 2001/86/ES a s předstihem zavést mechanismus pro zakládání a činnost SE se sídlem na jeho území, tak aby nařízení a směrnici bylo možno použít současně.

(23) Společnost, jejíž správní ústředí se nenachází ve Společenství, by měla mít možnost podílet se na založení SE za předpokladu, že společnost je založena podle práva některého členského státu, má sídlo v tomto členském státě a má skutečnou a trvalou vazbu na hospodářství členského státu podle zásad stanovených v Obecném programu pro odstranění omezení svobody usazování z roku 1962. Taková vazba existuje zejména tehdy, pokud má společnost v tomto členském státě provozovnu a vykonává svou činnost z této provozovny.

(24) SE by měly mít možnost přemístit sídlo do jiného členského státu. Měla by být zajištěna odpovídající přiměřená ochrana zájmů menšinových akcionářů, kteří nesouhlasí s přemístěním, zájmů věřitelů a jiných oprávněných osob. Toto přemístění by se nemělo dotknout práv vzniklých před přemístěním.

(25) Toto nařízení se nedotýká jakýchkoli ustanovení, která mohou být vložena do Bruselské úmluvy z roku 1968 nebo do právního aktu přijatého členskými státy nebo Radou k nahrazení zmíněné úmluvy a která by se týkala uplatnění soudních pravomocí v případě přemístění sídla akciové společnosti z jednoho členského státu do druhého.

(26) Činnost finančních institucí je upravena zvláštními směrnicemi a vnitrostátní právní předpisy, kterými se tyto směrnice provádějí, a doplňující vnitrostátní pravidla upravující tuto činnost se plně uplatňují na SE.

(27) Se zřetelem na specifickou povahu SE, jež působí na úrovni Společenství zůstávají právní předpisy členských států nedotčeny úpravou podmínek o "skutečném sídle" SE přijatou tímto nařízením a tato úprava nepředurčuje žádná rozhodnutí pro jiné akty Společenství v oblasti práva společností.

(28) Pro přijetí tohoto nařízení nestanoví Smlouva jiné pravomoci než ty, které jsou uvedeny v článku 308.

(29) Jelikož cílů navrhovaného opatření, jak byly uvedeny výše, nemůže být dostatečně dosaženo na úrovni členských států, poněvadž SE je zakládána na evropské úrovni, a proto, z důvodu jejich rozsahu či účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality podle zmíněného článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je pro dosažení těchto cílů nezbytné,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

HLAVA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

1. Na území Společenství lze založit obchodní společnost ve formě evropské akciové společnosti (Societas Europaea, dále jen "SE") za podmínek a způsobem stanoveným v tomto nařízení.
2. Základní kapitál SE je rozvržen na akcie. Každý akcionář ručí jen do výše svého upsaného základního kapitálu.
3. SE je právnickou osobou.
4. Zapojení zaměstnanců v SE se řídí směrnicí 2001/86/ES.

Článek 2

1. Akciové společnosti uvedené v příloze I založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou vytvořit SE prostřednictvím fúze, jestliže nejméně dvě z nich podléhají právním předpisům různých členských států.
2. Akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným uvedené v příloze II založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou usilovat o založení holdingové SE za předpokladu, že nejméně dvě z nich
 - a) se řídí právem různých členských států nebo
 - b) mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.
3. Společnosti ve smyslu čl. 48 odst. 2 Smlouvy a jiné veřejnoprávní nebo soukromoprávní právnické osoby, založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou založit dceřinou společnost SE upsáním jejich akcií, jestliže nejméně dvě z nich
 - a) se řídí právem různých členských států nebo
 - b) mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.
4. Akciová společnost založená podle práva členského státu, která má sídlo a správní ústředí ve Společenství, může být přeměněna na SE, pokud má alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu.
5. Členský stát může stanovit, že společnost, jejíž správní ústředí se nenachází ve Společenství, se může podílet na založení SE, je-li společnost založena podle práva členského státu, má sídlo v tomtéž členském státě a má skutečnou a trvalou vazbu na hospodářství členského státu.

Článek 3

1. Pro účely čl. 2 odst. 1, 2 a 3 se SE považuje za akciovou společnost řídicí se právem členského státu, ve kterém má sídlo.
2. SE samotná může založit jednu nebo více dceřiných společností ve formě SE. Právní předpisy členského státu, ve kterém má dceřiná společnost SE sídlo, podle kterých musí mít akciová společnost více než jednoho akcionáře, se v případě dceřiné společnosti SE nepoužijí. Ustanovení vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí dvanáctá směrnice Rady 89/667/EHS ze dne 21. prosince 1989 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem [5], se použijí obdobně na SE.

Článek 4

1. Základní kapitál SE se vyjadřuje v eurech.
2. Upsaný základní kapitál musí činit nejméně 120000 eur.

3. Právní předpisy členského státu vyžadující vyšší upsaný základní kapitál u společností s určitým předmětem podnikání se použijí na SE se sídlem v tomto členském státě.

Článek 5

S výhradou čl. 4 odst. 1 a 2 platí pro základní kapitál SE, jeho zachování a změny, a rovněž pro akcie, dluhopisy a ostatní podobné cenné papíry SE předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost se sídlem v členském státě, ve kterém je SE zapsána do rejstříku.

Článek 6

Pro účely tohoto nařízení se výrazem "stanovy SE" rozumí zakladatelská smlouva nebo listina a stanovy SE, jsou-li předmětem zvláštního dokumentu.

Článek 7

Sídlo SE se musí nacházet ve Společenství, ve stejném členském státě jako její správní ústředí. Členský stát může kromě toho uložit SE zapsané do rejstříku na jeho území povinnost mít své správní ústředí a sídlo na stejném místě.

Článek 8

1. Sídlo SE lze přemístit do jiného členského státu v souladu s odstavci 2 až 13. Toto přemístění nesmí vést k zániku SE ani k vytvoření nové právnické osoby.

2. Řídící nebo správní orgán vypracuje projekt na přemístění a zveřejní jej v souladu s článkem 13, aniž jsou dotčeny další formy zveřejnění stanovené členským státem, ve kterém se nachází sídlo společnosti. Tento projekt uvádí dosavadní firmu, sídlo a spisovou značku zápisu SE a rovněž obsahuje

- a) zamýšlené nové sídlo SE;
- b) zamýšlené stanovy SE, včetně případně nové firmy;
- c) veškeré důsledky přemístění na účast zaměstnanců;
- d) zamýšlený harmonogram přemístění;
- e) veškerá práva na ochranu akcionářů nebo věřitelů.

3. Řídící nebo správní orgán vypracuje zprávu, která vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska přemístění a uvádí důsledky přemístění pro akcionáře, věřitele a zaměstnance.

4. Akcionáři a věřitelé SE jsou oprávněni nejméně jeden měsíc před valnou hromadou, která má rozhodnout o přemístění, prostudovat v sídle SE projekt přemístění a zprávu vypracovanou podle odstavce 3 a na žádost obdržet zdarma kopie těchto dokumentů.

5. Členský stát může pro SE zapsané do rejstříku na svém území přijmout ustanovení k zajištění přiměřené ochrany menšinových akcionářů, kteří se vyslovili proti přemístění.

6. Rozhodnutí o přemístění je možno přijmout nejdříve dva měsíce po zveřejnění projektu. Toto rozhodnutí se přijímá podle článku 59.

7. Než příslušný úřad vydá osvědčení uvedené v odstavci 8, musí SE prokázat s ohledem na závazky vzniklé před zveřejněním projektu přemístění, že jsou přiměřeně chráněny zájmy věřitelů a jiných oprávněných osob (včetně veřejnoprávních subjektů) vůči SE v souladu s požadavky stanovenými členským státem, ve kterém má SE sídlo před přemístěním.

Členský stát může rozšířit uplatňování prvního pododstavce na závazky, které vzniknou (nebo mohou vzniknout) před přemístěním.

První a druhý pododstavec se netýkají uplatňování těch vnitrostátních právních předpisů členských států pro SE, které upravují uskutečnění nebo zajištění platby veřejnoprávním subjektům.

8. V členském státě, ve kterém má SE sídlo, vystaví soud, notář nebo jiný příslušný úřad osvědčení potvrzující splnění všech úkonů a formalit, které musejí být provedeny před přemístěním.

9. Nový zápis do rejstříku nelze provést, nebylo-li předloženo osvědčení uvedené v odstavci 8 a nebylo-li prokázáno, že byly provedeny formality potřebné pro zápis v zemi, kde se má nacházet nové sídlo.

10. Přemístění sídla SE a související změny jejích stanov nabývají účinnosti dnem, ke kterému je SE zapsána do rejstříku příslušného pro nové sídlo v souladu s článkem 12.

11. Jakmile nabude účinnosti nový zápis SE do rejstříku, oznámí tuto skutečnost rejstřík nového sídla rejstříku starého sídla. Výmaz starého zápisu se provede teprve po obdržení tohoto oznámení.

12. Nový zápis do rejstříku a výmaz starého zápisu z něj se zveřejňuje v dotyčných členských státech v souladu s článkem 13.

13. Zveřejněním nového zápisu SE do rejstříku je zápis nového sídla účinný vůči třetím osobám. Dokud však nebyl zveřejněn výmaz SE z rejstříku jejího předchozího sídla, mohou třetí osoby nadále považovat za sídlo předchozí sídlo SE, neprokáže-li se, že těmto třetím osobám bylo nové sídlo známo.

14. Vnitrostátní předpisy členského státu mohou stanovit, že pro SE zapsané do rejstříku v tomto členském státě nenabývá účinnosti přemístění sídla, které by vedlo ke změně použitelného práva, pokud některý z příslušných orgánů úřadů členského státu vysloví s tímto přemístěním nesouhlas ve dvouměsíční lhůtě uvedené v odstavci 6. Tento nesouhlas je přípustný pouze z důvodů veřejného zájmu.

Podléhá-li SE podle směrnic Společenství dohledu vnitrostátního finančního dozorčího úřadu, má tento úřad rovněž právo nesouhlasit se změnou sídla.

Nesouhlas musí být možné soudně přezkoumat.

15. Žádná SE nesmí přemístit sídlo, bylo-li vůči ní zahájeno řízení týkající se zrušení, likvidace, platební neschopnosti nebo zastavení plateb nebo jiné podobné řízení.

16. SE, která přemístila sídlo do jiného členského státu, je považována, pokud jde o veškeré spory vzniklé před okamžikem přemístění podle odstavce 10, za SE se sídlem v členském státě, ve kterém byla zapsána do rejstříku před přemístěním, i když žaloba byla podána po přemístění sídla.

Článek 9

1. SE se řídí

a) tímto nařízením;

b) svými stanovami, pokud je to v tomto nařízení výslovně stanoveno;

nebo

c) v případě záležitostí tímto nařízením neupravených nebo záležitostí tímto nařízením upravených pouze částečně ve věcech, které neupravuje,

i) právními předpisy přijatými členskými státy k provedení opatření Společenství, která se týkají výhradně SE,

ii) právními předpisy členského státu, které by se vztahovaly na akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má SE sídlo,

iii) svými stanovami stejným způsobem, jako u akciové společnosti založené v souladu s právními předpisy členského státu, ve kterém má SE sídlo.

2. Právní předpisy přijaté členskými státy výhradně pro SE musí být v souladu se směrnicemi vztahujícími se na akciové společnosti uvedené v příloze I.

3. Je-li předmět podnikání, který vykonává SE, upraven zvláštními vnitrostátními právními předpisy, uplatňují se tyto právní předpisy plně na SE.

Článek 10

S výhradou tohoto nařízení se k SE v každém členském státě přistupuje tak, jako kdyby se jednalo o akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo.

Článek 11

1. Před nebo za firmou SE musí být uváděna zkratka "SE".

2. Pouze SE smí uvádět ve své firmě zkratku "SE".

3. Obchodní společnosti a jiné právnické osoby zapsané do rejstříku v členském státě před dnem vstupu tohoto nařízení v platnost, v jejichž firmách se objevuje zkratka SE, však nemusí svou firmu měnit.

Článek 12

1. Každá SE se zapisuje v členském státě, ve kterém má sídlo, do rejstříku určeného právními předpisy členského státu v souladu s článkem 3 první směrnice Rady (68/151/EHS) ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření za účelem dosažení jejich rovnocennosti ve Společenství, které jsou vyžadovány v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 odst. 2 Smlouvy, na ochranu zájmů společníků a třetích osob [6].

2. SE nesmí být zapsána, dokud nebyla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců podle článku 4 směrnice 2001/86/ES nebo dokud nebylo přijato rozhodnutí podle čl. 3 odst. 6 směrnice nebo dokud neuplynula doba vyjednávání podle článku 5 směrnice, aniž bylo dosaženo dohody.

3. K zápisu SE do rejstříku v členském státě, který využil možnost uvedenou v čl. 7 odst. 3 směrnice 2001/86/ES, musí buď být uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců včetně účasti podle článku 4 směrnice, nebo nesmí žádná ze zúčastněných společností před zápisem SE podléhat pravidlům o účasti.

4. Stanovy SE nesmí být nikdy v rozporu s úpravou zapojení zaměstnanců. Je-li nová úprava přijatá podle směrnice v rozporu se stávajícími stanovami, musí se stanovy v potřebném rozsahu změnit.

V tom případě může členský stát stanovit, že řídicí nebo správní orgán SE je oprávněn provést změnu stanov bez dalšího rozhodnutí valné hromady akcionářů.

Článek 13

Zveřejňování listin a údajů o SE, které musí být zveřejněny na základě tohoto nařízení, se provede způsobem stanoveným v právních předpisech členského státu, ve kterém má SE sídlo, v souladu se směrnicí 68/151/EHS.

Článek 14

1. Oznámení o zápisu SE do rejstříku a o výmazu z rejstříku se pro informační účely zveřejní v Úředním věstníku Evropských společenství, po zveřejnění v souladu s článkem 13. V tomto oznámení musí být uvedena firma, spisová značka zápisu, datum a místo zápisu SE do rejstříku, datum, místo a název zveřejnění, sídlo SE a předmět podnikání SE.

2. Je-li sídlo SE přemístěno v souladu s článkem 8, zveřejní se oznámení s údaji uvedenými v odstavci 1 společně s údaji o novém zápisu do rejstříku.

3. Údaje uvedené v odstavci 1 se sdělují Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství do jednoho měsíce po zveřejnění podle článku 13.

HLAVA II

ZALOŽENÍ

Oddíl 1

Obecná ustanovení

Článek 15

1. S výhradou ustanovení tohoto nařízení se založení SE řídí právními předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém SE zřizuje sídlo.

2. Zápis SE do rejstříku se zveřejňuje v souladu s článkem 13.

Článek 16

1. SE nabývá **právní subjektivity** dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku uvedeného v článku 12.

2. Jestliže byly jménem SE provedeny **úkony před jejím zápisem** do rejstříku v souladu s článkem 12 a SE nepřevzme po svém zápisu závazky vzniklé z těchto úkonů, jsou fyzické osoby, společnosti nebo jiné právnické osoby, které provedly tyto úkony, zavázány společně a nerozdílně a neomezeně, nebylo-li dohodnuto jinak.

Oddíl 2

Založení SE prostřednictvím fúze

Článek 17

1. SE může být založena fúzí v souladu s čl. 2 odst. 1.

2. Tuto fúzi lze provést:

a) postupem pro fúzi sloučením podle čl. 3 odst. 1 třetí směrnice Rady (78/855/EHS) ze dne 9. října 1978, založená čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností [7] nebo

b) postupem pro fúzi splynutím podle čl. 4 odst. 1 uvedené směrnice.

V případě fúze sloučením získává při uskutečnění fúze formu SE nástupnická společnost. V případě fúze splynutím se SE stává nově založená společnost.

Článek 18

V záležitostech, které tento oddíl neupravuje, nebo v záležitostech, které jsou v tomto oddíle upraveny pouze částečně, se na každou společnost účastníci se založení SE prostřednictvím fúze vztahují právní předpisy členského státu, jehož právem se řídí, upravující fúze akciových společností v souladu se směrnicí 78/855/EHS.

Článek 19

Právní předpisy členského státu mohou stanovit, že se společnost řídící se právem tohoto státu nesmí zúčastnit založení SE prostřednictvím fúze, pokud s tím některý z příslušných orgánů tohoto členského státu vyjádří nesouhlas před vydáním osvědčení uvedeného v čl. 25 odst. 2.

Tento nesouhlas je přípustný pouze z důvodů veřejného zájmu. Nesouhlas musí být možné soudně přezkoumat.

Článek 20

1. Řídící nebo správní orgány fúzujících společností vypracují projekt fúze. Projekt zahrnuje tyto údaje:

- a) firma a sídlo každé fúzující společnosti a navrhovaná firma a sídlo SE;
- b) výměnný poměr akcií a částka jakéhokoli případného dorovnání;
- c) podmínky pro přidělení akcií v SE;
- d) den, od kterého majiteli akcií SE vzniká právo na podíl na zisku, a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva;
- e) den, od kterého se pro účely účetnictví považují jednání fúzujících společností za jednání SE;
- f) práva udělená SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob;
- g) zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří přezkouvávají projekt fúze, nebo členům správních, řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánů fúzujících společností;
- h) stanovy SE;
- i) údaje o postupu, jímž se určí podmínky účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/ES.

2. Fúzující společnosti mohou v projektu fúze upravit další záležitosti.

Článek 21

U každé fúzující společnosti a s výhradou dalších požadavků uložených členským státem, jehož právem se řídí dotčená společnost, se ve věstníku tohoto členského státu zveřejňují tyto údaje:

- a) právní forma, firma a sídlo každé fúzující společnosti;
- b) rejstřík, u kterého jsou uloženy listiny každé fúzující společnosti uvedené v čl. 3 odst. 2 směrnice 68/151/EHS a spisová značka zápisu;
- c) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 pro výkon práv věřitelů dotčené společnosti a adresu, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;
- d) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 pro výkon práv menšinových akcionářů dotčené společnosti a adresu, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;
- e) navrhovaná firma a sídlo SE.

Článek 22

Namísto znalců jednajících na účet každé fúzující společnosti může projekt fúze přezkoumat a vypracovat jednotnou zprávu pro všechny akcionáře jeden nebo více nezávislých znalců ve smyslu článku 10 směrnice 78/855/EHS, jmenovaných za tímto účelem na společnou žádost společností soudem nebo správním úřadem v členském státě jedné z fúzujících společností nebo plánované SE.

Znalci mají právo požadovat od každé z fúzujících společností všechny informace, které považují za potřebné k plnění své funkce.

Článek 23

1. Projekt fúze schvaluje valná hromada každé z fúzujících společností.
2. Účast zaměstnanců v SE se stanoví podle směrnice 2001/86/ES. Valná hromada každé z fúzujících společností si může vyhradit právo podmínit zápis do rejstříku SE svým výslovným schválením takto přijatých úprav.

Článek 24

1. Právo členského státu, kterým se řídí každá z fúzujících společností, se uplatňuje jako v případě fúze akciových společností, přičemž se zohlední přeshraniční povaha fúze s ohledem na ochranu zájmů

a) věřitelů fúzujících společností;

b) majitelů dluhopisů fúzujících společností;

c) majitelů cenných papírů jiných než akcie, se kterými jsou spojena zvláštní práva vůči fúzujícím společnostem.

2. Členské státy mohou v případě fúzujících společností, které se řídí jejich právem, přijmout předpisy k zajištění vhodné ochrany menšinových akcionářů, kteří s fúzí nesouhlasí.

Článek 25

1. Soulad fúze s právem se přezkoumá, pokud jde o část postupu týkajícího se každé fúzující společnosti, podle právních předpisů platných pro fúze akciových společností členského státu, jehož právem se fúzující společnost řídí.

2. V každém dotyčném členském státě vystaví soud, notář nebo jiný příslušný úřad osvědčení potvrzující splnění všech úkonů a formalit, které musejí být před fúzí provedeny.

3. Stanoví-li právo členského státu, kterým se řídí fúzující společnost, postup pro přezkoumání a změnu výměnného poměru akcií nebo postup pro vypořádání menšinových akcionářů, aniž by to bránilo zápisu fúze, použijí se tyto postupy pouze tehdy, pokud ostatní fúzující společnosti nacházející se v členském státě, který tento postup nestanoví, výslovně přijmou při schvalování projektu fúze v souladu s čl. 23 odst. 1 možnost, aby se akcionáři zmíněné fúzující společnosti řídili tímto postupem. V těchto případech může soud, notář nebo jiné příslušné úřady vystavit osvědčení uvedené v odstavci 2, i když byl tento postup zahájen. V osvědčení však musí být uvedeno, že tento postup dosud probíhá. Rozhodnutí přijaté na základě tohoto postupu je závazné pro nástupnickou společnost a všechny její akcionáře.

Článek 26

1. Soulad fúze s právem přezkoumá, pokud jde o část postupu týkajícího se provedení fúze a založení SE, soud, notář nebo jiný úřad příslušný pro přezkoumání tohoto hlediska souladu fúzí akciových společností s právem v členském státě, ve kterém se má nacházet navrhované sídlo SE.

2. K tomuto účelu předloží každá fúzující společnost příslušnému úřadu osvědčení uvedené v čl. 25 odst. 2 do šesti měsíců od jeho vydání společně s kopií projektu fúze schváleného touto společností.

3. Úřad uvedený v odstavci 1 zajistí zejména, aby fúzující společnosti schválily projekt fúze ve shodném znění a aby byly přijaty úpravy o účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/ES.

4. Zmíněný úřad se rovněž přesvědčí, zda byla SE založena v souladu s požadavky právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází její sídlo, v souladu s článkem 15.

Článek 27

1. Fúze a současné založení SE nabývá účinnosti dnem, ke kterému je SE zapsána do rejstříku v souladu s článkem 12.

2. SE nesmí být zapsána do rejstříku, dokud nebyly splněny všechny formality uvedené v člancích 25 a 26.

Článek 28

U každé fúzující společnosti se provedení fúze zveřejní způsobem stanoveným právními předpisy každého členského státu v souladu s článkem 3 směrnice 68/151/EHS.

Článek 29

1. Fúze provedená podle čl. 17 odst. 2 písm. a) má bez dalšího tyto důsledky, které nastávají současně:

- a) veškerá aktiva a pasiva každé zanikající společnosti se převádějí na nástupnickou společnost;
- b) akcionáři zanikající společnosti se stávají akcionáři nástupnické společnosti;
- c) zanikající společnost zaniká;
- d) nástupnická společnost nabývá formu SE.

2. Fúze provedená podle čl. 17 odst. 2 písm. b) má bez dalšího tyto důsledky, které nastávají současně:

- a) veškerá aktiva a pasiva fúzujících společností se převádějí na SE;
- b) akcionáři fúzujících společností se stávají akcionáři SE;
- c) fúzující společnosti zanikají.

3. Vyžadují-li v případě fúze akciových společností právní předpisy členského státu splnění zvláštních formalit, aby nabyly účinnosti převod určitých aktiv, práv a závazků fúzujících společností vůči třetím osobám, tyto formality se vyžadují a splní je buď fúzující společnosti, nebo SE po svém zápisu do rejstříku.

4. Práva a povinnosti zúčastněných společností týkající se podmínek zaměstnání vyplývající z vnitrostátních právních předpisů, praxe a jednotlivých pracovních smluv nebo pracovních poměrů, které existují ke dni zápisu do rejstříku, se převádějí na SE jejím zápisem bez dalšího.

Článek 30

Fúze podle čl. 2 odst. 1 nesmí být prohlášena za neplatnou poté, co je SE zapsána do rejstříku.

Pokud neproběhlo přezkoumání souladu fúze s právem podle článků 25 a 26, může to být důvodem pro zrušení SE.

Článek 31

1. Provede-li fúzi ve smyslu čl. 17 odst. 2 písm. a) společnost, která vlastní všechny akcie a ostatní cenné papíry opravňující hlasovat na valných hromadách jiné společnosti, nepoužije se čl. 20 odst. 1 písm. b), c) a d), čl. 29 odst. 1 písm. b) ani článek 22. Vnitrostátní právní předpisy, kterými se řídí jednotlivé fúzující společnosti, a vnitrostátní právní předpisy týkající se fúzí akciových společností v souladu s článkem 24 směrnice 78/855/EHS se však použijí.

2. Provede-li fúzi sloučením společnost, která vlastní alespoň 90 % akcií, avšak ne všechny akcie a ostatní cenné papíry opravňující hlasovat na valných hromadách jiné společnosti, jsou zprávy řídícího nebo správního orgánu, zprávy nezávislého znalce nebo znalců a listiny potřebné pro přezkoumání vyžadovány, pouze pokud to požadují vnitrostátní právní předpisy, kterými se řídí nástupnická společnost nebo zanikající společnost.

Členské státy však mohou stanovit, že se tento odstavec uplatňuje pouze tehdy, vlastní-li společnost akcie udělující alespoň 90 % hlasovacích práv, ale ne všechna hlasovací práva.

Oddíl 3

Založení holdingové SE

Článek 32

1. Holdingovou SE lze založit v souladu s čl. 2 odst. 2.

Společnosti, které daly podnět k založení holdingové SE v souladu s čl. 2 odst. 2, i nadále existují.

2. Řídící nebo správní orgány společností, které dávají podnět založení holdingové společnosti, vypracují jednotný projekt založení holdingové společnosti. Projekt zahrnuje zprávu, jež vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska založení a uvádí důsledky vytvoření holdingové SE pro akcionáře a zaměstnance. Projekt obsahuje rovněž údaje podle čl. 20 odst. 1 písm. a), b), c), f), g), h) a i) a stanoví minimální podíl akcií každé společnosti dávající podnět k založení holdingové SE, kterým musí přispět akcionáři k založení holdingové SE. Tento podíl musí tvořit akcie představující více než 50 % stálých hlasovacích práv.

3. Pro každou společnost dávající podnět k založení se zveřejní projekt založení holdingové SE způsobem stanoveným vnitrostátními právními předpisy každého členského státu v souladu s článkem 3 směrnice 68/151/EHS nejméně jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o založení holdingové SE.

4. Jeden nebo více znalců nezávislých na společnostech dávajících podnět k založení jmenovaných nebo schválených soudem nebo správním úřadem členského státu, jehož právem se řídí jednotlivé společnosti, v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kterými se provádí směrnice 78/855/EHS, přezkoumají projekt založení vypracovaný v souladu s odstavcem 2 a vyhotoví písemnou zprávu pro akcionáře každé společnosti. Na základě dohody mezi společnostmi dávajícími podnět k založení může jeden nebo více znalců jmenovaných nebo schválených soudem nebo správním úřadem členského státu, jehož právem se řídí jedna ze společností dávajících podnět k založení nebo plánovaná SE v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kterými se provádí směrnice 78/855/EHS, zpracovat jednu písemnou zprávu pro akcionáře všech společností.

5. Zpráva musí poukazovat na případné potíže při ocenění a uvádět, zda je navrhovaný výměnný poměr akcií spravedlivý a odůvodněný, a dále uvést metody, podle nichž byl určen, a zda jsou tyto metody v daném případě vhodné.

6. Projekt založení holdingové SE schvaluje valná hromada každé společnosti dávající podnět k založení.

Účast zaměstnanců v holdingové společnosti se stanoví podle směrnice 2001/86/ES. Valné hromady jednotlivých společností dávajících podnět k založení si mohou vyhradit právo podmínit zápis holdingové SE do rejstříku svým výslovným schválením takto přijatých úprav.

7. Tato ustanovení se uplatňují obdobně na společnosti s ručením omezeným.

Článek 33

1. Akcionáři nebo držitelé podílů společností dávajících podnět k založení holdingové SE mají k dispozici tříměsíční lhůtu, ve které mohou sdělit společnosti dávající podnět k založení, zda mají v úmyslu přispět svými akciemi nebo podíly k založení holdingové SE. Tato lhůta začíná běžet dnem, ke kterému byl s konečnou platností stanoven projekt založení holdingové SE v souladu s článkem 32.

2. Holdingová SE je založena pouze tehdy, pokud akcionáři nebo držitelé podílů společností dávajících podnět k založení převedou ve lhůtě uvedené v odstavci 1 minimální podíl akcií nebo podílů každé společnosti v souladu s projektem založení a pokud byly splněny všechny ostatní podmínky.

3. Jsou-li splněny všechny podmínky pro založení holdingové SE v souladu s odstavcem 2, zveřejní každá společnost dávající podnět k založení tuto skutečnost způsobem stanoveným vnitrostátními

právními předpisy, kterými se provádí článek 3 směrnice 68/151/EHS a kterými se řídí každá z těchto společností.

Akcionáři nebo držitelé podílů společností dávajících podnět k založení, kteří ve lhůtě uvedené v odstavci 1 nesdělí, zda mají v úmyslu své akcie nebo podíly poskytnout společností dávajícím podnět k založení za účelem založení holdingové SE, mají k dispozici dodatečnou jednoměsíční lhůtu, ve které tak mohou učinit.

4. Akcionáři nebo držitelé podílů, kteří přispějí svými cennými papíry k založení SE, obdrží akcie holdingové SE.

5. Holdingová SE smí být zapsána do rejstříku až poté, co se prokáže, že byly splněny formality uvedené v článku 32 a podmínky uvedené v odstavci 2.

Článek 34

Členský stát může v případě společností dávajících podnět k založení SE přijmout předpisy na ochranu menšinových akcionářů, kteří nesouhlasí se založením, věřitelů a zaměstnanců.

Oddíl 4

Založení dceřiné SE

Článek 35

SE lze založit v souladu s čl. 2 odst. 3.

Článek 36

Na společnosti a ostatní právnické osoby účastníci se založení se vztahují předpisy, kterými se řídí jejich účast na založení dceřiné společnosti ve formě akciové společnosti podle vnitrostátních právních předpisů.

Oddíl 5

Přeměna stávající akciové společnosti na SE

Článek 37

1. SE lze založit v souladu s čl. 2 odst. 4.

2. Aniž je dotčen článek 12, nevede přeměna akciové společnosti na SE k zániku společnosti, ani k vytvoření nové právnické osoby.

3. Sídlo nesmí být přemístěno z jednoho členského státu do jiného podle článku 8 současně s nabytím účinnosti přeměny.

4. Řídící nebo správní orgán dotyčné společnosti vypracuje projekt přeměny a zprávu, která vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska této přeměny a uvádí důsledky přechodu na formu SE pro akcionáře a zaměstnance.

5. Projekt přeměny se zveřejní způsobem stanoveným právními předpisy každého členského státu v souladu s článkem 3 směrnice 68/151/EHS nejméně jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o přeměně.

6. Před konáním valné hromady uvedené v odstavci 7 musí jeden nebo více nezávislých znalců jmenovaných nebo schválených v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kterými se provádí článek 10 směrnice 78/855/EHS, soudem nebo správním úřadem členského státu, jehož právem se řídí společnost, která se mění na SE, náležitě osvědčit v souladu se směrnicí 77/91/EHS [8], že společnost

má čistá aktiva nejméně ve výši svého základního kapitálu a rezervních fondů, které nesmějí být podle právních předpisů nebo stanov rozděleny.

7. Valná hromada dotyčné společnosti schválí projekt přeměny společně se stanovami SE. Rozhodnutí valné hromady musí být přijato v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kterými se provádí článek 7 směrnice 78/855/EHS.

8. Členské státy mohou podmínit přeměnu společnosti, ve které je stanovena účast zaměstnanců, tím, že orgán společnosti schválí přeměnu kvalifikovanou většinou nebo jednohlasně.

9. Práva a povinnosti společnosti, která se má přeměnit, týkající se podmínek zaměstnání, vyplývající z vnitrostátních právních předpisů, praxe a jednotlivých pracovních smluv nebo pracovních poměrů, které existují ke dni zápisu do rejstříku, se převádějí na SE jejím zápisem bez dalšího.

Seznam klíčových slov

Societas Europaea

fúze

holding

Societas Europaea

merger

holding company